

นายชาม เชื้อสถาปนศิริ
นักวิชาการด้านสื่อ

นายไพศาล ลัมสทิพย์
ศูนย์กฎหมาย สุขภาพและจริยศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรกุล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผศ. ดร.ศรัณยพงศ์ เกียงธรรม
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

รายงาน

เสวนาสาธารณะ การลดผลกระทบจากการพนัน เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรม การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค”

วันอังคารที่ 29 สิงหาคม 2560

เวลา 08.30-12.00 น.

ณ ห้องบุษบา โรงแรมแมนดาริน สามย่าน กรุงเทพฯ

รายงานการเสวนาสาธารณะการลดผลกระทบจากการพนัน

เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคและผลกระทบของร่างกฎหมายเสี่ยงโชค”

นายธาม เชื้อสถาปนศิริ
นักวิชาการด้านสื่อ

นายไพศาล อัมมสหัส
ศูนย์กฎหมาย สุขภาพและจริยศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รศ.พญ.พรจิรา ปรีดิ์ธนาภัส
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ผศ. ดร.ศรัณยพงศ์ เกียรติธรรม
คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

**เสวนาสาธารณะ
การลดผลกระทบจากการพนัน
เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรม
การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค”**

วันอังคารที่ 29 สิงหาคม 2560 เวลา 08.30-12.00 น.

ณ ห้องบุษบา โรงแรมแมนดาริน สามย่าน กรุงเทพฯ

สารบัญ

สรุปรายงานการเสวนาสาธารณะ	4
ภาคผนวก	22
กำหนดการประชุม.....	23
เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	24
แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค	
นายธาม เชื้อสถาปนศิริ.....	24
ความรู้เรื่องผลกระทบของกิจกรรมเสี่ยงโชค เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลบุตรหลานและตนเอง	
รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรกุล	31
นำเสนอแนวทางการกำกับการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค	
ผศ.ดร.ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม.....	56
นำเสนอ ผลกระทบของร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.....	
นายไพศาล ลิ้มสถิตย์	75
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม.....	91
The News-Press.....	94
ร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.....	98

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

รายงานการเสวนาสาธารณะการลดผลกระทบจากการพนัน
เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค
และผลกระทบของร่างกฎหมายเสี่ยงโชค”

วันอังคารที่ 29 สิงหาคม 2560 เวลา 08.30-12.00 น.

ณ ห้องบุษบา โรงแรมแมนดาริน สามย่าน กรุงเทพฯ

กล่าวความเป็นมาและชี้แจงวัตถุประสงค์การเสวนาโดยนายพงศ์ธร จันทรศรี ผู้จัดการศูนย์
ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

การจัดเวทีเสวนา “เรื่อง แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคและผลกระทบของร่างกฎหมายเสี่ยงโชค” ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีในการจัดเวทีเสวนา เนื่องจาก 1) ร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.....ผ่านกลุ่ขงสภาแล้วอยู่ระหว่างรอการพิจารณา ซึ่งต้องการรับฟังความเห็นทั้งจากเวที และอาจจะเปิดรับฟังความเห็นในภูมิภาคด้วย ว่าจะมีแนวทางการกำกับดูแลอย่างไร 2) ปลายปีน่าจะมีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค เพื่อเราจะได้จัดทำเป็นข้อเสนอแนะส่งไปกระทรวงมหาดไทยว่าภายใต้ พ.ร.บ. การพนัน ฉบับปัจจุบันทางกระทรวงมหาดไทยจะดำเนินการอะไรได้บ้าง 3) รัฐบาลให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลเรื่องการพนัน มีการพูดถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพนันและการเสี่ยงโชค

สถานการณ์สำคัญในปี พ.ศ. 2555 ข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ....และร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.(ฉบับคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการ เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2554) ซึ่งเครือข่ายได้ให้ข้อเสนอแนะว่าไม่ควรแยกออกจากกัน ปี 2556 มีการใช้ SMS ในการเสี่ยงโชค ปี 2557 มีมหรหรมลุ่นรยรายวัน มีแจกทองรายชั่วโมง ปี 2558 การศึกษาผลกระทบทางสมองจากการพนัน ปี 2559 กระทรวงมหาดไทย เริ่มร่างระเบียบการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค และเสนอ สนง. กรรมการกฤษฎีกา และมีการเสนอให้ปรับร่างระเบียบก้ากับการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค

จากรายงานสถิติการขออนุญาตการจัดให้มีการเล่นเกมและ/หรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคใน 1 ปีที่ผ่านมาพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจมีการยื่นขออนุญาตให้มีการเล่นเกมและ/หรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 1,359 ราย และมากกว่าครึ่งของผู้ประกอบธุรกิจ (ร้อยละ 64) เป็นผู้ประกอบธุรกิจประเภทอาหารและเครื่องดื่ม โดยการจัดกิจกรรมการให้รางวัลใช้วิธีการเสี่ยงโชคมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การเล่นเกมทางโทรทัศน์ด้วยการตอบคำถามชิงรางวัล การส่งชิ้นส่วน การส่งเลขใต้ฝาทางข้อความสั้น (SMS) ผ่านโทรศัพท์มือถือ เพื่อชิงโชค พร้อมกับจูงใจด้วยรางวัลใหญ่ที่มีมูลค่าสูง เช่น รถยนต์ราคาแพง ห้องชุด คอนโดมิเนียม ทองคำ การท่องเที่ยวต่างประเทศสิทธิเข้าชมฟุตบอลลีกใหญ่ในต่างประเทศ และมีความถี่ในการออกรางวัลทุกวัน

สาเหตุที่ผู้ประกอบการจัดกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค เพราะกิจกรรมนี้เป็นเครื่องมือระยะสั้นที่ออกแบบขึ้นเพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคซื้อหรือขายสินค้า และกระตุ้นยอดขายหรือกำไรที่คงที่ให้เพิ่มสูงขึ้น การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคนอกจากจะสร้างความสนใจให้ผู้บริโภค โดยผู้บริโภคมีโอกาสได้รับรางวัลที่มีมูลค่าสูงแล้ว ยังสามารถสร้างทัศนคติและภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ยี่ห้อหรือตราสินค้าและบริษัทอีกด้วย การที่ผู้ประกอบการมียอดขายสินค้าเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่า ยอดการซื้อและการบริโภคสินค้านี้เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ข้อมูลจากการสำรวจทัศนคติและพฤติกรรมการเสี่ยงโชคของผู้บริโภคไทยในการส่งรหัสลุ้นโชคของสินค้าต่างๆ ยืนยันได้เป็นอย่างดีว่า ในคนไทย 100 คน จะมี 44 คนที่เคยเข้าร่วมการเสี่ยงโชคในกิจกรรมทางการตลาดประเภทนี้ (ร้อยละ 44.2) และร้อยละ 42 ของคนที่

เข้าร่วมกิจกรรมมีความถี่ในการส่งชิงโชคถึง 1-3 ครั้งต่อเดือน ในขณะที่ร้อยละ 39 ของคนไทยเห็นว่า การเสี่ยงโชครูปแบบนี้ก็เหมือนกับการเล่นเกมแบบไม่ผิดกฎหมาย และอีกร้อยละ 30.1 มองว่าเป็นการคั่นกำไรให้กับผู้บริโภค นอกจากนี้ คนไทยโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนยอมรับว่ากิจกรรมการส่งเสริมการขายด้วยวิธีเสี่ยงโชคส่งผลให้ต้องซื้อสินค้านี้ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคนอกจากเพิ่มการซื้อและการบริโภคสินค้าแล้ว ยังกำลังเป็นที่นิยมและยอมรับได้ของคนไทย

เป้าหมายของการเสวนา เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะที่มีนัยสำคัญส่งผลในการผลักดันและการขับเคลื่อนนโยบายการควบคุมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคของประเทศไทยในเชิงยุทธศาสตร์ ซึ่งประเด็นการแลกเปลี่ยนประกอบด้วย 1) สถานการณ์กิจกรรมการตลาดด้วยวิธีการเสี่ยงโชค 2) ผลกระทบต่อสุขภาพและพฤติกรรม จากกิจกรรมการตลาดด้วยวิธีการเสี่ยงโชค 3) การกำกับในต่างประเทศ หรือแนวทางการตลาดสร้างสรรค์ 4) ข้อคิดเห็นต่อกฎหมายไทยทั้งในปัจจุบันและร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ...

วิทยากรประกอบด้วย

1. นายธามเชื้อสถาปนศิริ	นักวิชาการด้านสื่อ
2. รศ.พญ.พรจิรา ปรวิชรากุล	คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
3. ผศ. ดร.ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม	คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
4. นายไพศาลลิ้มสฤติย์	ศูนย์กฎหมาย สุขภาพและจริยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์

ประธานที่ประชุม นพ.ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

กล่าวเปิดการประชุม โดย นพ.ประวิทย์ ลีสถาพรวงศา

ที่ผ่านมาในอดีตการมีการส่งเสริมการขายโดยการเสี่ยงโชค เช่น ให้ส่งฉลากแล้วจับฉลากเพื่อหาผู้โชคดี

ในตอนนั้นยังไม่ส่งผลกระทบในวงกว้างมากนัก ต่อมาการส่งเสริมการขายในกรณีชาเขียว ให้ฝาชาเขียวมาเป็นอุปกรณ์ในการเล่น ส่วนเครื่องดื่มจะเอาไปทำอะไรก็ได้ กฎหมายแยกที่ว่าถ้าได้ประโยชน์โดยตรงจากการเป็นเจ้าของถือเป็นการพนัน เช่น สินค้าอะไรที่ต้องส่ง SMS แล้วเก็บค่าบริการ SMS ยังที่เจ้าของสินค้าคือการพนันซึ่งยืนยันได้ และสามารถฟ้องศาลได้ ทุกคนยืนยันว่าไม่มีการแบ่งรางวัล แต่ใน

ความเป็นจริงแล้วมีการแบ่งรางวัล ซึ่งชาเขียวหลีกเลี่ยงโดยไม่มีการคิดค่าบริการส่ง SMS เท่ากับไม่เสียเงิน แต่ชาเขียวกระตุ้นโดยเน้นไปที่โอกาสและโชคมากกว่าเน้นที่ตัวผลิตภัณฑ์ วันนี้จึงเป็นการให้ข้อมูลว่าการทำ

การตลาดในลักษณะนี้มีผลกระทบอย่างไร มีการกำกับดูแลที่เหมาะสมได้อย่างไรทั้งที่ในต่างประเทศ หรือ ข้อเสนอต่อประเทศไทย คงไม่ได้ทำเพื่อล้มเลิกการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคเพียงแต่ควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคม และอยู่ในกรอบมาตรฐานของนานาชาติ เช่น มีการให้รางวัลกับเด็ก จึงเป็นข้อสงสัยว่า สามารถให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมเสี่ยงโชคได้ด้วยหรือไม่ และเป็นการทำให้เกิดการยอมรับเรื่องการเสี่ยงโชค จึงต้องทำเส้นแบ่งระหว่างการตลาดกับการพนันให้ชัดเจน และกำหนดกติกาให้ชัดเจน ซึ่งวันนี้จะได้ข้อมูลจาก นักวิชาการหลายท่านทั้งด้านการสื่อสาร ด้านการตลาด ด้านสุขภาพ และด้านกฎหมาย และสิ่งที่คาดหวังคือ เสียงจากเวที ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหน่วยงานต่างๆ ภาคประชาชน ร่วมแลกเปลี่ยนเพื่อร่วมกันพัฒนาข้อเสนอ ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

โดย คุณ ธารม เชื้อสถาปนศิริ

กฎหมายการเสี่ยงโชคในหลายประเทศไม่ได้อยู่ใน ความรับผิดชอบกรมการปกครอง แต่จะอยู่ในความ รับผิดชอบของกรมการพาณิชย์ เพราะในต่างประเทศ มองว่าเป็นเรื่องของตลาด ไม่ว่าจะอยู่ที่กฎหมายฉบับ ใดในทุกๆ ประเทศจะมีมุมมองตรงกันว่าความเสี่ยงโชคเป็น การพนัน ตามนิยามมีการลงทุนเดิมพัน มีรางวัล และมี โอกาสได้-เสีย กรณีที่พูดถึงกันมากที่สุดคือกรณีชาเขียว ซึ่งเป็นแคมเปญในรอบที่ 2 ของปี เนื่องจากที่ผ่านมา กระตุ้นยอดขายไม่ค่อยได้

การใช้คำว่า ปลดหนี้ให้กับชีวิต ถ้าเป็นกฎหมาย ควบคุมการโฆษณา ซึ่งในบ้านเราไม่ได้ให้คำนิยามการใช้ คำ ซึ่งต้องให้ อย. มาตีความว่าคำไหนใช้ได้ คำไหนใช้ไม่ได้ ถ้าในต่างประเทศ คำว่า “ปลดหนี้ให้กับชีวิต” ใช้ไม่ได้ เพราะมีลักษณะของการโอ้อวดเกินจริง ของบ้านเราต้อง ไปศึกษากฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค

ในต่างประเทศได้ควบคุมมูลค่าของรางวัล ห้ามเกิน 20 เท่าของมูลค่าสินค้าหรือบริการนั้นๆ สำหรับ วิธีการเสี่ยงโชค จำเป็นต้องใช้ฉลากหรือสิ่งเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ใช้ในการเสี่ยงโชค แต่สำหรับประเทศไทยในยุค ดิจิตอลให้ส่ง SMS โดยเสียค่าส่ง จึงมีคำว่า “ยิ่งส่งมากยิ่งได้มาก” ในต่างประเทศไม่สามารถใช้ได้

ในวงการตลาดใช้คำว่า “อิซิดัน ดันหอยชาเขียว” ซึ่งเป็นการยอมรับกลายๆ ว่าคือหอย ซึ่งทางเจ้าของผลิตภัณฑ์ก็ไม่ได้ออกมาปฏิเสธแต่อย่างใด สาเหตุสำคัญตอนนี้คือการแข่งขันกันในการตลาด โดยการใช้โปรโมชั่น

ในต่างประเทศเมื่อตีความว่าการเสี่ยงโชคเป็นการพนัน จะมีมาตรการป้องกันเด็กและเยาวชน ไม่ให้ใช้ฟรีเซ็นเตอร์ที่เด็ก ๆ ชื่นชอบ และห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าร่วมกิจกรรม หรือห้ามสื่อสารไปที่เด็กโดยตรง ในบ้านเรามีแต่ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ไม่ให้ใช้บุคคลที่เด็กและเยาวชนชื่นชอบ สาเหตุสำคัญของต่างประเทศในการส่งเสริมการขายด้วยการเสี่ยงโชค จะต้องมีการเชื่อมโยงตัวผลิตภัณฑ์กับกิจกรรมส่งเสริมการขาย

ซึ่งอยากให้ผู้ที่เกี่ยวข้องไปศึกษาข้อมูลจากการรายงาน Prize promotions around the world จาก <http://google/DrXn6B> ซึ่งจะทำให้ทราบข้อมูลว่าการเสี่ยงโชคมีกฎหมายใดควบคุมอยู่บ้าง ซึ่งของประเทศไทยมีกฎหมายที่ควบคุมน้อยกว่านานาประเทศ แนวคิดเรื่องการตลาดกับการเสี่ยงโชคคือเรื่องเศรษฐกิจ จึงคิดมูลค่าทางเศรษฐกิจมากกว่าถูกหรือผิดกฎหมาย จึงมีการกำหนดมูลค่าของรางวัล และการคิดค่าออกใบอนุญาต

ข้อเสนอสำหรับแนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชคคือ

- 1) กำหนดนิยามให้ชัดเจนว่า การเสี่ยงโชคคือการพนันเพราะสากลสรุปตรงกันว่าคือการพนัน
- 2) ควรออกกฎหมายห้ามสินค้า/บริการที่ไม่สามารถทำกิจกรรมเสี่ยงโชคได้
- 3) กำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการจัดกิจกรรมเสี่ยงโชค
- 4) กำหนดมูลค่าของรางวัลสูงสุดต่อชิ้นไม่เกิน 20 เท่าของมูลค่าสินค้าหรือธุรกรรม
- 5) กำหนดข้อห้ามเรื่องความถี่ วิธีการอายุผู้เล่น
- 6) ของรางวัลห้ามเป็นเงินสด สัตว์ ยา โปรแกรมทางการแพทย์ อาวุธ และสิ่งผิดกฎหมาย
- 7) อำนาจของรัฐในการระงับ ยับยั้ง ยกเลิก แทรกแซง หากว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ
- 8) ผู้รับขอใบอนุญาตการทำกิจกรรมจะต้องเป็นเจ้าของสินค้า/บริการโดยตรง
- 9) ความปลอดภัยของข้อมูลและความเป็นส่วนตัว
- 10) มีมาตรการกำกับด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

สุดท้ายเสนอให้ภาครัฐมีการ ทบทวน ร่างกฎหมาย 2 ฉบับอีกครั้ง (ร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. และ ร่าง พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. ...) โดยมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐานทางกฎหมายของต่างประเทศ และศึกษาจัดทำรายงานผลกระทบทางนโยบายของกฎหมายต่อสาธารณะ และมีการทำประชาพิจารณ์ ตามรัฐธรรมนูญไทย 2560 มาตรา 77

ความรู้เรื่องผลกระทบของกิจกรรมเสี่ยงโชค เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลบุตรหลาน และตนเอง โดย รศ.พญ. พรจิรา ปรีวัชรกุล

เนื้อหาการบรรยายในวันนี้ประกอบด้วย ทำไมเสี่ยงโชคเท่ากับพนัน ผลกระทบการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค ต่อพัฒนาการสมองและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ข้อเสนอแนะต่อการดูแลตัวเองว่าติดพนันหรือไม่ แนวทางสำหรับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน

การเสี่ยงโชคเท่ากับการพนัน และเพิ่มโอกาสเสี่ยงในการเกิดโรคจิตเวช ผ่านการเปลี่ยนแปลงระบบประสาทและสมอง การเสี่ยงโชคจะเกี่ยวข้องกับสมองส่วน reward circuit จากการทดลองสแกนสมองในส่วนที่มีการหลั่งสารโดปามีนต่อการให้รางวัล สามระดับ คือรางวัล เล็ก กลาง ใหญ่ ในกลุ่มคนสามวัย คือผู้ใหญ่ วัยรุ่น และเด็กพบว่าสมองของผู้ใหญ่ตอบสนองต่อรางวัลเป็นลำดับรางวัลเล็ก ตอบสนองน้อย รางวัลใหญ่ตอบสนองมากขึ้น แต่สำหรับวัยรุ่นหากเป็นรางวัลขนาดเล็กจะไม่ชอบต้องเป็นของรางวัลขนาดใหญ่ ในขณะที่สมองของเด็กจะมีการตอบสนองไม่เป็นลำดับ เนื่องจากสมองของแต่ละวัยพัฒนาต่างกัน สำหรับผู้ใหญ่จะมีการพัฒนาของสมองสมบูรณ์ทั้งในส่วนที่เป็นสมองส่วน Striatum ซึ่งเป็นสมองส่วนที่ผลักดันอยากให้ทำในสิ่งต่างๆ และสมองส่วนที่เป็น PFC ที่ทำหน้าที่

คอยยับยั้งั้งใจ การอดทนรอคอย จัดลำดับความสำคัญ สมองเด็กทั้งสองส่วนยังพัฒนาได้ไม่เต็มที่ แรงจูงใจในการทำสิ่งต่างๆจึงกล้าๆกลัวๆตัดสินใจไม่ถูก

กลุ่มเสี่ยงคือกลุ่มวัยรุ่น เนื่องจากสมองส่วน Striatum ซึ่งกระตุ้นให้เกิดความอยากต่างๆพัฒนาเต็มที่ แต่สมองส่วน PFC ยังพัฒนาไม่เต็มที่ วัยรุ่นจึงมีอุปนิสัยชอบกล้าเสี่ยงกล้าลองโดยไม่ได้นิ่งนอนใจที่ตามมา ดังนั้นกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มเด็กจึงเป็นกลุ่มเสี่ยง

เมื่อมีสิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับการพนัน สารเสพติด และความเครียด ผู้ติดพนันจะเกิดความอยากเล่นพนันมากขึ้นหลายเท่าเมื่อเทียบกับคนที่สุขภาพดี การศึกษาวิจัยเปรียบเทียบ การพนันแบบได้เงิน เทียบกับ การดูรูปโป๊ ในคนที่เล่นพนัน เงินเป็นแรงจูงใจที่สูงกว่าเซ็กซ์ ไม่สนใจแรงจูงใจที่เกิดโดยธรรมชาติ ซึ่งจะทำให้ครอบครัวย่ำแย่

เป็นสุขความรักไม่สามารถช่วยได้ ต้องใช้พลังงานสมองค่อนข้างมากจึงรักษายาก โรคจิตเภทนั้นมีการรักษา แต่โรคติดพนันนั้นไม่มีการรักษา

ผลกระทบการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค ต่อพัฒนาการสมองและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เด็กมีโอกาสติดการพนัน และไม่สามารถพัฒนาทักษะใหม่ๆ ได้ สมองจะไม่ได้ได้รับการพัฒนา ซึ่งเด็กจะต้องฝึกทักษะด้านต่างๆ เช่นการล้างงานของเด็ก ฝึกทักษะมากมายการเสี่ยงโชค ทำให้เกิดเด็กไม่มีความพยายามใดๆ และไม่ต้องอดทนรอคอย ซึ่งสมองส่วนไหนที่ไม่ได้ใช้จะถูกตัดทิ้ง ในวัยรุ่นที่ถูกเร่งด้วยการพนัน จะขาดวุฒิภาวะอย่างถาวร

โรคติดพนัน (Gambling disorder) ได้รับการบัญญัติใหม่เมื่อ พ.ศ. 2556 เป็นโรคเกี่ยวกับการเสพติดทางพฤติกรรมชนิดแรกที่ถูกเพิ่มเข้ามาในกลุ่มโรคเกี่ยวกับการติดสารเสพติด เดิมเรียกว่าเป็น Pathological gambling ซึ่งอยู่ในกลุ่มโรค impulse control disorder เกณฑ์การวินิจฉัยของโรคติดพนัน A) พฤติกรรมเล่นพนันที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเนื่องและเป็นๆ หายๆ จนนำไปสู่ความบกพร่องทางสุขภาพหรือความทุกข์อันบ่งชี้ได้จากอาการอย่างน้อย 4 ข้อ จากคุณสมบัติต่อไปนี้ ในช่วงเวลา 12 เดือน 1) จำเป็นต้องเพิ่มจำนวนเงินที่ใช้พนันขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจที่ต้องการ 2)

กระสับกระส่ายหรือหงุดหงิด เมื่อพยายามจะลดละหรือหยุดพนัน 3) เคยพยายามควบคุม ลด หรือหยุดจากการเล่นพนันหลายครั้งแต่ไม่สำเร็จ 4) มักจะหมกมุ่นกับการพนัน เช่น นึกถึงตอนที่เคยเล่นพนันอยู่เนือง ๆ คิดถึงวางแผนถึงครั้งต่อไป คิดช่องทางหาเงินมาเล่นพนัน นำมาซึ่งปัญหาหลายอย่าง ปัญหาสังคม ครอบครัว และโครงสร้างทางสมองผิดปกติด้วย สมองส่วนเชื่อมจะพอ มีอะไรมากระตุ้นก็จะอยากเล่นการพนันทันที และวางแผนที่จะหาเงินมาโดยใช้วิธีไม่ถูกต้อง ในผู้ติดพนัน จึงมีปัญหาด้านอื่นๆ ร่วมด้วย ติดบุหรี ติดสารเสพติด ติดสุรา และตามมาด้วยปัญหาสังคม ต่อด้านสังคม อาชญากรรม

ผลของการพนันรูปแบบต่างๆ ต่อการทำงานของสมอง ซึ่งการพนันจะไปเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของสมอง สามารถทำให้เกิดความผิดปกติต่อสมองในระดับโครงสร้างอย่างถาวร การทำงานของสมองกับ

ความคิดและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปเพราะการพนัน เห็นอะไรเกี่ยวกับการพนันแล้วเกิดความอยากไปหมด ความสามารถในการตัดสินใจลดลง ทำให้มือเติบให้เงินฟุ่มเฟือยมากขึ้นขาดความยับยั้งชั่งใจ อาจเพิ่มความเสี่ยงในพฤติกรรมลักขโมยฉ้อฉล ทักษะชีวิตอ่อนแอลง หรืออาจไม่ได้รับการพัฒนาเต็มที่ย่างถาวร

แนวทางสำหรับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน หลักการป้องกันคือการพัฒนาทักษะชีวิตในด้านความสามารถในการควบคุมระบบประสาทอัตโนมัติ ทักษะการตั้งคำถามท้าทาย ความคิด/ความเชื่อแรกของตัวเอง ทักษะการแก้ปัญหา ความสามารถในการอดทนรอคอยสิ่งที่พึงใจ

กลยุทธ์ที่แทรกมาพร้อมกับแคมเปญส่งเสริมการขายระยะสั้นแบบลุ้นโชค ซึ่งทักษะชีวิตจะถูกทำลายทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความสามารถในการควบคุมระบบประสาทอัตโนมัติ (ลุ้นสนุก) ทักษะการตั้งคำถามท้าทาย ความคิด (ลุ้นฟรีไม่มีเสีย) ทักษะการแก้ปัญหา (ไม่ได้นำมาใช้ เพราะไม่รู้ว่ามีปัญหา) ความสามารถในการอดทนรอคอยสิ่งที่พึงใจ (ไม่ต้องรอ) และผู้ติดพนันยังมีแนวโน้มติดสิ่งเสพติดอื่นๆ ด้วย จะรู้ได้อย่างไรว่าเล่นการพนันถึงขั้นติดแล้วสามารถใช้แบบคัดกรองการติดพนันของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน (<http://www.gamblingstudy-th.org>)

สรุปการเสี่ยงโชคเท่ากับพนัน การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางสมอง และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคจิตเวชในอนาคต การป้องกันเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรคติดพนันที่ได้ผลโดยตรง หากสงสัยว่ามีปัญหาติดพนัน บริक्षाเบื้องต้นได้ที่ 1) ให้การปรึกษาทางโทรศัพท์ 13222) ให้การปรึกษาทาง Facebook สายด่วนสุขภาพจิต

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

นำเสนอแนวทางการกำกับการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

โดย ผศ.ดร. ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม

กิจกรรมเสี่ยงโชคทางการตลาด เรื่องการเสี่ยงโชคมีทั้งเชิงลบและเชิงบวก เป็นกิจกรรมที่ต้องระมัดระวังในเชิงทฤษฎีและการตลาด แต่ละวันจะมีกิจกรรมการเสี่ยงโชคทางการตลาดมากมายมีทั้งที่เชื่อมโยงกับตัวผลิตภัณฑ์ และไม่เชื่อมโยงกับผลิตภัณฑ์ มีทั้งต้องเสียค่าส่งและไม่เสียค่าส่ง การจัดกิจกรรมเสี่ยงโชคของกาแฟเมซอน เป็นทำเพื่อโอกาสพิเศษครบ 15 ปี แล้วไม่ต้องเสียอะไรเลย ในมุมมองถือว่าไม่ล้าเส้น เพราะว่าเป็นโอกาสพิเศษ และทำให้ลูกค้ามีส่วนร่วมด้วยกัน ไม่ใช่ลุ้นรายวัน สิ่งเหล่านี้นักการตลาดเรียกว่า Lotto Marketing เพื่อให้บรรลุผลในการส่งเสริมการขาย การส่งเสริมการขาย (ลด แลก แจก แถม) เป็น Extra Value คือผลพลอยได้จากการซื้อผลิตภัณฑ์ช่วยเพิ่มความคุ้มค่าจากการซื้อผลิตภัณฑ์ แต่เมื่อไหร่ที่

เกินจะขาดจรรยาบรรณของนักการตลาด ในอนาคตเราจะต้องเผชิญกับความมีตัวตนของสินค้าจะน้อยลง เช่น การทำ Application ขึ้นมาแล้วเมื่อนำรูปใส่เข้าไปจะกลายเป็นสติ๊กเกอร์ ถ้าขายผลิตภัณฑ์ในราคา 20 บาทต่อ 1 รูป แล้วกำหนดว่าสติ๊กเกอร์ 1 รูปสามารถลุ้นโชคได้ 1 ล้านบาทใน 1 ชั่วโมง ถามว่ามีโปรดักส์ในทางการตลาดหรือไม่ บอกได้ว่ามีตามกฎหมายไทย ถ้าไม่มีเส้นแบ่งอะไรจะเกิดอันตรายอย่างมาก

การส่ง SMS เสี่ยงโชค มีความเชื่อมโยงกับการพนัน เมื่อไรที่มีทัศนคติเชิงบวกกับกิจกรรมการเสี่ยงโชคการตลาดก็มี

แนวโน้มที่จะร่วมกิจกรรม แล้วก็มีทัศนคติเชิงบวกต่อการพนัน แล้วจะมีผลทางจิตเวช จำนวนความถี่ต่อการเสี่ยงโชคมีผลต่อทัศนคติเชิงบวกต่อการพนัน เมื่อมีการตลาดเสี่ยงโชค (ได้รางวัล) มีทัศนคติเชิงบวกกับการพนันมากขึ้น มีความโน้มเอียงที่จะชื่นชอบการเสี่ยงโชคพนัน มีความรู้สึกสนุกสนาน ชื่นชอบ ตั้งใจที่จะเล่นหรือเดิมพัน เข้าร่วมกิจกรรมหลากหลายมากขึ้น

ทั้งนี้ขอเสนอแนวทางการกำกับการส่งเสริมขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชคคือ

- 1) การป้องกันกลุ่มเปราะบางในสังคม เช่น เด็กและเยาวชนจากกิจกรรมการเสี่ยงโชค
- 2) การสื่อสารให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจว่ากิจกรรมเสี่ยงโชคมีโอกาสสร้างผลกระทบได้แบบเดียวกับการเสพติดการพนัน เช่น เขียนให้ชัดว่าได้รับการอนุญาตการจัดกิจกรรมการพนันให้ข้อมูลเป็นหลัก
- 3) การกำหนดกรอบหรือขอบเขตด้านมูลค่ารางวัล ความถี่และถ้อยคำในการสื่อสาร ในเยอรมันกำหนดว่ากิจกรรมเสี่ยงโชคก่อให้เกิดการรบกวนพฤติกรรมต่อการตัดสินใจที่ปิดเบือนกลไกทางเศรษฐศาสตร์ ทางเยอรมันไม่ให้ใช้
- 4) ควรกำหนดค่าธรรมเนียมการขออนุญาตในอัตราที่สูง เช่น ร้อยละ 20 ของมูลค่ารางวัลทั้งหมดที่แจก
- 5) ควรกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ละเมิดหรือกระทำผิดในอัตราที่สูง

ถ้าไม่ให้ทำเสี่ยงโชคแล้วจะให้ทำอะไร เป็นมุมมองที่แปลกทางการตลาด เพราะสินค้าทุกแบรนด์ต้องมีการวิเคราะห์ทางการตลาด การกระตุ้นการขายมีหลายรูปแบบ การตลาดมีความแตกต่างกันเสมอ บางครั้งอาจจะใช้ได้ และอาจจะใช้ไม่ได้ในรูปแบบเดิมเมื่อเวลาผ่านไป การตลาดที่ดีจะต้องสร้างความดึงดูดและความน่าสนใจได้อยู่เสมอ ทำซ้ำเดิมจะสร้างการตลาดไม่ได้ (ใครทำก่อนได้เปรียบ) ทำอะไรที่ตอบโจทย์สังคมและผู้บริโภค

นำเสนอ ผลกระทบของร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.....

โดย คุณ ไพศาล ลิ้มสถิตย์

เนื้อหาของการนำเสนอ ประกอบด้วย 1) การเสี่ยงโชค เป็นการพนันตามกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ 2) วิเคราะห์ผลกระทบของร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.... (ฉบับผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 168/2559) 3) ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย กรณีการเสี่ยงโชค

ความเป็นมากระบวนการยกร่างกฎหมาย วันที่ 25 ตุลาคม 2554 รัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้เห็นชอบ ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.... ในการประชุม ครม. ที่สนามบินดอนเมือง ซึ่งการยกร่างกฎหมายทั้ง 2 ฉบับขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน มีการรับฟังความเห็นเพียง 2 ครั้ง มีผู้เข้าร่วมจำนวนน้อย ซึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยการเสี่ยงโชค ถือเป็นการพนันประเภทหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 สอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศที่ควบคุมหรือกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยถือว่าการเสี่ยงโชคถือเป็นการพนันประเภทหนึ่ง พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. 2478 ในมาตรา 8 การจัดให้มีการแถมพหุหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ

จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้

สำหรับในต่างประเทศได้กำหนดองค์ประกอบการพนัน จะประกอบด้วย 1) เป็นการเล่นที่อาศัยผลที่ไม่แน่นอนเป็นสิ่งที่ชี้ขาดว่าชนะหรือแพ้ ไม่อาศัยทักษะในการเล่น 2) มีการให้รางวัลตอบแทน 3) ผู้เข้าเล่นหรือร่วมรายการจะมีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมรายการ

ในต่างประเทศมีการควบคุมการเสี่ยงโชค เช่นการกำหนดว่า No purchase is necessary to enter or win (ไม่จำเป็นต้องซื้อเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมหรือได้รางวัล) A purchase will not increase your chances of winning (การซื้อจะไม่เพิ่มโอกาสในการชนะ) สำหรับกรณีอื่นๆ เช่น สลากขูด นั้นเข้าข่ายการพนัน

การเสี่ยงโชค อยู่ภายใต้กฎหมายการพนัน กฎหมายลอตเตอรี่หรือสลาก กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค กฎหมายว่าด้วยการทำการตลาด การส่งเสริมการขายหรือการโฆษณา กฎหมายกำกับการประกอบกิจการสื่อต่าง กฎหมายภาษี ซึ่งจะมีอัตราจัดเก็บค่อนข้างสูงขึ้นอยู่กับเงินรางวัล ตัวอย่างปัญหา Sweepstakes ในสหรัฐอเมริกา ถือว่าเป็นการพนัน เพราะจะทำให้เกิดปัญหาเรื่องการเงิน ไม่มีเวลาให้คนในครอบครัว บางคนไม่ต้องการซื้อสินค้าแต่ต้องการลุ้นรางวัล เป็นแรงกระตุ้นจากการส่งเสริมการขาย ในกรณีมีการเอาเปรียบผู้บริโภคหรือหลอกลวง จะสามารถร้องเรียนกับหน่วยงาน ซึ่งพบว่ามีกรร้องเรียนจากประชาชนมากกว่าแสนครั้ง

การวิเคราะห์ ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.... (ฉบับคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ 168/2559) ประกอบด้วยด้วย 4 เรื่องสำคัญ 1) หลักการของร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ....) 2) ประเด็นความเหมาะสมของหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย 3) ปัญหาการปรับใช้กฎหมาย 4) ผลเสียหรือผลกระทบของร่าง พ.ร.บ. ฉบับนี้

1) หลักการของร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ....

หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงมหาดไทยเสนอไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของร่าง พ.ร.บ. ให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยแยกหลักการเรื่องการจัดให้มีการเล่นเกมพนันหรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใดๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ตามมาตรา 8 และมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478 ออกจากพระราชบัญญัติการพนัน เนื่องจากการเล่นเกมพนันหรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพไม่ใช่การเสี่ยงโชคในลักษณะที่เป็นการพนัน แต่เป็นกิจกรรมทางการตลาด ที่ผู้ประกอบการค้าหรืออาชีพทั่วไปปฏิบัติกันเป็นปกติ เพื่อให้สินค้าหรือบริการนั้นเป็นที่นิยม หรือติดตลาด การกระทำดังกล่าวจึงไม่ถือเป็นการพนัน สมควรมีกฎหมายควบคุมมิให้มีการเอาเปรียบหรือหลอกลวงประชาชนในการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคดังกล่าว

ปัญหาการปรับใช้กฎหมายตามร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ในบทนิยามคำว่า “เสี่ยงโชค” “รางวัล” ขาดความชัดเจน ไม่สอดคล้องกับหลักสากล การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค

หมายความว่า การให้รางวัลแก่ผู้เข้าร่วมรายการด้วยวิธีการใดๆ โดยอาศัยผลที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อชี้ขาด และผู้เข้าร่วมรายการไม่เสียประโยชน์ **รางวัล** หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือบริการที่แถมพกให้แก่ผู้เข้าร่วมรายการ

สำนักอัยการสูงสุด มีความเห็นต่อร่างฯ ปี 2554 ดังนี้ ควรกำหนดบทนิยามคำว่า เสี่ยงโชค ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และบทนิยามดังกล่าวแตกต่างกับการเสี่ยงโชคตามบัญชี ข ลำดับที่ 16 ท้ายพระราชบัญญัติการพนันฯ อย่างไร “เสี่ยงโชค” หมายความว่า การกระทำโดยวิธีใด ๆ ที่เป็นการเสี่ยงซึ่งไม่อาจคาดหมายได้ถูกต้องแน่นอนและอาศัยผลที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อแพ้ชนะกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งโอกาสในการเข้าแข่งขันหรือได้มาซึ่งรางวัล โดยผู้เข้าร่วมรายการไม่เสียประโยชน์

2) ประเด็นความเหมาะสมของหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย

ประเด็นขาดกลไกของหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย คือ ไม่มีคณะกรรมการตามกฎหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย คือ กระทรวงมหาดไทยเพียงหน่วยงานเดียว ทำหน้าที่ออกใบอนุญาต แต่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการกำกับดูแลธุรกิจด้านส่งเสริมการขาย และการคุ้มครองผู้บริโภค ไม่มีการคานอำนาจหรือตรวจสอบการปฏิบัติงาน

3) ปัญหาการปรับใช้กฎหมาย

ข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติเสี่ยงโชค เรื่องหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตเป็นไปตามกฎหมายไม่มีข้อแตกต่างที่มีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับ การออกใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. 2478 แต่อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ใบอนุญาตให้ขอใบอนุญาตการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ขาดหลักเกณฑ์กำหนดรายละเอียด เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างกว้างขวางตาม (มาตรา 6) ซึ่งในการพิจารณาเรื่องนี้จะต้องมีคณะกรรมการ ที่เป็นผู้แทนจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น ตัวแทนคุ้มครองผู้บริโภค ไม่มีการวางหลักเกณฑ์ว่าจะอะไรก็ได้ หรือทำไม่ได้ซึ่งอาจจะมีปัญหาเรื่องดุลพินิจของเจ้าพนักงาน อำนาจในการใช้ดุลพินิจไม่อาจควบคุมได้

การไม่ได้บัญญัติหลักเกณฑ์การควบคุมการโฆษณาผู้ได้รับอนุญาตให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ในร่าง พ.ร.บ. แต่ให้ออกเป็นกฎกระทรวงในภายหลัง ซึ่งอาจจะทำให้ผู้บริโภคไม่ได้รับความคุ้มครองที่เหมาะสม และไม่มีมาตรการป้องกันปัญหาการหลอกลวงประชาชนและการคุ้มครองเด็ก เยาวชน จากการประกอบธุรกิจที่เอาเปรียบประชาชนจนเกินควรจากการทำธุรกิจให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค เช่น การหลอกลวงประชาชน โดยไม่มีรางวัลหรือรางวัลที่ให้น้อยกว่าที่ประกาศไว้ ไม่มีมาตรการควบคุมการกำหนดมูลค่ารางวัล ไม่มีกำหนดระยะเวลาหรือความถี่ในการให้ร่วมเสี่ยงโชค

4) ผลเสียที่อาจจะเกิดขึ้นจาก ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ...คือ

- 1) ประชาชนหลงมัวเมาในการพนัน เพราะเป็นกฎหมายที่ทำให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจผิดว่า การเสี่ยงโชคไม่ใช่อการพนัน เป็นเรื่องปกติธรรมดา

- 2) ทำให้การส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการธุรกิจด้วยการเสี่ยงโชคเฟื่องฟู ไม่มีมาตรการควบคุมการโฆษณา การทำการตลาดอาจเป็นช่องทางให้มีการหลอกลวงประชาชน
- 3) ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนจากการบริโภคเครื่องดื่มสำเร็จรูปที่มีปริมาณน้ำตาลสูง จากการส่งเสริมการขายที่ผนวกกับการเสี่ยงโชคซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพกายและจิต
- 4) เนื้อหาของร่างกฎหมายเสี่ยงโชคเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการธุรกิจเป็นอย่างมาก แต่ภาครัฐและประชาชนแทบจะไม่ได้ประโยชน์ใดๆ เลย เช่น ค่าธรรมเนียมในการขอใบอนุญาตที่ต่ำมาก ใบอนุญาต 3 เดือนเสียค่าใช้จ่าย 30,000 บาท แต่ธุรกิจสามารถทำกำไรได้อย่างมหาศาลในต่างประเทศคำนวณจากรายได้ และมีการควบคุมเงินรางวัล
- 5) ร่างกฎหมายเสี่ยงโชค เป็นกฎหมายที่ให้ดุลพินิจกับเจ้าพนักงานค่อนข้างมาก อาจเสี่ยงต่อการทุจริตของเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะการพัฒนากฎหมายกำกับการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

- ไม่มีเหตุผล หรือความจำเป็นเพียงพอในการเสนอร่าง ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ... ควรบัญญัติเป็นหมวดหนึ่งในกฎหมายการพนัน เสนอให้รัฐบาลควรพิจารณาถอน ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ....แล้วนำไปรวมอยู่ในร่าง พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ....ในต่างประเทศ ยังไม่พบว่ามีประเทศใดบัญญัติให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค เนื่องจากการเสี่ยงโชคมีความใกล้เคียงกับลักษณะของการพนันอย่างหนึ่ง และสามารถให้กฎหมาย มาตรการที่มีอยู่ในการกำกับดูแลกิจกรรมเสี่ยงโชค แต่จะต้องมีมาตรการคุ้มครองผู้เล่นหรือประชาชนที่เหมาะสม
- ควรกำหนดให้มี คณะกรรมการ อนุกรรมการกำกับการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค เนื่องจากมีความพร้อมและความเชี่ยวชาญด้านคุ้มครองผู้บริโภคการกำกับดูแลผู้ประกอบการมากกว่ากระทรวงมหาดไทย ซึ่งคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการโดยตำแหน่ง 2) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ 3) กรรมการที่ได้รับข้อเสนอชื่อโดยองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคที่ไม่แสวงหากำไร 4) ประธานกรรมการและรองประธาน ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง
- ควรพิจารณาเปลี่ยนหน่วยงานที่รับผิดชอบจากกระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงพาณิชย์ ในการออกหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตของธุรกิจที่จัดกิจกรรมเสี่ยงโชค เนื่องจากเป็นกิจกรรมของผู้ประกอบการในเชิงธุรกิจ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์มีความชำนาญมากกว่า และให้เสนอคำขออนุญาตต่อ สคบ. เรื่องการอนุญาตโฆษณาการเสี่ยงโชคก่อนทุกครั้ง
- ควรปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคที่ชัดเจน ไม่ใช่ใช้เกณฑ์เรื่องดุลพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นหลัก
- ควรมีกฎเฝ้าระวังผู้ประกอบการที่จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชคที่ไม่เหมาะสม

- มีมาตรการสั่งระงับวิธีการเสี่ยงโชคที่ขัดกฎหมายหรือไม่ได้รับอนุญาตบัญญัติโทษอาญาที่สูง มีโทษปรับทางปกครองและมีมาตรการทางภาษีเพิ่มขึ้น
- มีบทบัญญัติห้ามการส่งเสริมการขายเครื่องดื่มหรืออาหารที่มีปริมาณน้ำตาล ไขมัน หรือ โซเดียมสูง รวมถึงเครื่องดื่มที่มีคาเฟอีนสูง โดยเฉพาะเครื่องดื่มชูกำลัง

แลกเปลี่ยน / ข้อเสนอแนะ

- พญ.วรรณิ นิธิยานันท์ จากเครือข่ายคนไทยไร้พุง :

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
เห็นด้วยประเด็นนำเสนอของวิทยากรทุกท่าน ปัจจุบันเครือข่ายคนไทยไร้พุงร่วมกับเครือข่ายเด็กไทยไม่กินหวานผลักดันเรื่องการควบคุมการบริโภคน้ำตาล ประเด็นสำคัญคือจะทำอย่างไรถึงจะให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกิดผลในทางปฏิบัติ ใครจะเป็นเจ้าภาพเสนอเรื่องเสี่ยงโชคเท่ากับพนัน ประเด็นเสี่ยงโชคการกำกับดูแลนั้นยังมีปัญหา เช่น เรื่องค่าธรรมเนียมที่ราคาถูก ผลกระทบที่ทำให้ลายสุขภาพ (หวาน มัน เค็ม) ส่งผลต่อสุขภาพและมีความเสี่ยงให้เกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เครือข่ายคนไทยไร้พุงยินดีให้สนับสนุนประเด็นการกำกับการเสี่ยงโชค ซึ่งจะทำอย่างไรให้หน่วยงานต่าง ๆ มารวมกันและผลักดันให้เกิดขึ้น

- คุณวิศุทธิ์ คณิตกุล เศรษฐ จากเครือข่ายยุวทัศน์ กทม. : การเสี่ยงโชคกับการพนัน เด็กส่วนใหญ่ไม่รู้ว่าความเสี่ยงโชค เท่ากับการพนัน แต่ไม่รู้ว่า มีข้อเสียอะไรบ้าง คือ เข้าต้องซื้อเพื่อบริโภคอยู่แล้ว ถึงแม้จะเสียสุขภาพแต่ไม่เสียแบบฉับพลัน ควรมีการพัฒนาสื่อที่เหมาะสมสำหรับเด็กเพื่อให้เข้าถึงได้มากขึ้น

- คุณจักรกฤษณ์ รักชิต จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย : จุดแบ่งการพนัน กับการเล่นเกม : การพนัน (มีได้ มีเสีย), เกมพก (อาจได้ หรืออาจไม่ได้) ผู้ประกอบธุรกิจบางราย มาขออนุญาตดำเนินการถูกต้อง แต่เมื่อปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่สิ่งที่อนุญาต นอกจากนี้ยังมีผู้ประกอบการจำนวนมากที่ไม่ได้ขออนุญาต และมาขอแต่ไม่ได้รับอนุญาต

ตัวอย่าง เครื่องดื่มชูกำลัง “รวยร้อยล้าน...” กติกาให้ซื้อผลิตภัณฑ์ ให้เขียนวิ他命ปี 2 และส่งชิ้นส่วน ตามกติกาสามารถขอใบอนุญาตได้ แต่ผู้ประกอบการไม่ขออนุญาตเสี่ยงโชค จึงถูกดำเนินคดี แต่สังคมเข้าใจว่าผู้ประกอบการทำถูกต้องตามกฎหมาย เปิดฝาเจอรับเลย เป็นการ เล่นแบบเถื่อน, เปิดฝาเจอ รับเลย ส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องดื่มชูกำลัง, ชาเขียว ตั้งตู้คีบไอโฟน ซึ่งไม่มีใบอนุญาต และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

- การดำเนินคดี โดยมหาดไทยน้อยกว่า สคบ. ซึ่งได้ส่งเรื่องกันระหว่างหน่วยงานอยู่แล้ว สคบ. ส่งเรื่องมหาดไทยให้พิจารณาว่าผิดกฎหมายหรือไม่

- วิธีการเสี่ยงโชค ที่ถูกต้อง คือการจับรางวัลด้วยมือ โดยมีสภากีฬายาน ประกอบด้วย เจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง ผู้แทนสื่อมวลชน พนักงานบริษัท พยานสังเกตการณ์ ซึ่งมหาดไทยไม่อนุญาตให้ใช้วิธีการแล่นดอมรางวัลไม่สามารถให้เป็นให้เงินสดทุนการศึกษา หรือสิ่งที่สามารถแลกเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

- การออกใบอนุญาต ต้องไปขอใบอนุญาตตามท้องที่ ๆ จะมีการจับรางวัล เพราะต้องมีสักขีพยานที่เป็นเจ้าพนักงานปกครอง
- ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ในปัจจุบันอาจจะมองว่าถูก ต้องคิดค่าธรรมเนียมตามจำนวนครั้งที่มีการจับรางวัล ครั้งละ 30,000 บาท ซึ่งสามารถให้ข้อเสนอแนะในการปรับค่าธรรมเนียมว่าอย่างไรจึงจะเหมาะสม
- การเพิกถอนใบอนุญาต การกระทำเป็นอันตราย ความสงบสุข หรือเป็นไปตามกฎหมายฉบับอื่นๆ ที่กำหนดข้อห้ามไว้ เป็นการควบคุมเพื่อเป็นประโยชน์กับผู้เล่น
- การแบ่งเกณฑ์อายุผู้เล่น : ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถเสนอไปยังกระทรวงมหาดไทยได้
- เมื่อจับรางวัลผู้ดำเนินการมีหน้าที่ต้องทำใบบันทึก เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้เล่น และต้องแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบก่อนเล่นเสี่ยงโชค
- ร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ... ทางกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำร่างระเบียบปฏิบัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ควบคุมด้วย 24 ข้อบังคับ ตามหมวดต่างๆ สิ่งที่น่าสนใจ คือ ความถี่ การขออนุญาตออกไม่เกิน 1 ครั้ง 1 ราย ภายใน 1 สัปดาห์ ซึ่งสามารถให้ข้อเสนอแนะต่อร่างระเบียบปฏิบัติได้
- คุณ สมจิตต์ อมรเพชรกุล จากเครือข่ายครอบครัว : เน้นเรื่องการทบทวน ร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ... เพื่อให้ดีขึ้น เครือข่ายครอบครัวจะเน้นไปที่การป้องกันไม่ให้ติดการพนัน เสนอว่าควรมีการรณรงค์ให้ความรู้ ฝังรากลึก ในโรงเรียน ทำอย่างไรให้เด็กและเยาวชนรู้เท่าทันการพนันจากการเสี่ยงโชค
- คุณพัชรพรรณ จันทร์ฝอย จากมูลนิธิเครือข่ายครอบครัว: หลายคนไม่เห็นว่าการเล่นเสี่ยงโชคไม่ใช่การพนัน หรือเป็นการพนันอย่างอ่อน และมีความหวัง และยังเล่นนำไปสู่การติดการพนัน และควรติดอาวุธให้กับแกนนำเพื่อนำไปขยายผล
- คุณศิริพร ยอดกมลศาสตร์ จากศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน : เมื่อกรณีการกระทำผิด อยากทราบข้อมูลเพิ่มเติมว่า 1) ผู้ประกอบการรู้หรือไม่ว่าต้องขออนุญาตเสี่ยงโชค 2) ผู้กระทำผิดเป็นรายใหม่หรือรายเดิม 3) ขั้นตอนการดำเนินคดี ต้องยุติกิจกรรมเสี่ยงโชคทันทีหรือไม่ซึ่งข้อมูลเหล่านี้มีผลต่อการควบคุมกำกับติดตาม และมีผลต่อการดำเนินคดี สำหรับการพนันอย่างอ่อน ต้องพิจารณาจากความถี่ของการออกรางวัลการเสี่ยงโชคมีนัยต่อความรุนแรงของการติดการพนัน ซึ่งดูจากชุดพฤติกรรมเปลี่ยนไปหรือไม่
- คุณจิรนนท์ ตินสุวรรณ จากสถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น: บทบาทหน้าที่คือ ป้องกัน บำบัดรักษา ผู้ติดพนัน ในปี พ.ศ.2561ทางสถาบันจะเปิด OPD เกี่ยวกับการพนัน รักษาผู้ติดพนันอย่างรุนแรง ตอนนี้อยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาคู่มือ และทดลองใช้ สายด่วนการให้คำปรึกษาการติดพนันทางโทรศัพท์ เป็นการคัดกรองเบื้องต้นและให้เข้ามารักษาที่สถาบัน มีการจัดทำสื่อ “นิทาน” การป้องกันเด็กรุ่นใหม่จากการพนันตั้งแต่วัยอนุบาล

- พญ.วรรณิ นิธิยานันท์ จากเครือข่ายคนไทยไร้พุง : ประเด็นเรื่องเสี่ยงโชคคล้ายกับประเด็นการดำเนินงานเรื่องโรคอ้วน การให้ความรู้อย่างเดียวไม่นำไปสู่การปฏิบัติได้ ควรมีนโยบายหรือข้อกำหนดบางอย่างในการบังคับใช้
- คุณ ปฐมพร เข้าเจริญ จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา: ผลกระทบของการเสี่ยงโชคส่วนใหญ่จะเป็นอาหาร ตามกฎหมาย คือ ต้องแสดงสรรพคุณของอาหาร และดูหลักฐานจากหน่วยงานอื่น ๆ ประกอบด้วย ออย. มีหน้าที่ดูเรื่องผลิตภัณฑ์ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด
- คุณจักรกฤษณ์ รักชิต จากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย : สามารถควบคุมได้ตามกฎหมายที่มีในปัจจุบัน แต่ควรมีการออกกฎหมายลูกที่เพื่อให้เกิดความชัดเจนในทางปฏิบัติ ปัจจุบันการจัดทำร่างกฎหมายลูกมีความพยายามปิดช่องว่าง และควรมีการแลกเปลี่ยนให้มีความเป็นปัจจุบันมากขึ้น ผู้จัดกิจกรรมขออนุญาตกระทำการต่างจังหวัด เนื่องจากจัดกิจกรรมที่ต่างจังหวัดและมีสาขาในท้องถิ่นนั้น การขอใบอนุญาตขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมจับรางวัล ในกรณีเรื่องความถี่ พิจารณาตามกรณี ทำอย่างไรให้เป็นมาตรฐานทั้งประเทศ
- คุณธาม เชื้อสถาปนศิริ: ข้อมูลมีเยอะมากพอที่จะทำอะไรบางอย่าง ที่มหาดไทยจัดทำร่างเป็นสิ่งที่ดี แต่ยังไม่เข้าสู่ใจกลางของปัญหา ในต่างประเทศมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา จุดสำคัญคือตัวกลางในการแก้ไขปัญหา และร่างกฎหมายใหม่ต้องแก้ไขปัญหาได้จริง เชิญภาคีที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วม และเพิ่มหน่วยงานอื่นๆ เช่น กรมการค้า กระทรวงพาณิชย์ สคบ.ซึ่งหน่วยงานภาครัฐต้องหารือและร่วมมือกันดำเนินงานเพื่อให้เท่าทันต่อภาคธุรกิจ ซึ่งขณะนี้มองผู้ประกอบการครบเกือบทุกด้านมีทั้งความรู้ และความยากที่จะแก้ไขปัญหา แต่สิ่งที่ขาดคือตัวกลาง (หน่วยงาน)ที่จะเป็นเจ้าภาพลงมือทำในเรื่องนี้ ในกรณีที่มองว่าเรื่องนี้เป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์มากกว่าการเสี่ยงโชค และกฎหมายต้องเอื้อต่อการพัฒนาทางธุรกิจด้วย
- รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรกุล: ทางมหาดไทยน่าจะเริ่มจากการออกระเบียบ การกำหนดความถี่ที่เหมาะสมของการเสี่ยงโชค เช่น ทุก 6 เดือน สำหรับผู้ประกอบการรายเดิม ต่อหนึ่งเขต/อำเภอ และจะช่วยกระตุ้นวิถีคิดเพื่อการตลาดในรูปแบบอื่นของผู้ประกอบการด้วย
- ผศ.ดร.ศรัณยพงษ์ เทียงธรรม: สำหรับกระทรวงมหาดไทยต้องยึดตามกฎหมาย (เสี่ยงได้ ไม่เสี่ยงเสีย) ไม่ถือว่าเป็นการพนัน อาจจะต้องทบทวนตามมาตรการทางสังคมควบคู่ไปด้วยการเสี่ยงโชคเป็นการเสียทุกกรณี เป็นจุดเริ่มของวิถีคิด ในเรื่องความถี่ของการเสี่ยงโชค 1 ใบอนุญาตกับการเสี่ยงโชค 1 ครั้ง ถ้าจะจัดกิจกรรม 30 ครั้งภายใน 1 เดือน เป็นความถี่ที่สูงมาก ซึ่งมีผลกระทบตามมาแน่นอน อาจจะต้องออกกฎหมายให้ชัดเจน นอกจากข้อกำหนดว่าเขต 1 ไม่เกินหนึ่งใบใน 1 สัปดาห์แล้ว อาจจะต้องเพิ่มว่าผู้ประกอบการรายเดิมจะต้องเว้นช่วงในการเสี่ยงโชคด้วย และอาจจะต้องทำข้อมูลให้บริษัทเห็นชัดเจนว่าที่ไหนออกไปแล้วจะได้ไปขอที่อื่น ถ้าหากไม่ขอใบอนุญาตจะต้องมีโทษหนักขึ้นกลยุทธ์ทางการตลาด (เสี่ยงได้ไม่เสี่ยงเสีย) ผู้บริโภคและผู้ประกอบการไม่พัฒนาขีดความสามารถของตน เพราะมีความหวังว่าจะรวยโดยไม่ต้องเรียนไม่ต้องทำงานหนัก
- คุณไพศาล ลิ้มสถิตย์: พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ...ไม่ได้แก้ไขปัญหาในปัจจุบันให้ดีขึ้นมากนัก กฎหมายต้องทันกับผู้ประกอบการ

สรุปและปิดการประชุมโดย นพ.ประวิทย์ลีสถาพรวงศา

ควรจะมีเวทีหารือกับกรมการปกครอง เรื่องการออกใบอนุญาต ถ้าออกกติกาที่ดีจะจำกัดการเสี่ยงโชค และการซื้อของที่ทำลายสุขภาพได้หลายท่านได้พูดถึงการจัดการที่ต้นน้ำ และปลายน้ำ (การสร้างภูมิคุ้มกันทางของผู้บริโภค ครอบครัว) และการมุ่งไปที่การกำกับดูแลจากการออกกฎหมาย ข้อมูลวิชาการที่ทุกท่านได้นำเสนอเห็นชัดเจนว่าการเสี่ยงโชคในประเทศไทยเป็นปัญหา ในหลายมิติ จึงต้องจัดการปัญหาทั้งในระยะสั้น และระยะยาว สำหรับระยะยาว เป็นการทบทวนการออกกฎหมาย ทั้งประเด็นการเสี่ยงโชคกับการพนันเป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ ถ้าพิจารณาจากพฤติกรรมการเล่น เป็นการเล่นในลักษณะเดียวกัน แต่อาจถกเถียงเรื่องอันไหนหนัก เบากว่ากัน สำหรับข้อเสนอจากนักวิชาการคือให้จัดกลุ่มว่าการเสี่ยงโชคอยู่กลุ่มเดียวกับการพนันให้อยู่ใน พ.ร.บ. เดียวกันแต่คนละหมวด สำหรับระยะสั้น ควรหารือกับกรมการปกครองและหน่วยงานที่ทำงานในด้านนี้เพื่อขับเคลื่อนระเบียบการออกใบอนุญาตและความถี่ อายุผู้เล่น มูลค่ารางวัล อะไรที่อนุญาตได้ อะไรไม่ได้ ซึ่งจะทำให้สามารถจัดการกับระเบียบและสามารถสร้างเครือข่ายได้ด้วย การเล่นโดยไม่ขออนุญาต อาจจะต้องเพิ่มโทษให้รุนแรงมากกว่านี้ อีกทั้งการดำเนินงานเฉพาะหน่วยงานรัฐไม่พอจะต้องสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง พัฒนาจุดแจ้งเหตุหรือร้องเรียนได้ ทางเครือข่ายนักวิชาการ และภาคประชาชน พร้อมจะเป็นแนวร่วมกับภาครัฐในการจัดการปัญหา กรมการปกครองอาจจะเป็นเจ้าภาพในการจัดเวทีแล้วให้ภาควิชาการและภาคประชาชนสนับสนุนข้อมูล และนำข้อสังเกตจากการจัดประชุมไปนำเสนอในระดับนโยบายอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้การขับเคลื่อนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งการประชุมครั้งนี้สรุปได้ชัดเจนว่า 1) การเสี่ยงโชคเป็นปัญหา 2) ต้องหาทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะต้องทำทั้งต้นน้ำและปลายน้ำ 3) การจัดการในช่วงแรกเน้นไปที่การจัดการที่ต้นน้ำ การปรับปรุงระเบียบการขอใบอนุญาตเสี่ยงโชค เป็นการจัดการที่กติกาก่อนเพื่อจัดสภาพแวดล้อมให้สามารถควบคุมปัญหาได้ ขอขอบคุณทุกท่านที่มาให้ความเห็นในวันนี้

ภาคผนวก

ภาคผนวก

เสวนาสาธารณะการลดผลกระทบจากการพนัน

เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค

และผลกระทบของร่างกฎหมายเสี่ยงโชค”

วันอังคารที่ 29 สิงหาคม 2560 เวลา 08.30-12.00 น. ณ ห้องบุษบา โรงแรมแมนดาริน สามย่าน
กรุงเทพฯ

ดำเนินการโดย ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน

มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และภาคีเครือข่าย

08.30-09.10 น.	ลงทะเบียน
09.10-09.20 น.	กล่าวความเป็นมาและชี้แจงวัตถุประสงค์การเสวนา โดย นายพงศ์ธร จันทรศิริ ผู้จัดการศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
09.20 – 09.30 น.	กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมเสวนา โดย นพ.ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา ประธานที่ประชุม
09.30-11.00 น.	เสวนาสาธารณะ “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค และผลกระทบของร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.” นายธาม เชื้อสถาปนศิริ นักวิชาการด้านสื่อ รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรกุล คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ผศ. ดร.ศรัณย์พงศ์ เทียนธรรม คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ นายไพศาล ลิ้มสถิตย์ ศูนย์กฎหมาย สุขภาพและจริยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
11.05-11.50 น.	เปิดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
11.50-12.00 น.	กล่าวสรุปการประชุม โดย นายพงศ์ธร จันทรศิริ และกล่าวปิดการเสวนา โดย นพ.ประวิทย์ ลี่สถาพรวงศา
12.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน

**หมายเหตุ ขนมน้ำและเครื่องดื่มเสริฟในห้องประชุม

ภาคผนวก

เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

นำเสนอโดย

นายธาม เชื้อสถาปนศิริ

PRIZE PROMOTIONS AROUND THE WORLD
Thailand

Downloaded 18 Aug 2017

PRIZE PROMOTIONS AROUND THE WORLD
THAILAND

www.dlapipeintelligence.com

<https://goo.gl/DrXn6B>

<https://www.dlapipeintelligence.com/prizepromotions/insight/index.html?extra-territoriality&c=TH>

งาน เรืออัมพวันRIS, Time Chuastapanasiri

e-mail : timesevent@gmail.com

PRIZE PROMOTIONS AROUND THE WORLD
THAILAND

www.dlapipeintelligence.com

<https://goo.gl/DrXn6B>

<https://www.dlapipeintelligence.com/prizepromotions/insight/index.html?extra-territoriality&c=TH>

GOVERNING LAW

What are the applicable governing laws or codes for prize promotions?

Name	Law or Code?
The Thailand Gambling Act B.E. 2478 (1935) (TGA)	Law
Ministerial Regulation No. 17 issued under TGA (TGA-MR)	Law
The official letters of Department of Provincial Administrative (DOPA) (altogether referred to as the 'Letters')	Law
The Consumer Protection Act B.E. 2522 (1979) (CPA)	Law
Ministerial Regulation Nos. 3 and 5 issued under the CPA (CPA-MR)	Law

งาน เรืออัมพวันRIS, Time Chuastapanasiri

timesevent@gmail.com

แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

(ปรับปรุงร่างกฎหมาย)

1. กำหนดนิยามให้ชัดเจน ว่า “การเสี่ยงโชค คือ การพนัน เพราะสากล/นานาประเทศ” สรุปรวมกันว่าเป็นการพนัน
แยกนิยามออกจากคำว่า “เกมพนัน” (เกมให้เปล่า, เกมทันที ณ จุดขาย)

2. ควรรอกกฎหมายห้ามสินค้า/บริการ ที่ไม่สามารถทำกิจกรรมเสี่ยงโชคได้

- ห้ามสินค้าที่เกี่ยวข้องยา, การบริการทางการแพทย์ (ผ่าตัด ศัลยกรรม)
- สินค้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนในเชิงความปลอดภัยและโปรแกรม/บริการการศึกษา

ธาม เชื้อสถาปนศิริ, Time Chuastapanasiri

timeswin@gmail.com

แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

(ปรับปรุงร่างกฎหมาย)

3. กำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการจัดกิจกรรมเสี่ยงโชค

ด้วยการคิดอัตราเป็นวันต่อจังหวัด แทนที่จะคิดวันต่อทั่วประเทศ
และขอให้กรมการค้าพาณิชย์ เสนอการคิดอัตราใบอนุญาตที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐ

4. กำหนด “มูลค่า” ของรางวัลสูงสุดต่อชิ้น ไม่เกิน 20 เท่าของมูลค่าสินค้า/หรือธุรกรรม

รางวัลสูงสุด ต้องไม่เกิน 20 เท่า หรือ ไม่เกิน 1,000 เหรียญดอลลาร์, และซองรางวัลรวม ไม่ควรเกิน 2 \$
ของรายได้จากการนำจากการขายสินค้าและบริการใช้ช่วงโปรแกรมกิจกรรมส่งเสริมการตลาดในรอบนั้นๆ

ดูรายละเอียดเปรียบเทียบ ประเทศญี่ปุ่นและไทย ที่

<https://www.dlapiperintelligence.com/prizepromotions/insight/index.html?l=prizes&c=JP&c=TH>

ธาม เชื้อสถาปนศิริ, Time Chuastapanasiri

timeswin@gmail.com

แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

(ปรับปรุงร่างกฎหมาย)

5. กำหนด “ข้อห้ามเรื่องความถี่/วิธีการ/อายุผู้เล่น”

ผู้เล่นที่ต่ำกว่า 18 ปี ไม่ควรเข้าร่วมกิจกรรมชิงโชค/เข้าร่วมเป็นโมฆะ และมีกฎหมายลงโทษผู้จัด/ขอ กำหนดความถี่ต่อครั้ง ต่อวัน ต่อคน และมีมาตรการกำกับทางเทคโนโลยี มีประกาศ คำเตือน และแจ้งผู้เข้าร่วมเล่นอย่างชัดเจนว่าเป็นส่วนหนึ่งของการพนันที่รัฐอนุญาต ห้ามใช้คำว่า ยิงส่งมาก ยิงมีสิทธิ์มาก (ควรมีมาตรการ จำกัดสิทธิ์ต่อคน)

6. ของรางวัล ห้ามเป็นเงินสด สัตว์ ยา โปรแกรมทางการแพทย์ อาหาร และสิ่งผิดกฎหมาย

- ห้ามผู้จัดสวนสิทธิในการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขที่กำหนด/ที่ได้ขออนุญาตไปแล้ว
- การสืบทอดของรางวัล ต้นทุนค่าจัดส่งดำเนินการต้องเป็นการขอของผู้จัด
- ห้ามแลกเปลี่ยนรางวัลเป็นเงินสด
- การจับรางวัล ประกาศผล ต้องสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ง่าย โปร่งใส และ เป็นธรรม

ธาม เชื้อสถาปนศิริ, Time Chuastapanasiri

timeseven@gmail.com

แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

(ปรับปรุงร่างกฎหมาย)

7. อำนาจของรัฐในการระงับ ยับยั้ง ยกเลิก แทรกแซง

เจ้าหน้าที่รัฐ สามารถเข้าทำการระงับ ยับยั้ง ยกเลิก แทรกแซงกิจกรรมได้ หากพิจารณาว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ อันนำไปสู่ความเสื่อมทราม หรือ ว่าง่าย แดกแยกทวงสิ่งของ หรือเกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจ และ มีอำนาจในการสั่งให้ตรวจสอบ เยียวยาแก่ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างยุติธรรม

8. ผู้รับขอใบอนุญาตการทำการกิจกรรม

- เจ้าขอสินค้า/บริการ จะต้องเป็นผู้ขอรับใบอนุญาตโดยตรงในการทำการกิจกรรมต่อเจ้าหน้าที่รัฐ (สามารถส่งตัวแทนกฎหมายมาขอรับใบอนุญาตได้) และมีข้อมูลพินฟ่องร้องเอาผิดตามกฎหมายหากมีการฝ่าฝืนและละเมิด

9. ความปลอดภัยของข้อมูลและความเป็นส่วนตัว

- จะต้องปกป้องคุ้มครองข้อมูล และความเป็นส่วนตัวของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และ ไม่ใช้ ขาย นำส่งต่อข้อมูล ไปยังบริษัท/หน่วยงานที่ 3 โดยไม่ได้รับความอนุญาต ยินยอมจากเจ้าของข้อมูล

ธาม เชื้อสถาปนศิริ, Time Chuastapanasiri

timeseven@gmail.com

แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

(ปรับปรุงร่างกฎหมาย)

10. ให้มีมาตรการกำกับด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์

- ไม่สื่อสารกระตุ้นให้ผู้บริโภคเกิดความรู้สึกอยากเข้าร่วมกิจกรรมเกินกว่าการบริโภคปกติในชีวิตประจำวัน
- ไม่สื่อสารกระตุ้นว่าการเข้าร่วม "การเสี่ยงโชค" จะช่วยให้ประสบความสำเร็จทางการเงิน ร่ำรวย มีความสุข
- ไม่สื่อสารกระตุ้นว่า การเข้าร่วม "การเสี่ยงโชค" จะช่วยแก้ปัญหาในชีวิตด้านเงินทอง เศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม
- ห้ามใช้ข้อความ "ยิ่งเล่นมาก ยิ่งมีสิทธิ์มาก"
- ไม่กระตุ้นเด็กและเยาวชนให้เข้าร่วมกิจกรรม
- ในช่วงที่ทำการโปรโมชั่น ควรมีการเลือกซื้อสินค้า/บริการ ที่เป็นราคาปกติ วนขายจำหน่ายอยู่ด้วย
- ไม่ใช้ความเชื่อ เรื่องศาสนา มี อำนาจลี้ลับ หรือ เรื่องเหนือธรรมชาติอื่นพื้นฐานไม่ได้มาสื่อสารการตลาด
- ไม่สื่อสารสร้างความเข้าใจผิดแก่ผู้บริโภค ข้อความมั่ววัดอ้าง เกินจริงไปกว่าข้อเท็จจริง

ฐาน เสือเตาป่นพี, Time Chuastapanasiri

timaseen@gmail.com

DLA-Piper-Prize-Promotions-Full-Handbook DOWNLOAD AT : <https://goo.gl/kiHKWa>

ฐาน เสือเตาป่นพี, Time Chuastapanasiri

timaseen@gmail.com

แนวทางในการกำกับกิจกรรมการให้รางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

(ปรับปรุงร่างกฎหมาย)

เสนอให้ภาครัฐมีการ “ทบทวน” ร่างกฎหมาย 2 ฉบับอีกครั้ง

ร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค. พ.ศ. ...

ร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ...

โดยมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐานทางกฎหมายของต่างประเทศ
และศึกษาจัดทำรายงานผลกระทบกฏหมายของกฎหมายต่อสาธารณะ
และมีการทำประชาพิจารณ์ ตามรัฐธรรมนูญไทย 2560 มาตรา 77

ชาม เต๋อชตาปนศิริ, Time Chuastapanasiri

timewen@gmail.com

ภาคผนวก

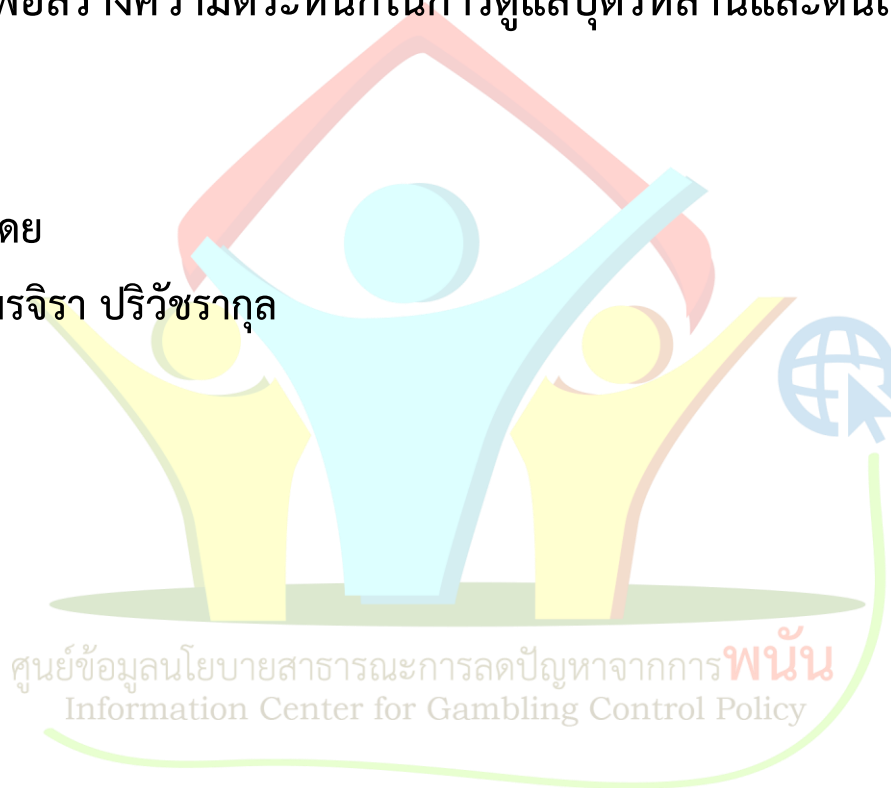
เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ความรู้เรื่องผลกระทบของกิจกรรมเสี่ยงโชค

เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลบุตรหลานและตนเอง

นำเสนอโดย

รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรกุล

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
Information Center for Gambling Control Policy

เสวนาสาธารณะการลดผลกระทบจากการพนัน เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการ เสี่ยงโชค

ความรู้เรื่องผลกระทบของกิจกรรมเสี่ยงโชค เพื่อสร้างความตระหนักในการดูแลบุตรหลาน และตนเอง

วิทยากร: รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรากุล
ภาควิชาจิตเวชศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล

อังคารที่ 29 สิงหาคม 2560 เวลา 08.30-12.00 น.
ณ ห้องบุษบา โรงแรมแมนดาริน สามย่าน กรุงเทพฯ

1

เนื้อหาการบรรยาย

- ทำไม เสี่ยงโชค เท่ากับ การพนัน
- ผลกระทบการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยง โชค ต่อพัฒนาการสมองและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน
- ข้อเสนอแนะต่อ ในการดูแลตัวเอง(ว่าติดพนันหรือไม่)
- แนวทางสำหรับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน

2

อ้างอิง

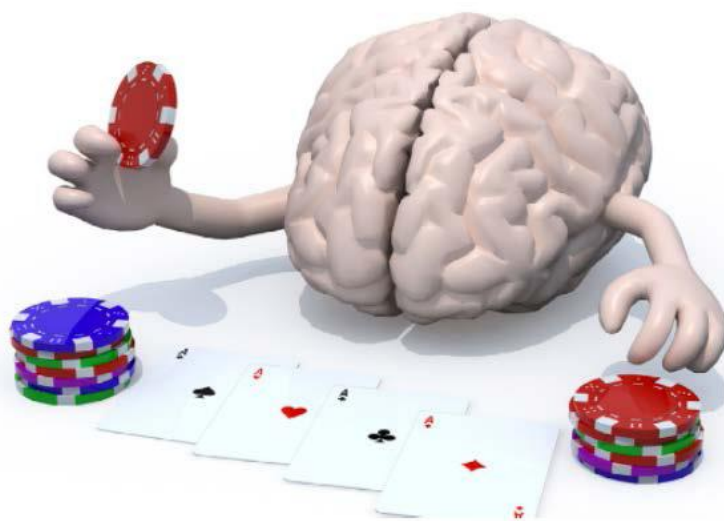
<http://bit.ly/2nIMwzV>

https://www.researchgate.net/publication/270339423_kaeaxyhyaksmxngmxngphlkrathbkhxn_gkarphnan_Gambling_and_the_Brain

ทำไม เสี่ยงโชค เท่ากับ การพนัน

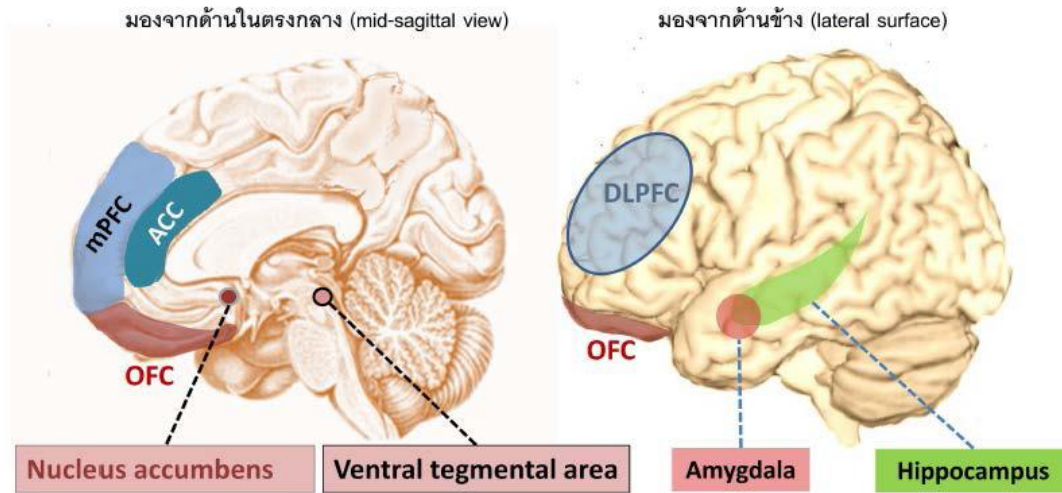

<http://gambling.addictionblog.org/gambling-disorder-the-brain-in-pain-stays-mainly-in-the-game/>

4

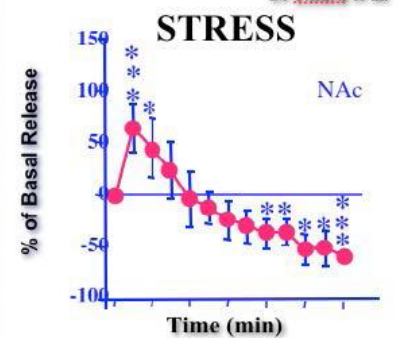
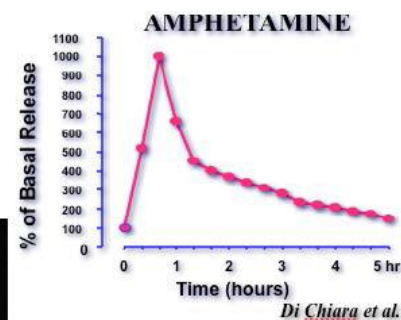
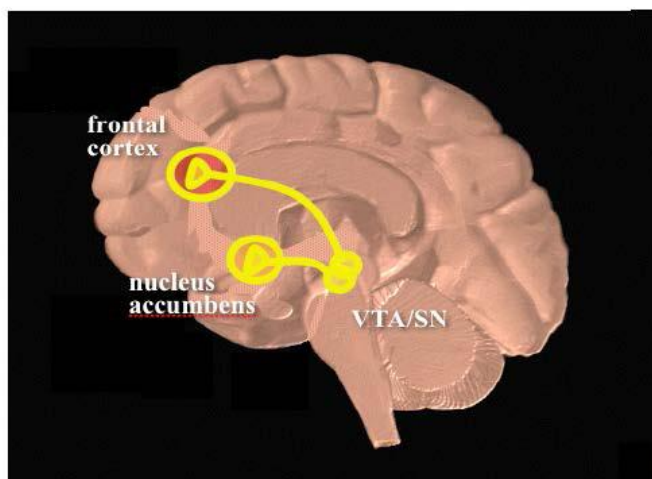
บริเวณสมองที่เกี่ยวข้องกับความสุขและรางวัล (reward circuit หรือ pleasure circuit)

5

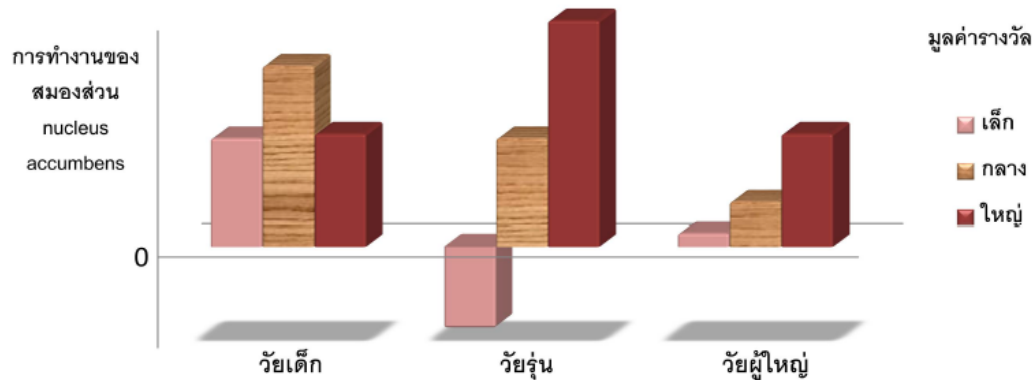
การหลั่งสาร dopamine เมื่อได้รับสารเสพติด

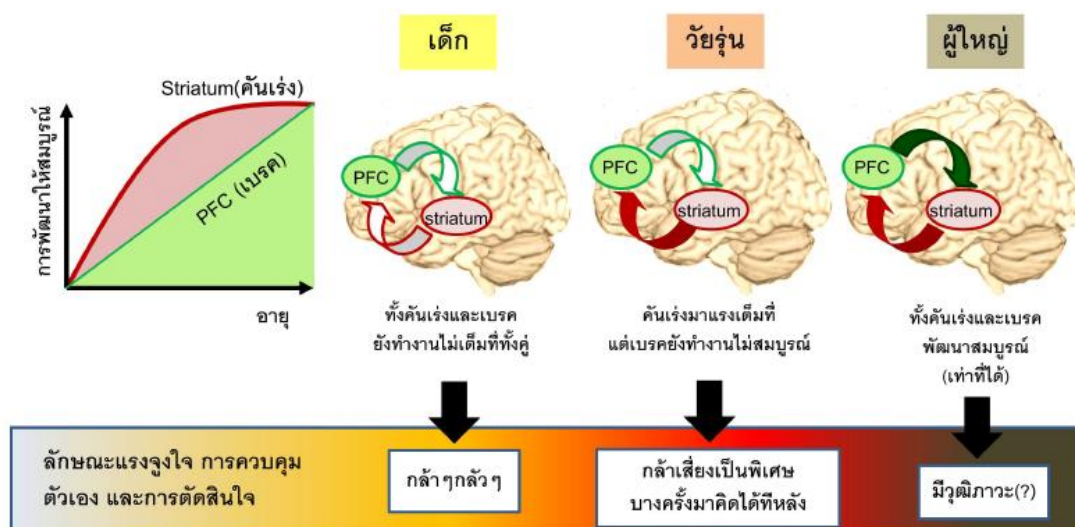

การตอบสนองของสมองส่วนหนึ่งใน reward circuit ต่อรางวัลมูลค่าต่างๆ เปรียบเทียบระหว่างสมองของเด็ก วัยรุ่น และผู้ใหญ่

การเปลี่ยนแปลงจากภาวะปกติของสัญญาณคลื่นแม่เหล็กที่สะท้อนการทำงานของสมองส่วน
nucleus accumbens ซึ่งตอบสนองหลังจากได้รับรางวัลประมาณ 5-6 วินาที

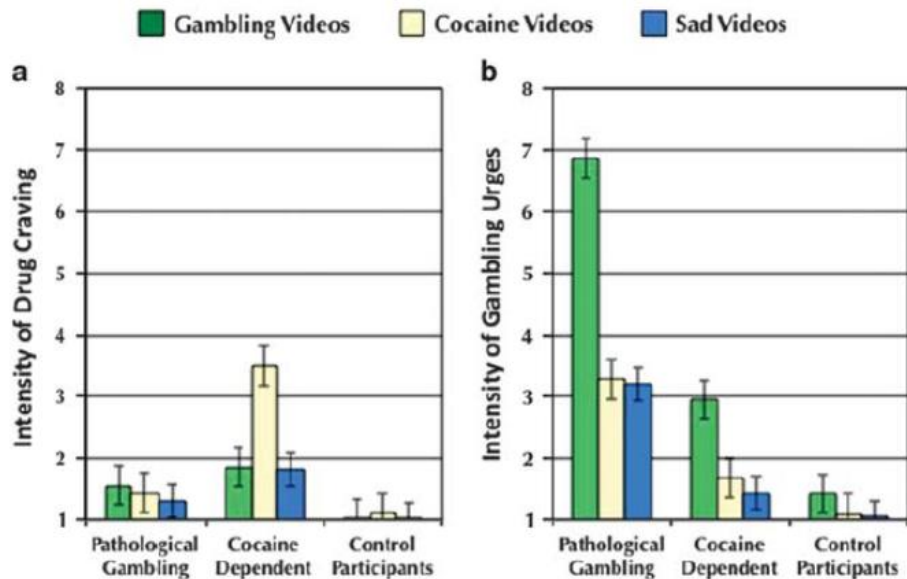
ดัดแปลงจาก GALVAN, A., et al. 2006. Earlier development of the accumbens relative to orbitofrontal cortex might underlie risk-taking behavior in adolescents. J Neurosci, 26, 6885-92.

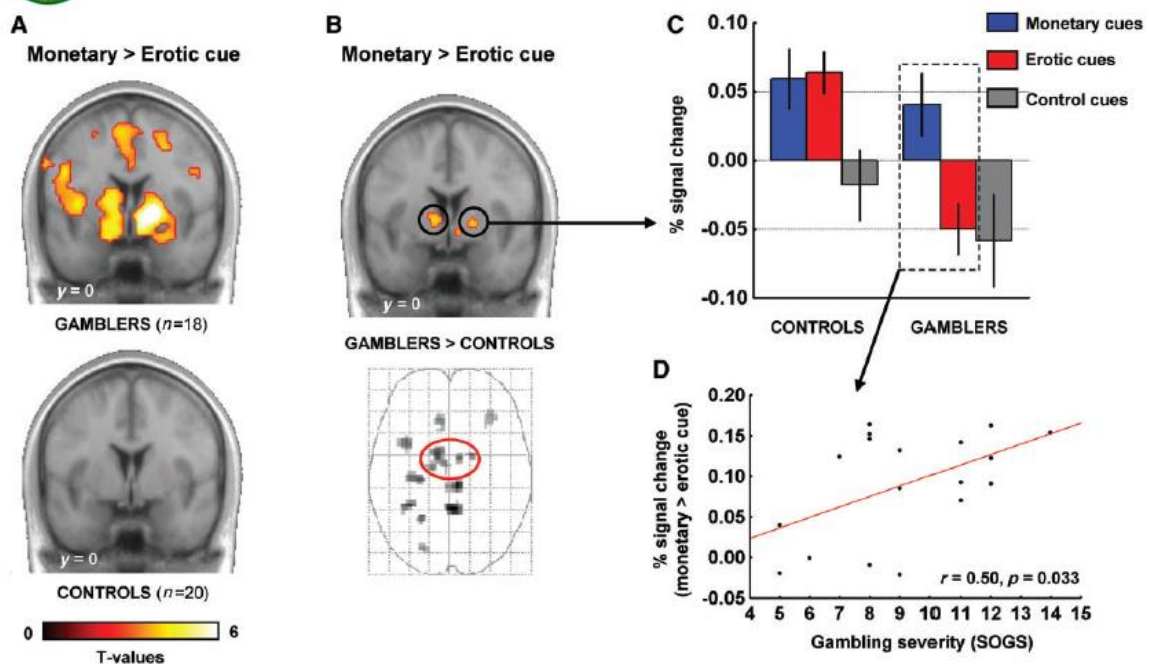
ดัดแปลงจาก Somerville LH, Casey BJ. Developmental neurobiology of cognitive control and motivational systems. Current Opinion in Neurobiology. 2010;20(2):236-41.

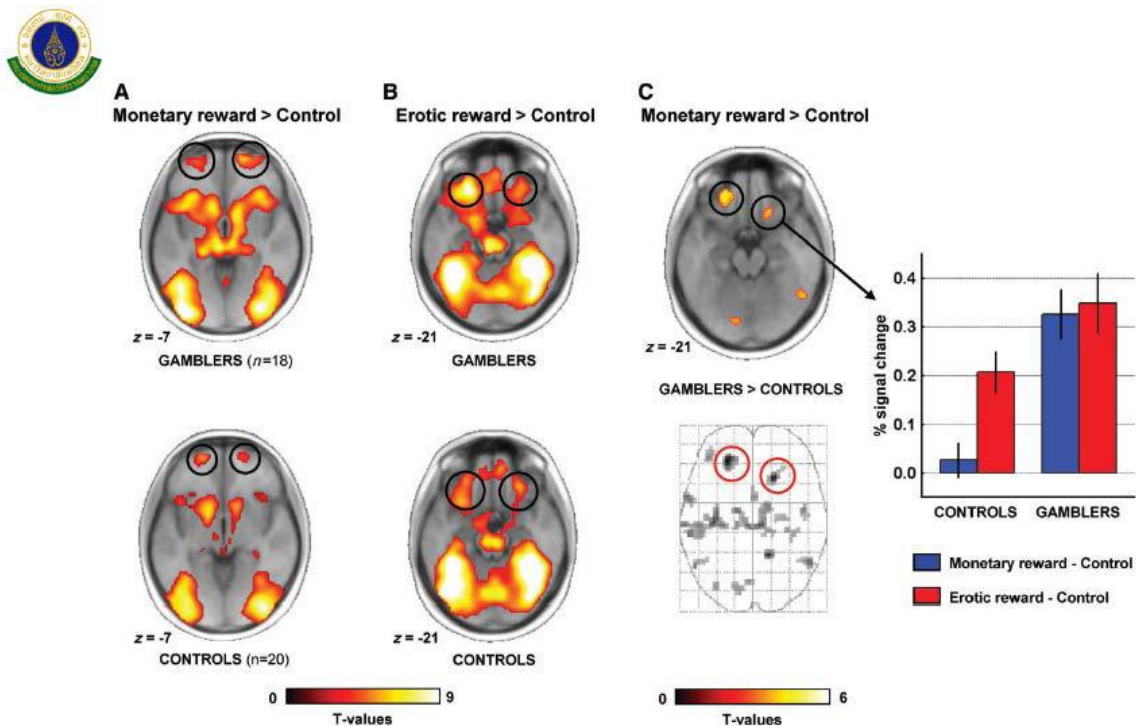
เมื่อมีสิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับการพนัน สารเสพติด และความเศร้า ผู้ติดพนัน จะเกิดความอยากเล่นพนันมากขึ้นหลายเท่าเมื่อเทียบกับคนที่สุขภาพดี

Kober H, et al. Brain Activity During Cocaine Craving and Gambling Urges: An fMRI Study. *Neuropsychopharmacology* (2016) 41, 628–637

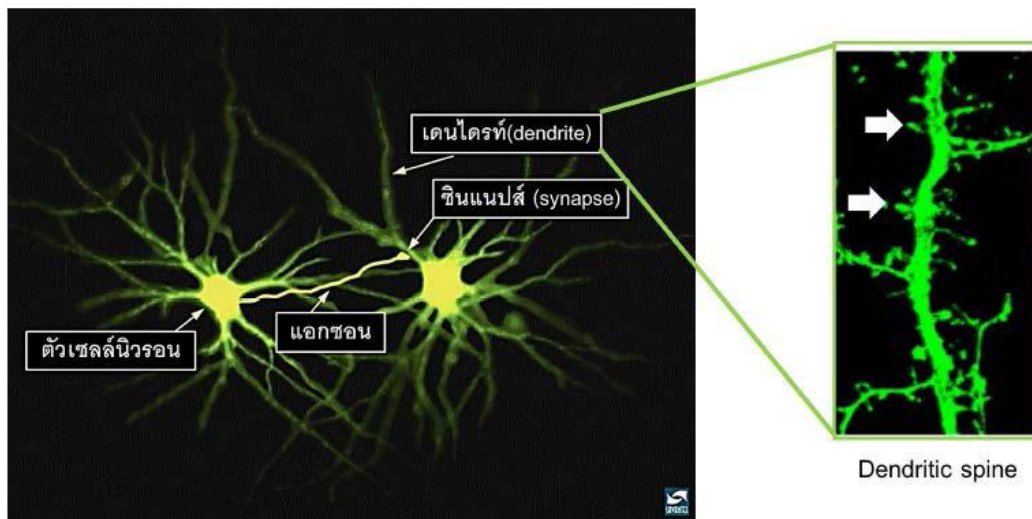
Sescousse G, et al. Imbalance in the sensitivity to different types of rewards in pathological gambling. *Brain* 2013; 136; 2527–2538

Sescousse G, et al. Imbalance in the sensitivity to different types of rewards in pathological gambling. Brain 2013; 136; 2527–2538

ผลกระทบการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายด้วย
วิธีการเสี่ยงโชค ต่อพัฒนาการสมองและพฤติกรรม
ของเด็กและเยาวชน

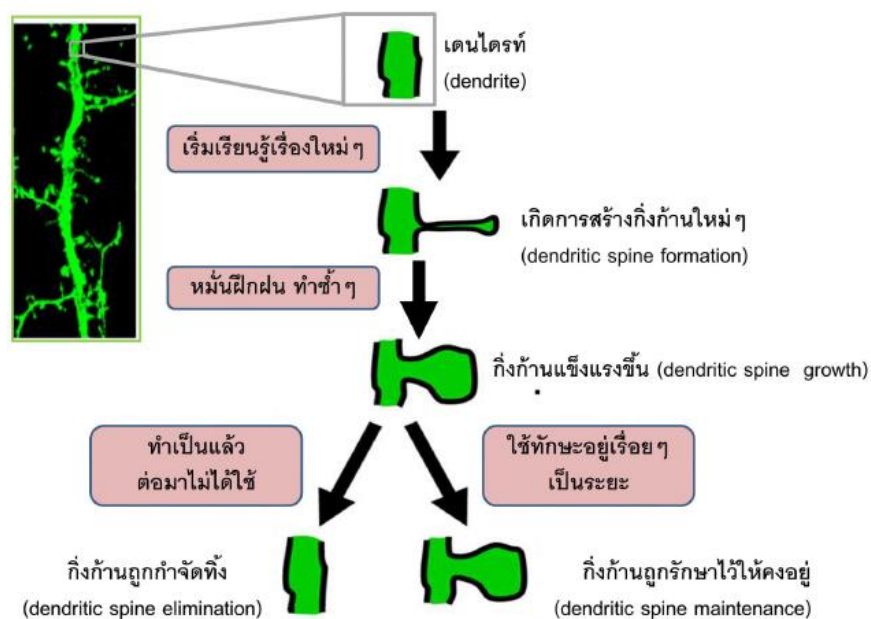

(ดัดแปลงจาก <http://www.drugabuse.gov/publications/teaching-packets/neurobiology-drug-addiction/section-i-introduction-to-brain/5-neuronal-structure>) (National Institute on Drug Abuse, 2007)

13

ตัวอย่างผลของพฤติกรรมที่ทำ ต่อการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างกิ่งก้านของนิวรอนในสมอง

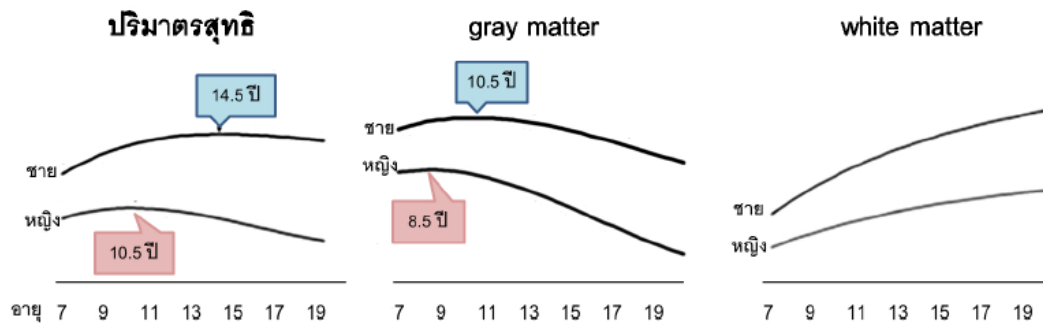

ดัดแปลงจากภาพจาก Srivastava DP, Penzes P. Rapid estradiol modulation of neuronal connectivity and its implications for disease. *Frontiers in Endocrinology*. 2011;2.

14

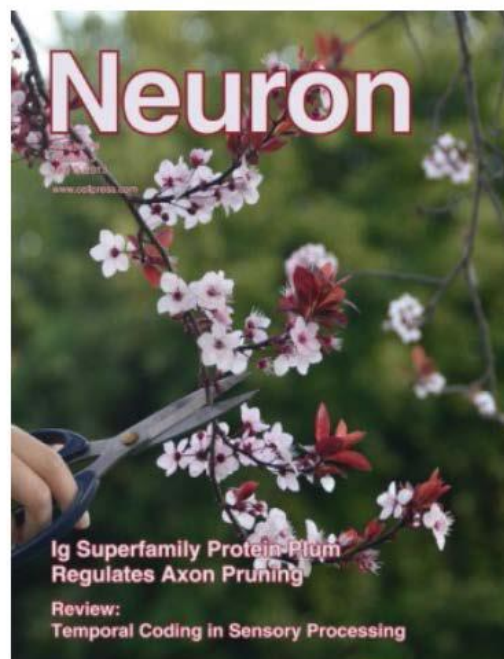

ปริมาตรของสมองช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น

ดัดแปลงจาก Lenroot RK, et al. Sexual dimorphism of brain developmental trajectories during childhood and adolescence. *NeuroImage*. 2007;36(4):1065-73.

15

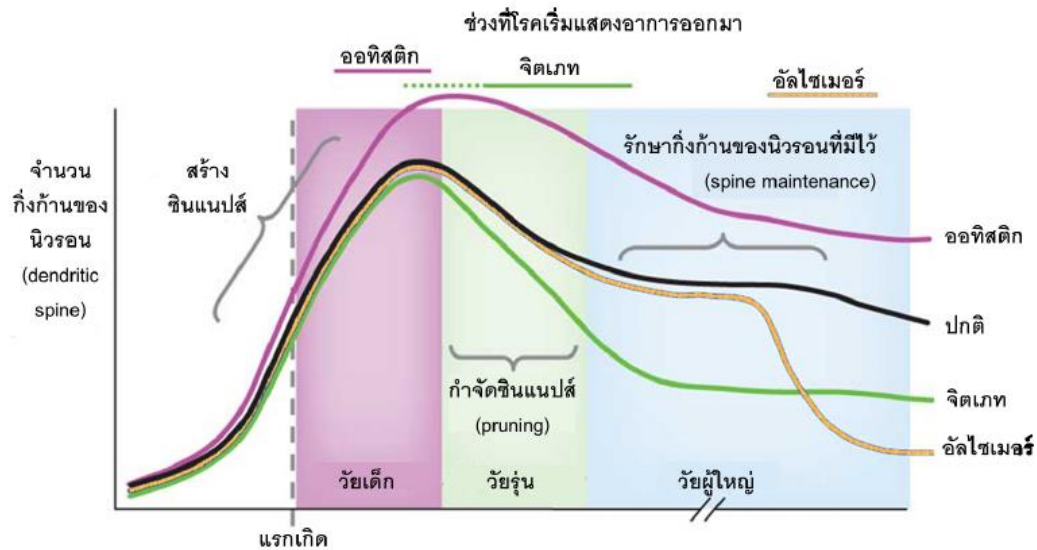

ภาพปกฉบับเดือนพฤษภาคม 2556 ของวารสารวิชาการ Neuron แสดงการเปรียบเทียบ Pruning ในสมอง กับการแต่งกิ่งต้นไม้

16

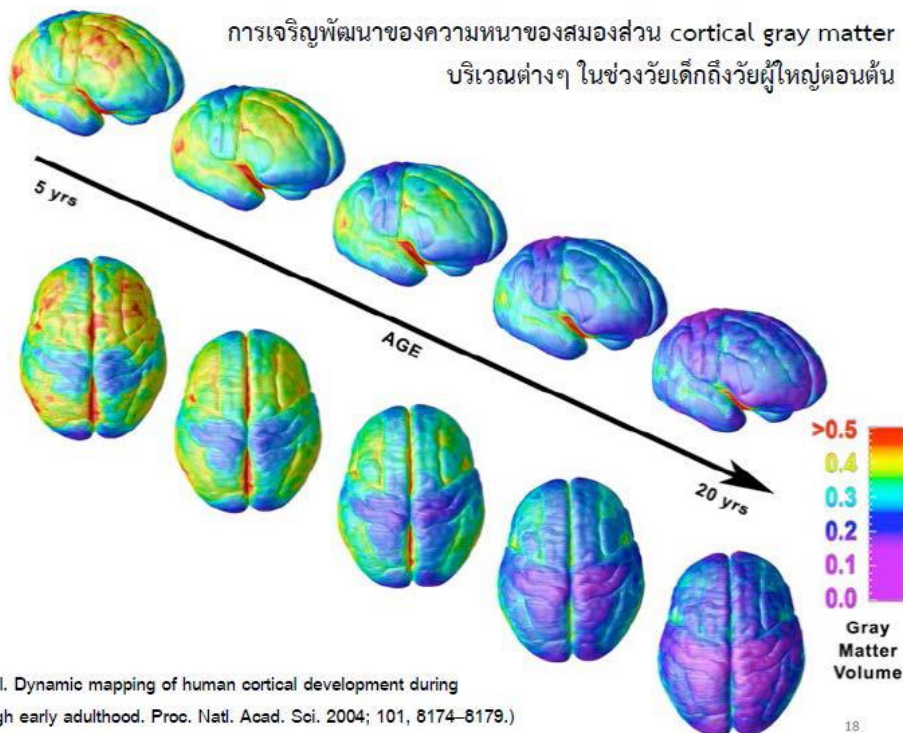

จำนวนกิ่งก้านของนิวรอนตลอดชีวิตในคนที่สุขภาพแข็งแรง เทียบกับผู้ที่ป่วยเป็นโรคออทิสติก โรคจิตเภท และโรคสมองเสื่อมอัลไซเมอร์

(ดัดแปลงจาก Penzes P, et al. Dendritic spine pathology in neuropsychiatric disorders. Nat Neurosci. 2011;14:285-93.)
(Penzes et al., 2011)

17

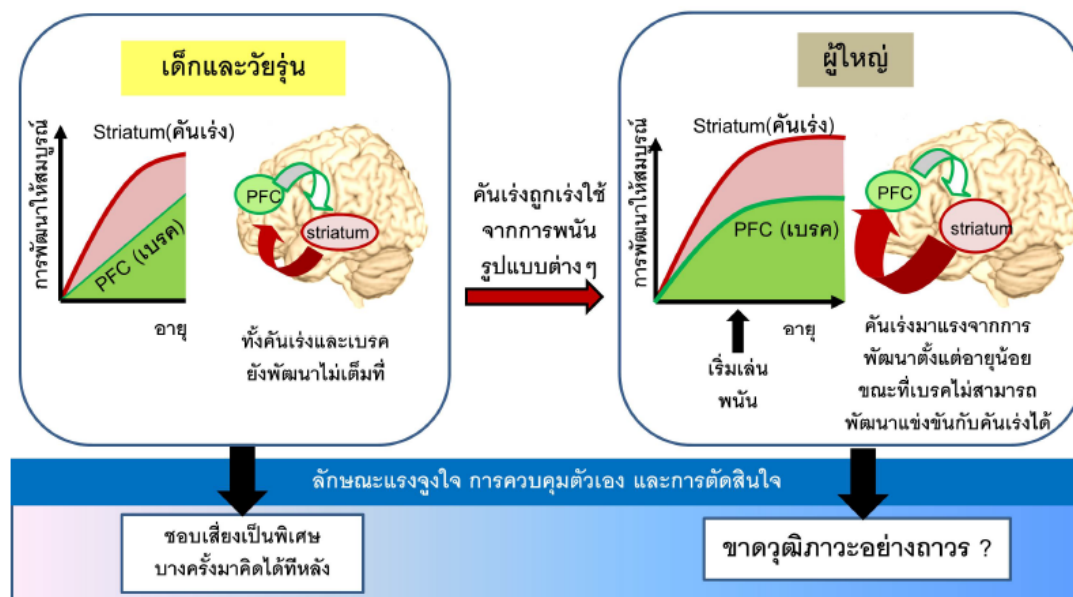

Gogtay, N., et al. Dynamic mapping of human cortical development during childhood through early adulthood. Proc. Natl. Acad. Sci. 2004; 101, 8174-8179.)

18

ผลของการเล่นพนันรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่เด็ก ที่มีต่อการพัฒนา
โครงสร้างสมองที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ การควบคุมตัวเอง และการตัดสินใจ

19

โรคติดพนัน (Gambling disorder)
ได้รับการบัญญัติใหม่เมื่อ พ.ศ. 2556
เป็นโรคเกี่ยวกับการเสพติดทางพฤติกรรมชนิดแรกที่ถูกเพิ่ม
เข้ามาในกลุ่มโรคเกี่ยวกับการติดสารเสพติด

- เดิมเรียกว่าเป็น Pathological gambling
- ซึ่งอยู่ในกลุ่มโรค impulse control disorder

เกณฑ์การวินิจฉัยของโรคติดพนัน (Gambling Disorder)

A) พฤติกรรมเล่นพนันที่เป็นปัญหา ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องและเป็นๆหายๆ จนนำไปสู่ความบกพร่องทางสุขภาพหรือความทุกข์อันพึงได้จากอาการอย่างน้อย 4 ข้อ จากคุณสมบัติต่อไปนี้ ในช่วงเวลา 12 เดือน

- 1) จำเป็นต้องเพิ่มจำนวนเงินที่ใช้พนันขึ้นเรื่อยๆ เพื่อให้เกิดความตื่นเต้นเร้าใจที่ต้องการ
- 2) กระสับกระส่ายหรือหงุดหงิด เมื่อพยายามจะลดละหรือหยุดพนัน
- 3) เคยพยายามควบคุม ลด หรือหยุดจากการเล่นพนันหลายครั้ง แต่ไม่สำเร็จ
- 4) มักจะหมกมุ่นกับการพนัน (เช่น นึกถึงตอนที่เคยเล่นพนันอยู่บ่อยๆ, คิดถึงวางแผนถึงครั้งต่อไป, คิดช่องทางหาเงินมาเล่นพนัน)
- 5) มักเล่นพนันเมื่อรู้สึกทุกข์ เช่น รู้สึกผิด กังวล เบื่อเซ็ง รู้สึกว่าไม่มีใครช่วยได้
- 6) เวลาเล่นเสียแล้วยังตามแก้มือ
- 7) โกหกเพื่อปิดบังเกี่ยวกับพฤติกรรมพนันของตน
- 8) การพนันเป็นเหตุให้สูญเสียหรือเสี่ยงที่จะสูญเสียสัมพันธภาพกับคนใกล้ชิด เสียงาน หรือเสียโอกาสทางการศึกษาหรืออาชีพ
- 9) ต้องอาศัยความช่วยเหลือทางการเงินจากผู้อื่น เพื่อบรรเทาปัญหาการเงินจากการพนันที่เกินจะแก้ได้

B) พฤติกรรมพนันนั้นไม่สามารถอธิบายได้จากช่วงเมเนีย (ในกรณีที่เป็นโรคอารมณ์สองขั้ว)

21

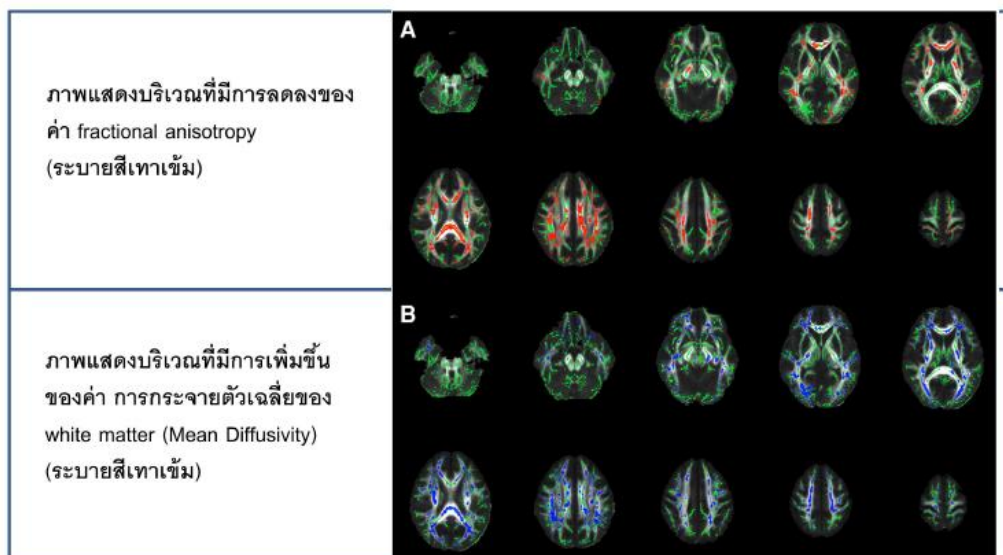

การพนันรูปแบบต่างๆ มีผลต่อสมองอย่างไร

22

ความเสียหายของ white matter ในบริเวณต่างๆ ของสมองที่พบในผู้ติดพนัน

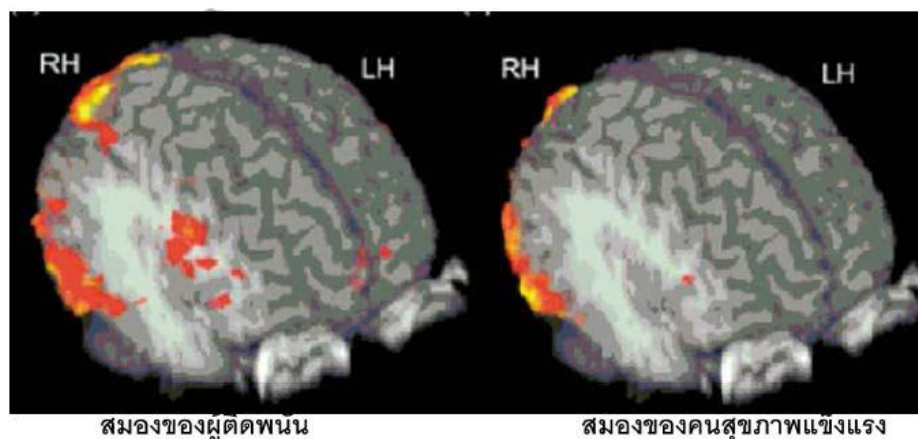

ดัดแปลงจาก Joutsa J, et al. Extensive abnormality of brain white matter integrity in pathological gambling. Psychiatry research. 2011;194(3):340-6.

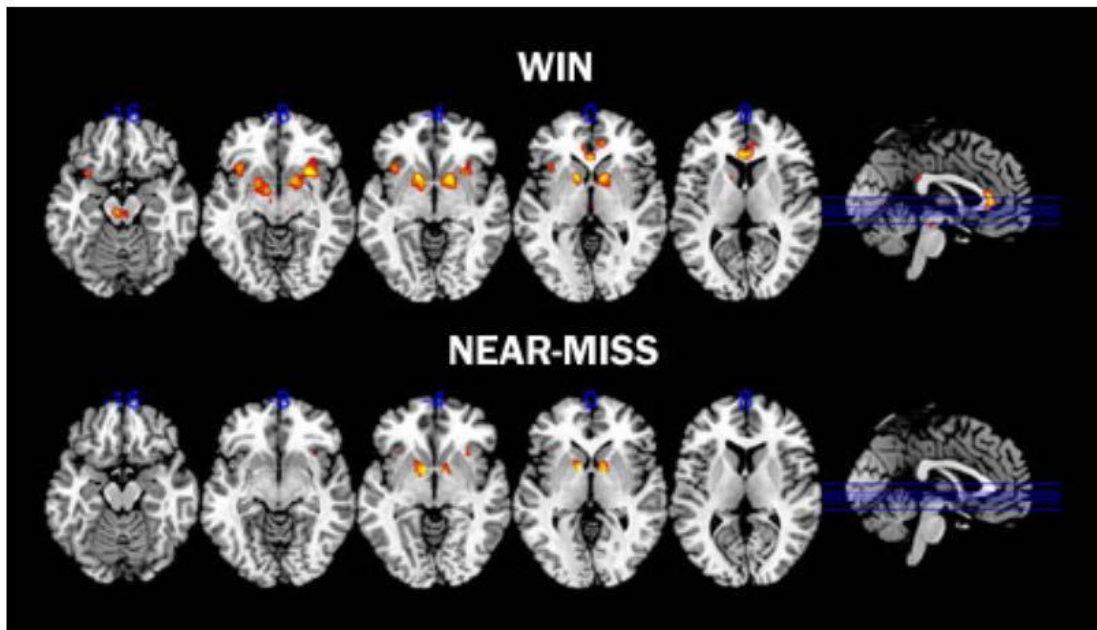
บริเวณสมองที่ทำงานเพิ่มขึ้นเมื่อถูกกระตุ้นจากวิดีโอเกี่ยวกับการพนัน

ภาพสามมิติของสมองจากการวิเคราะห์ข้อมูลสแกนคลื่นแม่เหล็ก (3D- rendered volumes of MR data) แสดงบริเวณสมองที่มีการทำงานเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติ ในกรณีเห็นวิดีโอการพนัน เทียบกับวิดีโอภาพธรรมชาติ

ดัดแปลงจาก Crockford DN, et al. Cue-Induced Brain Activity in Pathological Gamblers. Biological Psychiatry. 2005;58(10):787-95.

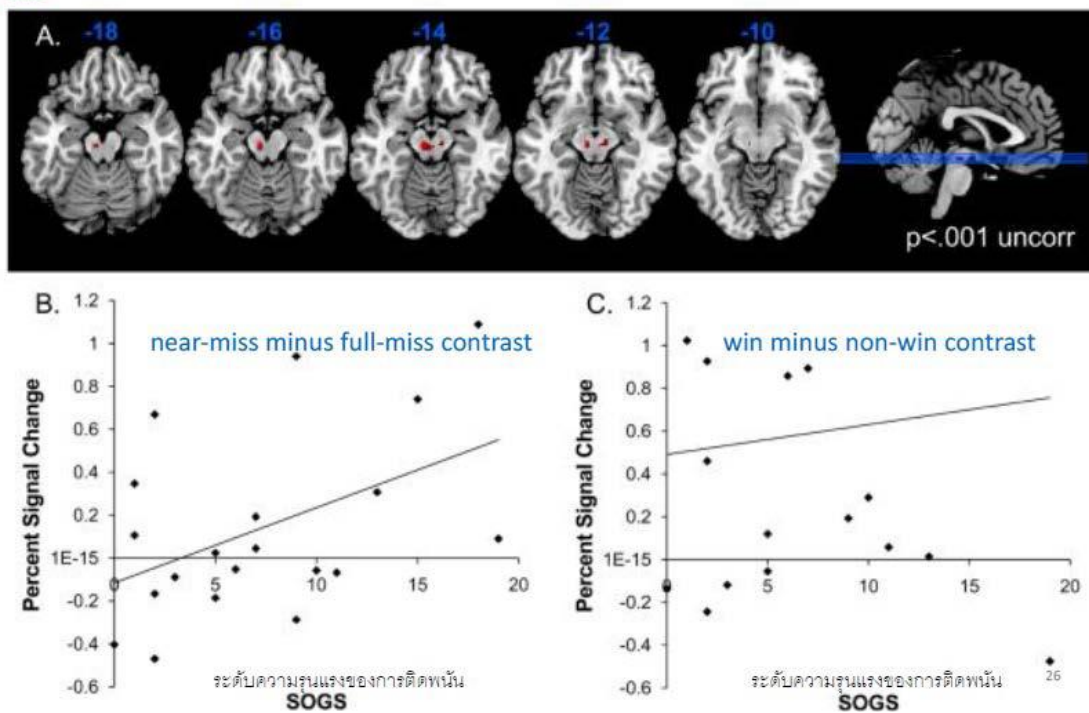
24

Clark L, Lawrence AJ, Astley-Jones F, Gray N. Gambling Near-Misses Enhance Motivation to Gamble and Recruit Win-Related Brain Circuitry. *Neuron*. 2009;61(3):481-490. doi:10.1016/j.neuron.2008.12.031..²⁵

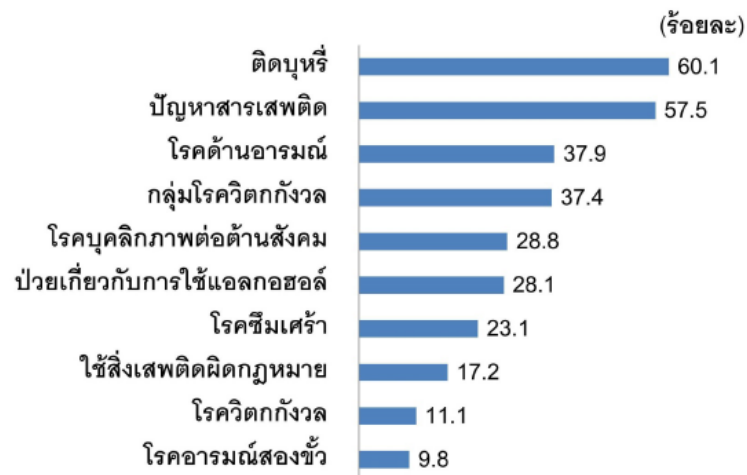

Effect of gambling severity on near-miss related activation

ความชุกของโรคทางจิตเวชในผู้ติดพนัน

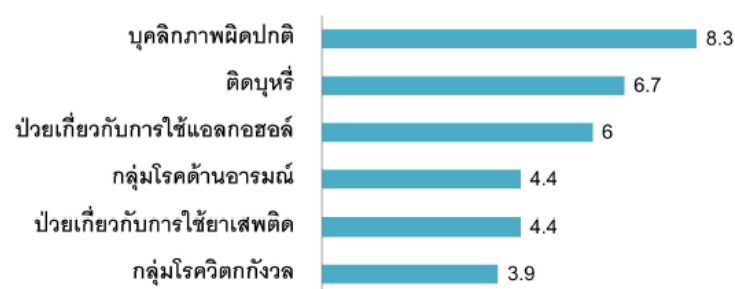
ข้อมูลจาก Lorains FK, et al. Prevalence of comorbid disorders in problem and pathological gambling: systematic review and meta-analysis of population surveys. Addiction. 2011;106(3):490-8.

27

ความเสี่ยงในการเป็นโรคทางจิตเวชในผู้ที่ติดพนัน เทียบกับผู้ที่ไม่ติดพนัน

จำนวนเท่าของความเสี่ยงในการเป็นโรคทางจิตเวชในผู้ที่ติดพนัน เทียบกับผู้ที่ไม่ติดพนัน*

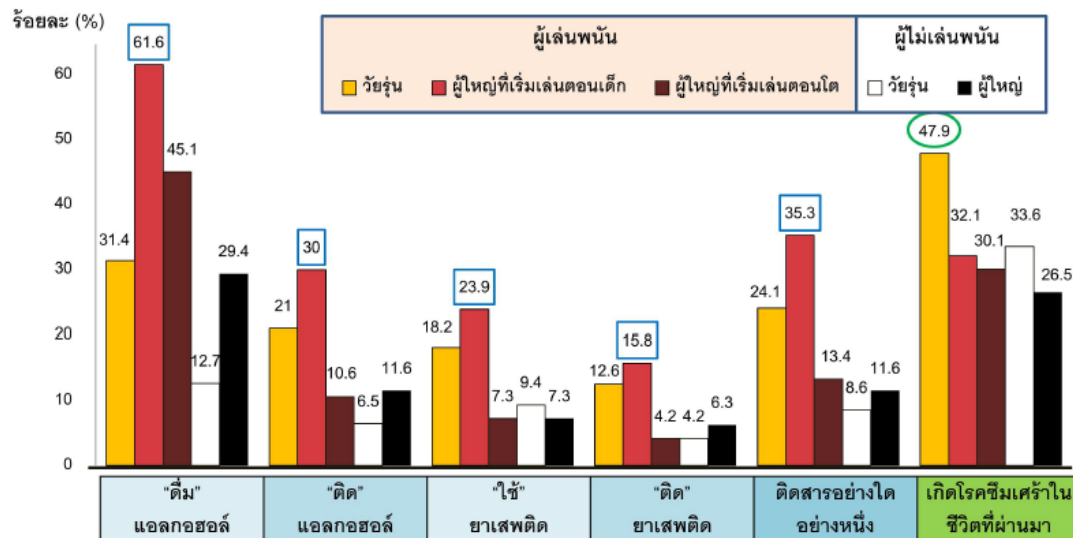
* นำมาจากค่า Adjusted Odd Ratio Controlling for Sociodemographic and Socioeconomic Characteristics

ดัดแปลงจาก Petry NM, Stinson FS, Grant BF. Comorbidity of DSM-IV pathological gambling and other psychiatric disorders: results from the National Epidemiologic Survey on Alcohol and Related Conditions. The Journal of clinical psychiatry. 2005;66(5):564-74.

28

ความชุกของโรคซึมเศร้า โรคเกี่ยวกับการใช้แอลกอฮอล์และสารเสพติด ในผู้เล่นพนัน จำแนกตามอายุที่ “เริ่มเล่นพนัน” เทียบกับผู้ที่ไม่เล่นพนัน

ข้อมูลจาก Lynch W, et al . Psychiatric Correlates of Gambling in Adolescents and Young Adults Grouped by Age at Gambling Onset. Arch Gen Psychiatry. 2004; 61(11):1116-1122.

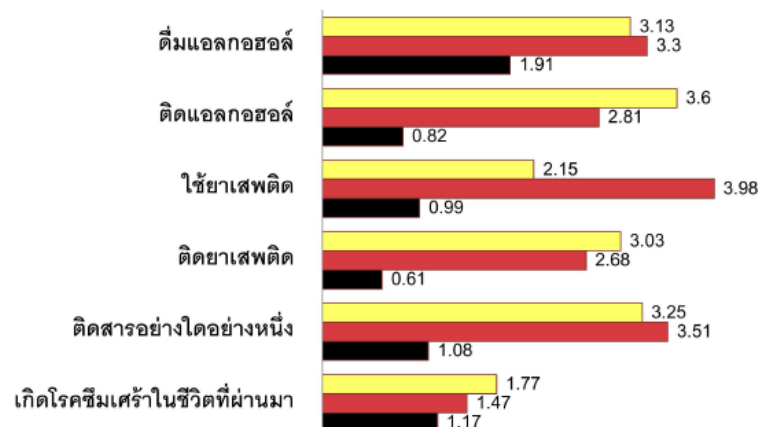
29

ความเสี่ยงในการพบปัญหาโรคซึมเศร้า การใช้แอลกอฮอล์ และสารเสพติดในผู้เล่นพนัน จำแนกตามอายุที่ “เริ่มเล่นพนัน” เทียบกับคนในวัยเดียวกันที่ไม่เล่นพนัน

จำนวนเท่าของความเสี่ยงในการพบปัญหา
โรคซึมเศร้า การใช้แอลกอฮอล์ และสารเสพติด
ในผู้เล่นพนัน จำแนกตามอายุที่ “เริ่มเล่นพนัน”

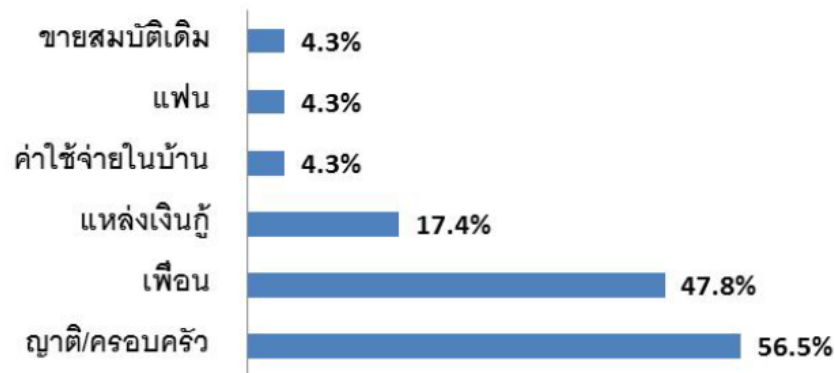
■ วัยรุ่นที่เล่นพนัน เทียบกับวัยรุ่นที่ไม่เล่นพนัน
■ ผู้ใหญ่ที่เริ่มเล่นตอนเด็ก เทียบกับผู้ใหญ่ที่ไม่เล่นพนัน
■ ผู้ใหญ่ที่เริ่มเล่นตอนโต เทียบกับผู้ใหญ่ที่ไม่เล่นพนัน

ข้อมูลจาก Lynch W, et al . Psychiatric Correlates of Gambling in Adolescents and Young Adults Grouped by Age at Gambling Onset. Arch Gen Psychiatry. 2004; 61(11):1116-1122.

แหล่งเงินที่วัยรุ่นนิยมมาเล่นเกมพนัน หรือใช้หนี้การพนัน

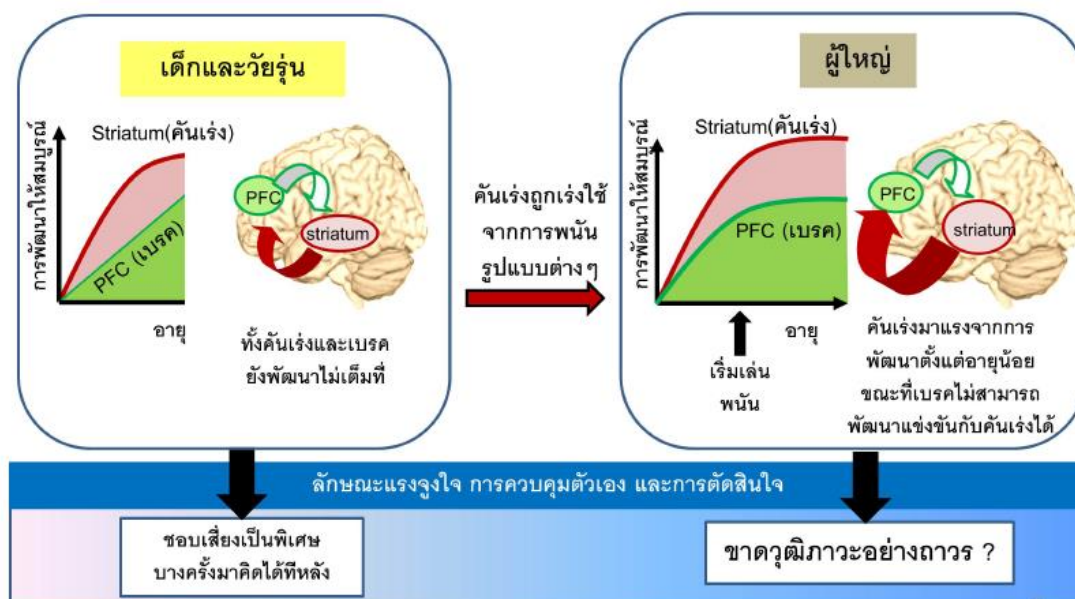

คัดแปลงจาก Omnifacts Research Limited. (1993). An examination of the prevalence of gambling in Nova Scotia (report number 93090). Halifax, Nova Scotia: Department of Health, Drug Dependency Services.

31

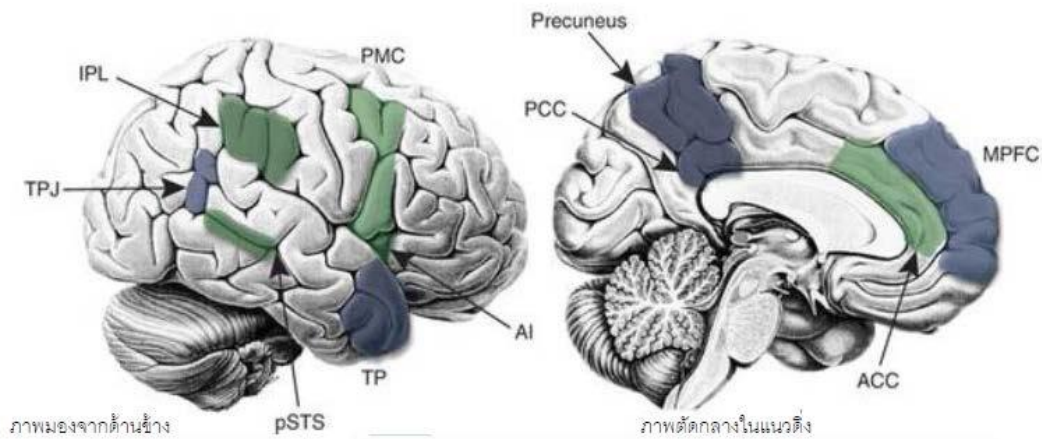

ผลของการเล่นเกมพนันรูปแบบต่างๆ ตั้งแต่เด็ก ที่มีต่อการพัฒนาโครงสร้างสมองที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ การควบคุมตัวเอง และการตัดสินใจ

บริเวณสมองที่เกี่ยวข้องกับการเอาใจเขามาใส่ใจเรา และ ความสามารถในการคาดเดาอารมณ์

บริเวณสมองที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการคาดเดาอารมณ์ ความคิด และความเชื่อของบุคคลอื่น โดยอาศัย
ประเมินจากสถานการณ์และอากัปกิริยา สีหน้า ฯลฯ (theory-of-mind abilities, mentalization)

TPJ, temporoparietal junction; TP, temporal pole; PCC, posterior cingulate cortex; Precuneus; MPFC, medial prefrontal cortex.

(ดัดแปลงจาก Zaki J, Ochsner K. The neuroscience of empathy: progress, pitfalls and promise. Nat Neurosci. 2012;15:675-80)

33

บริเวณสมองที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความน่าไว้นื้อเชื่อใจ (trustworthiness)

Adolphs R. Trust in the brain. Nat Neurosci. 2002;5(3):192-3.

34

ผลของการพนันรูปแบบต่าง ๆ ต่อการทำงานของสมอง

การพนันรูปแบบต่าง ๆ มีผลต่อสมองจริง

- การพนันไปเปลี่ยนรูปแบบการทำงานของสมอง เช่น การหลั่งสาร dopamine
- สามารถทำให้เกิดความผิดปกติสมอง ในระดับโครงสร้าง อย่างถาวร

การทำงานของสมอง กับความคิดและพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปเพราะการพนัน

- เห็นอะไรเกี่ยวกับการพนันแล้วเกิดความอยากไปหมด (Cue-Induced craving)
- ความสามารถในการตัดสินใจลดลง
- ทำให้มือเติบ ใช้เงินฟุ่มเฟือยมากขึ้น ขาดความยับยั้งชั่งใจ
- อาจเพิ่มความเสี่ยงในพฤติกรรมลักขโมย ฉ้อฉล
- ทักษะชีวิตอ่อนแอลง หรืออาจไม่ได้รับการพัฒนาเต็มที่อย่างถาวร

35

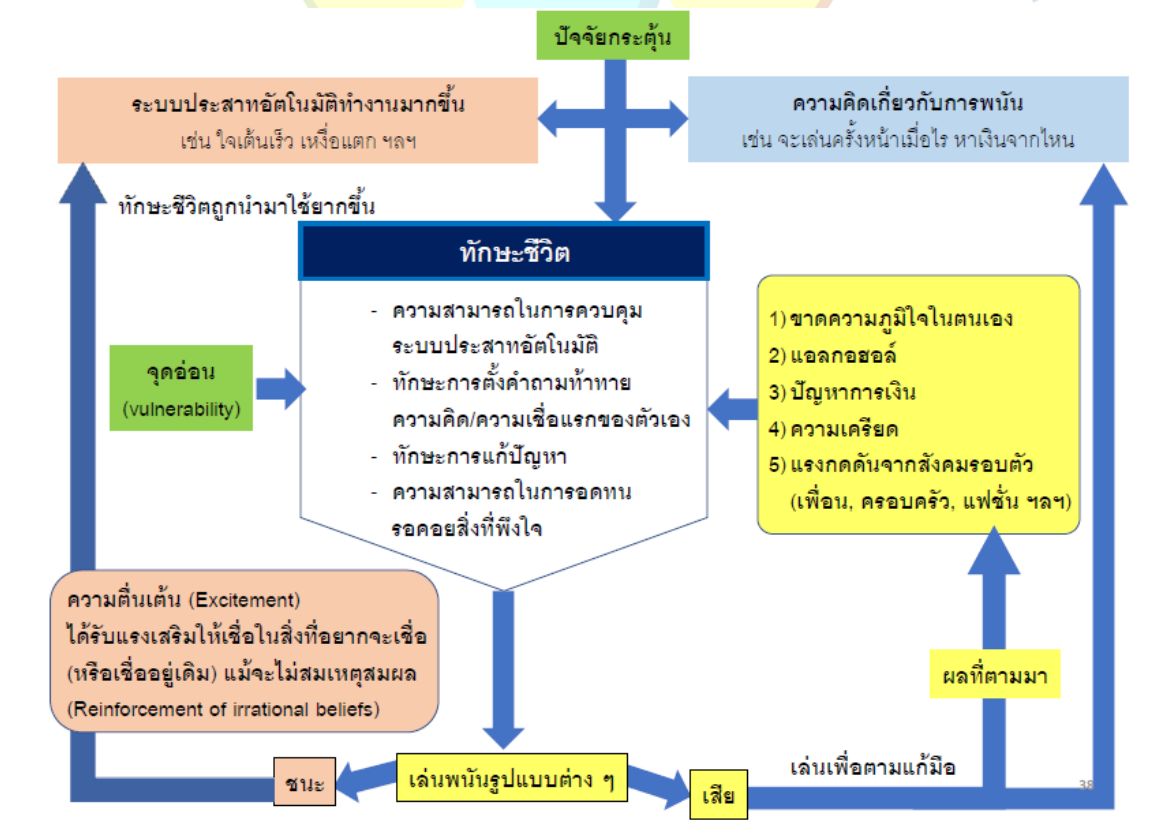
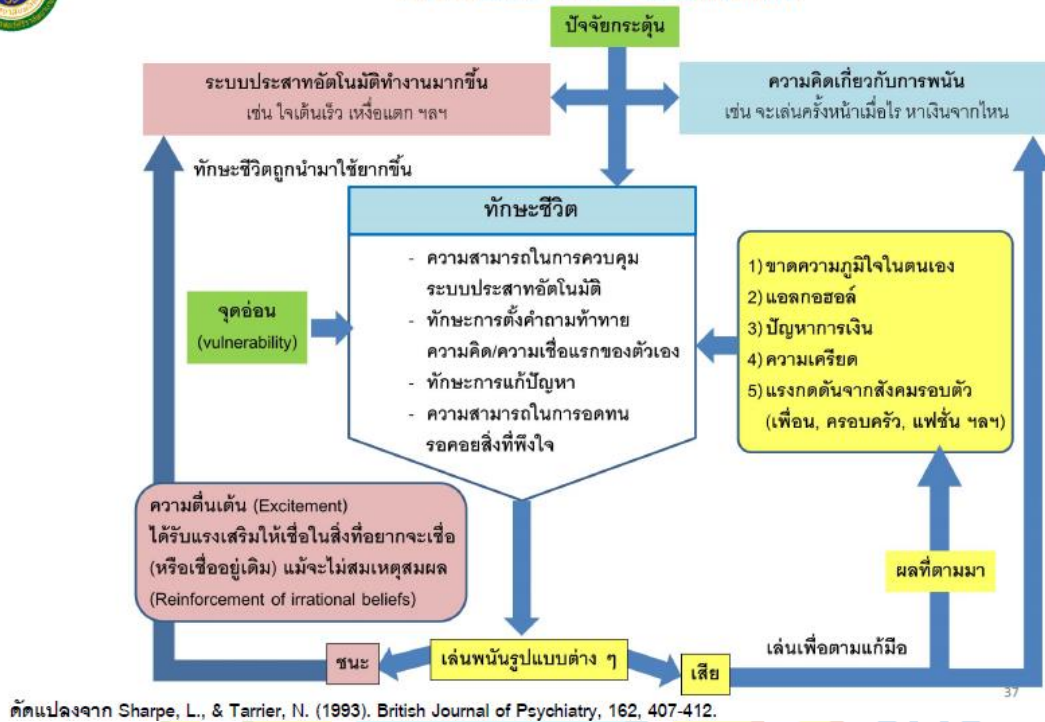

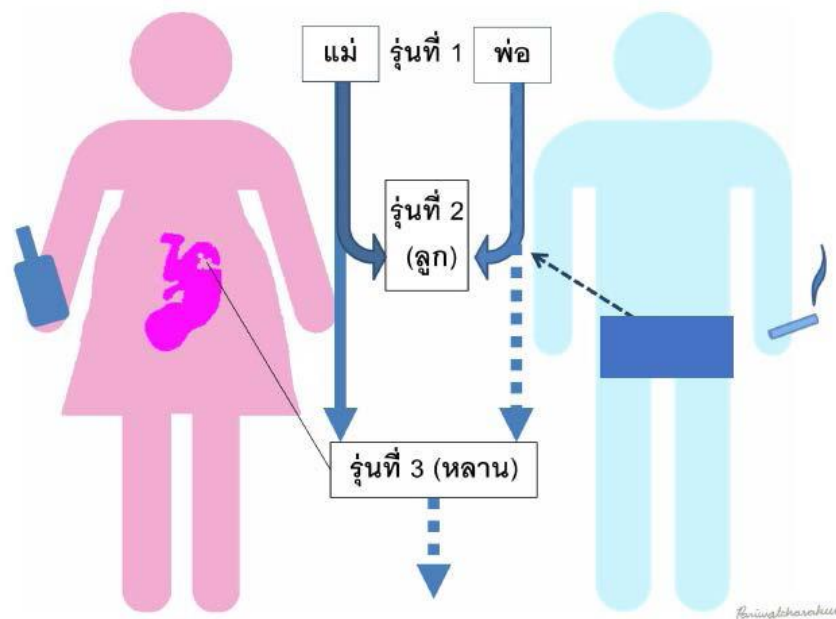
แนวทางสำหรับผู้ปกครองในการดูแลบุตรหลาน

36

ทฤษฎีด้านความคิดและพฤติกรรมของการเล่นพนันที่เป็นปัญหา (cognitive-behavioural theory of problem gambling)

39

กลยุทธ์ที่แทรกมาพร้อมกับแคมเปญ
ส่งเสริมการขายระยะสั้นแบบลุ้นโชค

ทักษะชีวิต ที่ถูกทำลาย/
อ่อนแอลง

ลุ้นกันสนั่นเมือง (ประโคนชัยแคมเปญทางสื่อ
โฆษณา รวมทั้งบนสังคมออนไลน์)

ความสามารถในการควบคุม
ความตื่นเต้นและระบบ
ประสาทอัตโนมัติ - ลุ้นสนุก

“ไม่เสียหาย เพราะไหนๆ ก็จะต้องซื้ออยู่แล้ว ได้ลุ้น
เป็นของแถม” (free-to-play strategy)

ทักษะการตั้งคำถามท้าทาย
ความคิด/ความเชื่อแรกของ
ตัวเอง - ได้ฟรีไม่มีเสีย

ไม่ทราบว่าเป็นปัญหา เพราะไม่รู้ว่าเป็นการพนันซึ่ง
มีผลกับสมอง

ทักษะการแก้ปัญหา - ไม่ได้
นำมาใช้ เพราะไม่รู้ว่าปัญหา

รู้ผลทันทีในวันเดียวกัน
ประกาศผลให้เห็นจะ ๆ (ถ้าไม่ได้ ให้ลุ้นครั้งต่อไป
อย่าท้อ) และมอบรางวัลโดยผู้มีชื่อเสียง (สร้าง
perceived brand value)

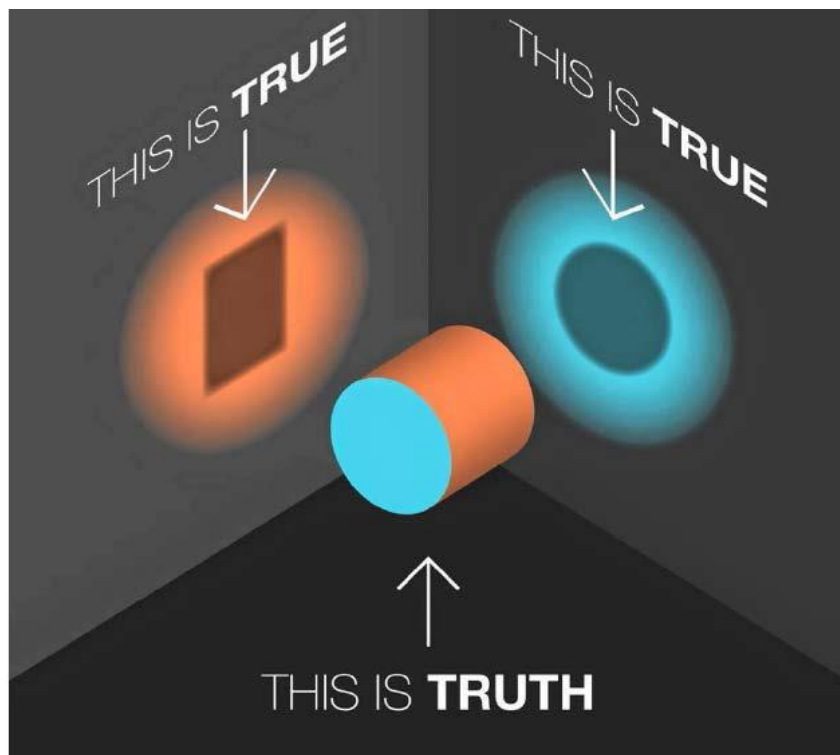
ความสามารถในการอดทนรอ
คอยสิ่งที่พึงใจ - ไม่ต้องรอ

40

การเสพติดทางพฤติกรรม

Cr. Facebook Page: Join the Coffee Party Movement, 22 July 2015

จะรู้ได้อย่างไรว่า เล่นการพนันถึงขั้นติดแล้ว ?

แบบคัดกรองการติดการพนันประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ

หากตอบ “ใช่” ตั้งแต่ 7 ข้อขึ้นไป

แสดงว่าบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะมีปัญหากลุ่มการเล่นการพนัน

ข้อคำถามทั้ง 20 ข้อ มีดังนี้

<http://www.gamblingstudy-th.org>

1. เวลางานหรือเวลาเรียนของคุณเสียหายเพราะการพนัน
2. การเล่นเกมพนันของคุณเคยทำให้ชีวิตครอบครัวไม่มีความสุข
3. การเล่นเกมพนันของคุณเคยทำให้คุณเสื่อมเสียชื่อเสียง
4. คุณเคยรู้สึกสำนึกผิดหลังจากเล่นเกมพนัน
5. คุณเคยเล่นเกมพนันเพื่อให้ได้เงินมาใช้หนี้พนันหรือแก้ปัญหการเงิน
6. การพนันทำให้ความสามารถต่างๆในตัวคุณมีประสิทธิภาพน้อยลง
7. หลังจากเสียพนัน คุณรู้สึกว่าจะต้องกลับมาเล่นอีกครั้งอย่างรวดเร็วที่สุดและต้องเอาคืนของที่เสียไป
8. หลังจากชนะพนัน คุณมีความต้องการอย่างรุนแรงที่จะเล่นอีกครั้งและเอาชนะให้มากขึ้น
9. บ่อยครั้งที่คุณเล่นพนันจนกระทั่งเหลือสตางค์สุดท้าย
10. คุณเคยยืมเงินเพื่อนำมาลงทุนในการเล่นพนัน

45

11. คุณเคยขายของใด ๆ เพื่อนำมาลงทุนในการเล่นพนัน
12. คุณไม่เต็มใจที่จะใช้เงินที่จะใช้พนัน ไปใช้ในการจับจ่ายใช้สอยอย่างอื่น
13. การพนันทำให้คุณไม่ใส่ใจต่อความเป็นอยู่ของตัวเองหรือครอบครัวของคุณ
14. คุณเคยเล่นเกมพนันนานกว่าที่คุณวางแผนไว้
15. คุณเคยเล่นเกมพนันเพื่อหลีกเลี่ยงจากความกังวลหรือปัญหาอื่น
16. คุณเคยกระทำหรือคิดจะกระทำผิดกฎหมายเพื่อนำเงินไปใช้เป็นทุนในการเล่นพนัน
17. การพนันทำให้คุณนอนหลับยากขึ้น
18. การโต้เถียงกัน ความผิดหวัง หรือ ความรู้สึกอึดอัด ส่งผลให้คุณเกิดความอยากไปเล่นเกมพนัน
19. คุณเคยมีความรู้สึกอยากฉลองเรื่องต่างๆที่เกิดขึ้นโดยการไปเล่นพนันสักสองสามชั่วโมง
20. คุณเคยทำร้ายตนเองหรือพยายามฆ่าตัวตายอันเป็นผลมาจากการพนันของคุณ

46

สรุป

- เสี่ยงโชค เท่ากับ พนัน
- การจัดกิจกรรมการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการสมอง และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคจิตเวชในอนาคต
- การป้องกัน เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรคติดพนันที่ได้ผลโดยตรง
- หากสงสัยว่ามีปัญหาติดพนัน ปรีกษาเบื้องต้นได้ที่.....

ช่องทางการให้บริการ สายด่วนสุขภาพจิต 1323
กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

1 ให้การปรึกษาทางโทรศัพท์ โทร. 1323 ฟรี 24 ชม.	2 ให้การปรึกษาทางFacebook สายด่วนสุขภาพจิต 1323 ทางแชท (Online) ทุกวัน เวลา 17.00น. - 22.00น.
---	---

ขอบคุณค่ะ

รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรกุล

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ม.มหิดล

pornjira.par@mahidol.edu

ภาคผนวก

เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอแนวทางการกำกับการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

นำเสนอโดย

ผศ.ดร.ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม

การนำเสนอแนวทางการกำกับ การส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค*

*เนื้อหาสาระของการนำเสนอทั้งหมด มาจากผลการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ผ่าน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

นำเสนอโดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรัพย์พงศ์ เทียงธรรม
อาจารย์ประจำภาควิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ ม.กรุงเทพ
โทร. 091.596.6554

กิจกรรมเสี่ยงโชคทางการตลาด

Image from: www.psihoverzum.com

ร่วมฉลอง 15 ปี กับคาเฟ่เอมซอน ด้วย
โปรโมชั่นสุดยิ่งใหญ่แห่งปี พิเศษซื้อสินค้าใน
ร้านเอมซอนครบ 50 บาท เขียนชื่อ ที่อยู่ ลง
บนด้านหลังใบเสร็จ แล้วหย่อนในกล่องรับ
ชิ้นส่วน ณ ร้าน Cafe Amazon ทุกสาขา
ทั่วประเทศก็มีสิทธิ์ลุ้นรับรถเบนซ์สุดหรูไป
ขับ และทองคำแท่งหนัก 5 บาทและ 1 บาท
กว่า 120 รางวัล มูลค่ารวมกว่า 6.7 ล้าน
บาท!!! ได้ตั้งแต่วันที่ - ถึง 15 กันยายน 2560

แจกทุกวัน แจกเยอะ รวมกว่าหมื่นรางวัล ง่าย ๆ
เพียงสมัครโทร 09-133-4444 แล้วกด
*470*2*XXX# โทรออก รับรางวัลมากมาย
รวมมูลค่ากว่า 10 ล้านบาท (ค่าส่งรหัส 3 บาท/
ครั้ง ทุกเครือข่าย)

เปิดรับชวนเข้าสำราญในฝัน 60 วัน 6,000 รางวัล
มูลค่ากว่า 38.4 ล้าน
ยิ่งส่งมากยิ่งมีสิทธิ์มาก
กด *775*รหัสได้ผ่าน แล้วโทรออก (ส่งฟรี)

www.luckymania.com

กติกาการร่วมสนุกง่าย ๆ เพียง
1. เขียนชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์
(ด้วยลายมือเท่านั้น) ลงบนฉลากใบ
ฉันทัดใจ ซิลิโคนได้ ส่งมาที่ ตู้ปณ.
24 ปณ. ภาณูจิเจริญ กรุงเทพฯ 10160

เพียงส่งรหัสได้ผ่าน M-150 มาร่วม
สนุก กด *470*1*ตามด้วยรหัสได้
ผ่าน 3 หลัก กด # แล้วโทรออกโดย
เสียค่าใช้จ่าย 3 บาท ในการส่งข้อ
ความ (สามารถส่งผ่านเครือข่าย
TRUE / AIS / DTAC เท่านั้น) 1
รหัสต่อเบอร์โทรศัพท์ ถือเป็น 1
สิทธิ์ในการลุ้นรางวัล
ยิ่งส่งมากยิ่งมีโอกาสมาก!!!
มาตั้งตัวกับ M-150 ได้ตั้งแต่วันที่
ถึง 31 ส.ค. 60 เท่านั้น

Image from:
www.dailydesigninspiration.com

ประเด็น

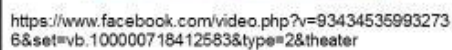
- การส่งเสริมการขาย (ลด แลก แจก แถม ชิงโชค ฯลฯ) = “Extra value “**ผลพลอยได้**จากการ**ซื้อผลิตภัณฑ์**ช่วยเพิ่มความคุ้ม”
- **“ล้าเส้น”** คือ การกระตุ้นให้ลูกค้าต้องการมันจน **ผลิตภัณฑ์** กลายเป็นแค่**ผลพลอยได้**จากโปรโมชัน
- และหากการ “ล้าเส้น” นั้นหากมีโอกาสสร้าง **ผลกระทบทางลบต่อสังคม**อีกด้วย ก็ยังควรพิจารณาการตลาดแนวอื่นที่สร้างสรรค์กว่า

http://newake.blogspot.com/2015/03/blog-post_22.html

http://newake.blogspot.com/2015/03/blog-post_22.html

ความมุ่งหมาย

Image from:
jenesuite.theworldpress.org

สังคมไทยมีเส้นแบ่งที่ชัดเจนระหว่างการพนันกับรายการโปรโมชั่นเสี่ยงโชค และ/หรืออย่างน้อยที่สุด เยาวชนและกลุ่มผู้เปราะบางในสังคม ได้รับการปกป้องจากการพนันและกิจกรรมที่มพนัน

การศึกษาเบื้องต้น

การทบทวนงานวิจัยหลายชิ้น

- การเสี่ยงโชคผ่าน SMS มีผลทำให้เยาวชนเสี่ยงที่จะติดการเสี่ยงโชคในฐานะการพนัน (จุฑามาศ สุกใส, 2555)
- ความง่ายและความสะดวกในการร่วมกิจกรรม ต้นทุนที่ต่ำ รางวัลล่อใจ และความเชื่อถือได้ของผู้จัดมีผลต่อความตั้งใจส่ง SMS เสี่ยงโชค (Yeboah & Horsu, 2015)
- สังคมที่มีการยอมรับการพนันมีผลต่อทัศนคติของวัยรุ่นต่อการพนัน (Derevensky, 2008)
- การกระตุ้นสื่อสารการตลาดอย่างเปิดเผยมีผลต่อพฤติกรรมกลุ่มเด็กและเยาวชน (Monahan, Derevensky, and Sklar, 2008)

ผลิตภัณฑ์
ในอนาคต
และช่องทาง
การเข้าถึงผู้บริโภค

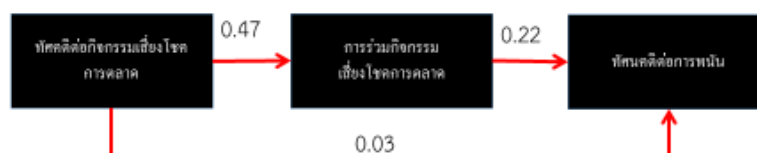
1. **ส่ง SMS (ส่งฟรีทุกเครือข่าย)**
กด*494*
ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน / ในโทรศัพท์มือถือ
มือถือ & iPhone
2. **ส่งผ่านเว็บไซต์**
www.oishidrink.com
กดดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน / ในโทรศัพท์มือถือ & iPhone
3. **ส่งผ่าน Mobile Application OISHI**
กดดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน / ในโทรศัพท์มือถือ & iPhone
4. **ส่งผ่าน LINE Official OISHI Green tea**
ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน / ในโทรศัพท์มือถือ & iPhone

นำมาสู่
การได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัย
จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ (สสส.) ผ่าน มูลนิธิธรรมาภิบาลแห่งชาติ

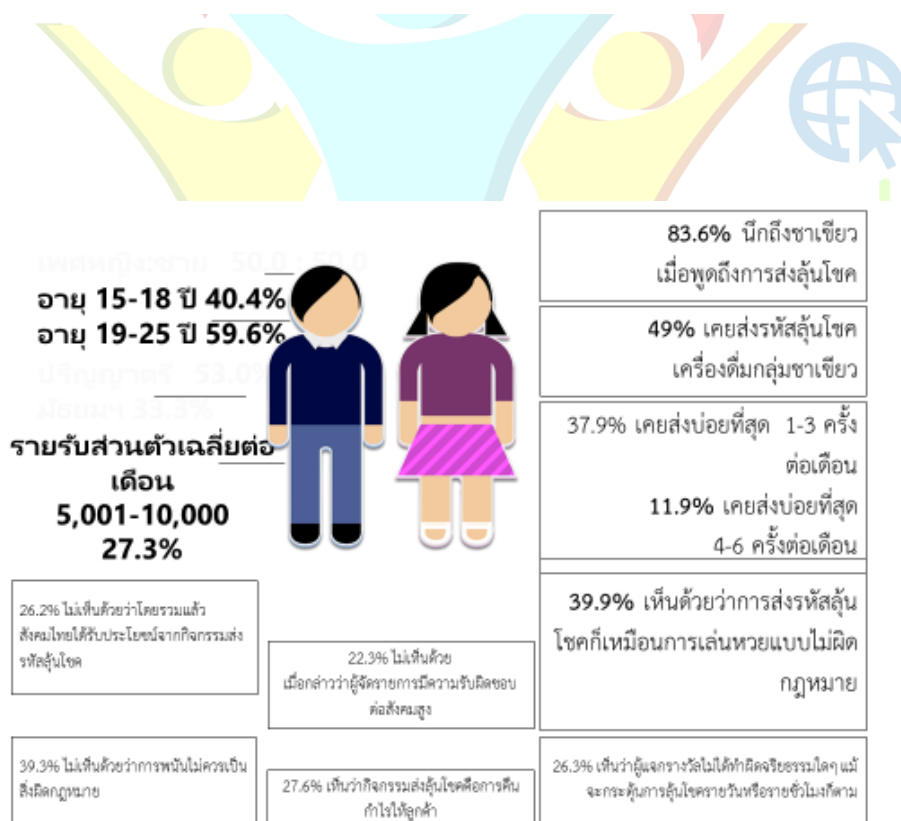
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
(ข้อมูลผู้บริโภครั่วไป 787 ราย)

Chi-Square=66.59, df.=53, P-value=0.09933, RMSEA=.018

ผลการสำรวจ ทัศนคติและพฤติกรรมการเสี่ยงโชค ของเยาวชนที่มีอายุ 15-25 ปี 1,222 รายทั่วประเทศ

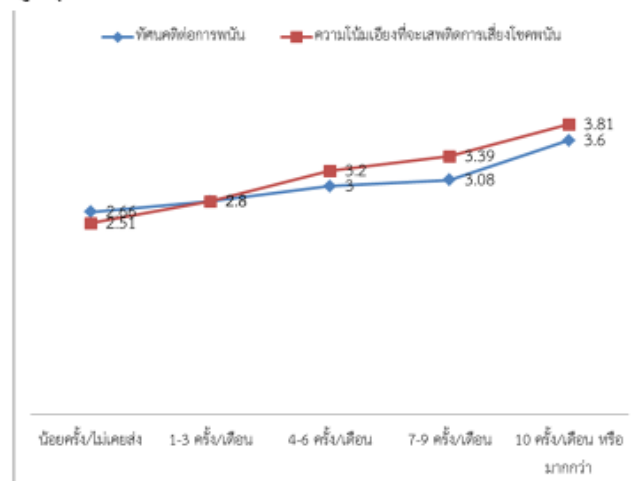
ธันวาคม 2558

ค่าที่เหมาะสมที่สุดเมื่อพูดถึง กิจกรรมเสี่ยงโชค	ความ ถี่	ร้อยละ
คั่นกำไร	337	27.6
สร้างความบันเทิง	242	19.8
ให้ความหวัง	199	16.3
ให้ออกราย	184	15.1
ขายฝัน	163	13.3
มอมเมา	97	7.9
รวม	1,222	100.0

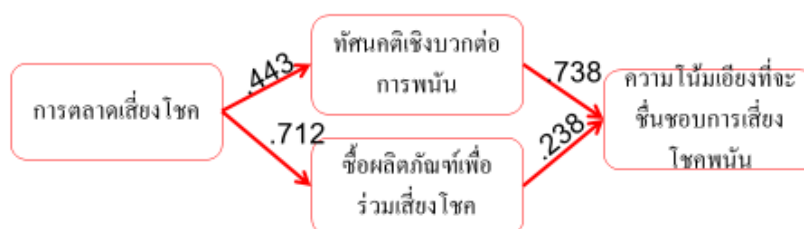
ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการพนันและความโน้มเอียงที่จะชื่นชอบการเสี่ยงโชคพนันจำแนกตามความถี่บ่อยสูงสุดที่เคยส่งเสี่ยงโชคในเดือนหนึ่ง

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (ข้อมูลเยาวชน 1,222 ราย)

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (ข้อมูลเยาวชน 1,222 ราย)

Chi-Square=71.76, df.=54, P-value=0.0533, RMSEA=.020

การศึกษาเปรียบเทียบ การจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยวิธีการเสี่ยงโชค ใน 20 ประเทศ

ออสเตรเลีย ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร เยอรมนี อิตาลี
ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ นอร์เวย์ โปรตุเกส โรมาเนีย รัสเซีย สเปน สวีเดน ตุรกี
สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา

อ้างอิงจาก DLA PIPER (2014)

ภาพรวมคือ

- ทำไม่ได้หรือมีเงื่อนไขที่เกือบจะทำได้เลย
- ทำได้อย่างมีเงื่อนไข
 - ทำได้โดยให้อยู่ภายใต้กฎหมายการออกลอตเตอรี่
 - ทำได้เมื่อผู้บริโภคมองว่าไม่อันตราย
 - ทำได้บนเงื่อนไขการมีช่องทางร่วมเสี่ยงโชคได้ฟรีโดยไม่ต้องซื้อผลิตภัณฑ์
 - ทำได้โดยกำหนดเงื่อนไขมูลค่ารางวัล ความถี่ต่อปี
 - ค่าธรรมเนียมสัดส่วนตามเงินรางวัล และค่าธรรมเนียมอื่นๆ
 - มีมาตรการภาษีเรียกเก็บจากผู้จัดและผู้รับรางวัล
- ควบคุมกำกับดูแลโดยคณะกรรมการการพนัน

ภาพรวมแบ่งได้ 6 กลุ่ม

1. กลุ่มประเทศที่มีความแตกต่างจากประเทศไทยน้อย คือสามารถจัดกิจกรรมนี้ได้ เช่น โรมาเนีย สเปน
2. กลุ่มประเทศที่อนุญาตให้ทำได้ แต่มุ่งเน้นมาตรการด้านภาษีและค่าปรับไว้สูง กรณีกระทำความผิด โดยอาจจะสูงถึง 100 ล้านบาท ได้แก่ เนเธอร์แลนด์ สหรัฐอาหรับเอมิเรต นอร์เวย์ โปรตุเกส ตุรกี ออสเตรเลีย และญี่ปุ่น
3. กลุ่มประเทศที่ให้ขออนุญาตจัดกิจกรรมเสี่ยงโชคได้ โดยการพิจารณาอนุญาตให้พิจารณาเป็นการขออนุญาตพนันลอตเตอรี่ ได้แก่ รัสเซีย สมอง

ภาพรวมแบ่งได้ 6 กลุ่ม

4. กลุ่มประเทศที่อนุญาตให้ทำได้แต่มีเงื่อนไขในการจัด เพื่อมิให้สร้างค่านิยมเรื่องโชค รวยด้วยโชค เช่น ญี่ปุ่น (เช่น มูลค่าสูงสุดของรางวัลต้องไม่เกิน 20 เท่าของมูลค่าผลิตภัณฑ์ มูลค่ารวมต้องไม่เกิน 30,000 บาท)
5. กลุ่มประเทศที่อนุญาตให้ทำได้โดยมีเงื่อนไขที่ชัดเจนว่า ต้องไม่มีการจ่ายสิ่งใด แม้แต่การต้องซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้รับสิทธิในการเสี่ยงโชค กล่าวคือ ต้องมีช่องทางร่วมเสี่ยงโชคแบบฟรีโดยไม่ต้องซื้อผลิตภัณฑ์ไว้ด้วยเสมอ พร้อมระบุข้อความว่า “ไม่จำเป็นต้องซื้อ” “การซื้อไม่ได้เพิ่มโอกาสในการได้รับรางวัล” เช่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา

ภาพรวมแบ่งได้ 6 กลุ่ม

6. กลุ่มประเทศที่จำกัดการอนุญาต โดยวางเงื่อนไขแบบหลักการ เช่น ไม่อนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดที่บิดเบือนการตัดสินใจทางเศรษฐศาสตร์ เช่น เคนมาร์ก หรือไม่อนุญาตให้จัดรายการส่งเสริมการขายที่มีอำนาจในการกระตุ้นกดดันการซื้อ เช่น มีการให้รางวัลสูงในรูปแบบต่างๆ เช่น เยอรมันนี ออสเตรเลีย หรือกำหนดเงื่อนไขว่าจะผู้จัดจะต้องเป็นองค์กรการกุศลที่ได้รับอนุญาตให้ออกสื่อต่อได้เท่านั้น

การสัมภาษณ์อภิปรายกลุ่มผู้บริโภคนักการตลาด

1. ไม่เห็นด้วย หากจำกัดกิจกรรมนี้อย่างสิ้นเชิง
2. เห็นด้วยว่าต้องไม่เอาเปรียบผู้บริโภค ผู้บริโภคต้องไม่เสียสิ่งใด
3. เห็นด้วยว่าควรมีมาตรการช่วยเหลือเยาวชนไม่ให้ถูกชักจูง มอมเมา
4. การขออนุญาตต้องตรงไปตรงมาไม่เปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการเจตนาเลี่ยงเพื่อผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม หรือหลบเลี่ยงได้กรณีกระทำผิด

ข้อเสนอแนะทางการกำกับการส่งเสริมการขายด้วย วิธีการเสี่ยงโชค 5 ประการ

1. การป้องกันกลุ่มเปราะบางในสังคม เช่น เด็กและ เยาวชนจากกิจกรรมการเสี่ยงโชค

ผู้ขออนุญาตจะต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานถึงแผนการ มาตรการ และแผนปฏิบัติที่จะดำเนินการในการจัดกิจกรรมเสี่ยงโชค เพื่อให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีและกลุ่มผู้เปราะบางในสังคมสามารถเข้าถึงหรือร่วมกิจกรรมได้ รวมทั้งกำหนดให้ภาระความรับผิดชอบของผู้จัดกิจกรรมโดยสิ้นเชิงและเป็นความรับผิดชอบ หากปรากฏว่าการจัดกิจกรรมเสี่ยงโชคมีความบกพร่องที่ทำให้กลุ่มผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีหรือผู้เปราะบางในสังคมสามารถเข้าถึงและร่วมกิจกรรมได้

อนึ่ง เพื่อสร้างสภาพบังคับได้จริงของมาตรการนี้ ควรกำหนดในกฎหมายว่าผู้ขออนุญาตจัดกิจกรรมเสี่ยงโชคจะต้องเป็นเจ้าของผลิตภัณฑ์หรือเจ้าของตรา หรือตัวแทนผู้มีสิทธิในผลิตภัณฑ์หรือตราอย่างเป็นทางการแต่เพียงผู้เดียวในประเทศไทยเท่านั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถติดตามกำกับดูแลได้อย่างชัดเจน

2. การสื่อสารให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจว่ากิจกรรมเสี่ยงโชคมีโอกาสสร้างผลกระทบได้แบบเดียวกับการเสพติดการพนัน

การกำหนดให้ผู้ขออนุญาตต้องระบุข้อความในการสื่อสารการตลาดทุกทางอย่างน้อย 3 ข้อความไว้เสมอ คือ “ใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นการพนันเลขที่” “ห้ามผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปีร่วมกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม” “การร่วมกิจกรรมอาจส่งผลให้ติดการพนันได้” เพื่อให้ประชาชนได้ทราบว่าการส่งเสริมการขายโดยการแจกรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคเป็นการพนันและเป็นสิ่งที่ต้องพึงระมัดระวัง

นอกจากนี้ ในการสื่อสารการตลาดยังควรกำหนดให้ระบุโอกาสในการได้รับรางวัลเป็นหน่วยซื้อของผลิตภัณฑ์ที่จัดกิจกรรมเสี่ยงโชคไว้ด้วยทุกครั้ง เช่น “โอกาสในการได้รับรางวัลคำนวณเป็นจำนวนที่จะต้องซื้อคือ 500,000 ขวด”

3. การกำหนดกรอบหรือขอบเขตด้านมูลค่ารางวัล ความถี่ และถ้อยคำในการสื่อสาร

1. การกำหนดเพดานความถี่ของผลิตภัณฑ์/ตราหนึ่งๆ ที่จัดรายการเสี่ยงโชคต่อปี เช่น แต่ละครั้งที่ขออนุญาตจัดกิจกรรมต้องเว้นระยะเวลามากครั้งก่อนไม่น้อยกว่า 180 วัน
2. กำหนดมูลค่าสูงสุดของรางวัลที่จัดรายการเสี่ยงโชคไม่เกินกว่า 20 เท่าของมูลค่าผลิตภัณฑ์ที่จัดรายการ หากมีมูลค่าเกินกว่านั้นให้ถือเป็นเกณฑ์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือภาษากำไร (แล้วแต่จะใช้ชื่อเรียกที่เหมาะสม) ดังรายละเอียดมาตรการด้านค่าธรรมเนียมและภาษีที่เสนออยู่ในข้อถัดไป
3. ห้ามการสื่อสารใดๆ ทั้งสิ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับกิจกรรมเสี่ยงโชคไว้ที่ผลิตภัณฑ์หรือสถานที่ที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่จัดรายการเสี่ยงโชค ทั้งนี้เพื่อไม่ให้กิจกรรมเสี่ยงโชคบิดเบือนการตัดสินใจของผู้บริโภคขณะเปรียบเทียบซื้อผลิตภัณฑ์
4. ห้ามการใช้ข้อความในการสื่อสารการตลาดกิจกรรมเสี่ยงโชคในทางกระตุ้นหรือล่อลวง เช่น ห้ามการใช้ข้อความ “แค่ส่งก็รวยได้” “ชิงส่งมากยังมีโอกาสสมก” “ผู้โชคคืออาจเป็นคุณ” “ซื้อร้อยลุ้นล้าน” “รวย ...” “ได้ง่าย” ฯลฯ เป็นต้น

4. ควรกำหนดค่าธรรมเนียมการขออนุญาตในอัตราที่สูง

การคิดค่าธรรมเนียมการขออนุญาตจัดกิจกรรมแจกรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคตามมูลค่าของรางวัลที่ประกาศ เช่น ร้อยละ 20 ของมูลค่ารางวัลทั้งหมดที่แจกและเพิ่มอีกร้อยละ 15 กรณีที่ใช้ช่องทางเสี่ยงโชคที่มีการส่งทางไปรษณีย์ SMS รหัสหรือข้อความหรือสื่อดิจิทัล หรือมีการตั้งกล่องรับชิ้นส่วนเพื่อการเสี่ยงโชคมากกว่า 1 จังหวัด และกำหนดให้มีค่าธรรมเนียมค้างหากในอัตราที่กำหนดตามจำนวนวันที่มีการจัดเสี่ยงโชคด้วย ด้านผู้ได้รับรางวัลจากการเสี่ยงโชคยังคงมีภาระภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรด้วย

5. ควรกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ละเมิดหรือกระทำผิดในอัตราที่สูง

โดยจากปัจจุบันที่โทษสูงสุดตามกฎหมายคือปรับ 5,000 บาทจำคุก 1 ปี ควรเปลี่ยนโทษปรับเป็นจำนวนเงินที่สูง เช่น โทษสูงสุด 500,000 บาทหรือสองเท่าของมูลค่ารวมของรางวัลทั้งหมดที่จัดรายการเสี่ยงโชค หรือร้อยละ 20 ของมูลค่าขายต่อปีของกิจการแล้วแต่ตัวเลขใดจะสูงกว่า และอาจเพิ่มโทษจำคุกด้วย

ท่านสามารถใช้อุปกรณ์สแกนเพื่อดาวน์โหลด
ไฟล์การนำเสนอนี้ได้

หรือพิมพ์ที่อยู่นี้ใน Browser

<https://goo.gl/y74Hgo>

ขอบพระคุณครับ

ภาคผนวก

เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

นำเสนอ ผลกระทบของ

ร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.....

นำเสนอโดย

นายไพศาล ลีมสถิตย์

ผลกระทบของ
ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.
ไพศาล ลิ้มสถิตย์

29 ตุลาคม 2560

ดำเนินการโดย

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน
มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ และภาคีเครือข่าย

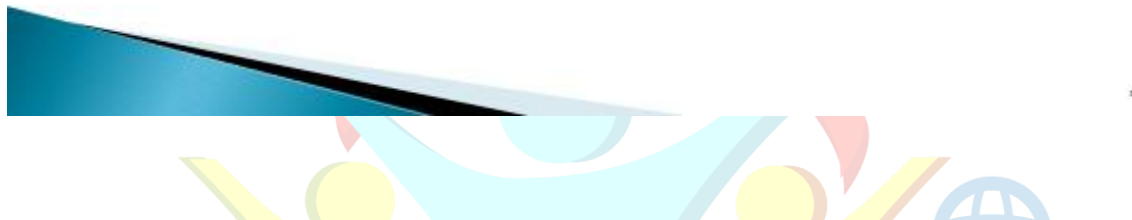
เนื้อหา

- ▶ การเสี่ยงโชค เป็นการพนันตามกฎหมายไทย และกฎหมายต่างประเทศ
- ▶ วิเคราะห์ผลกระทบของร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. (ฉบับผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 168/2559)
- ▶ ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงกฎหมาย กรณีการเสี่ยงโชค

ความเป็นมา/ กระบวนการยกร่างกฎหมาย

- ▶ วันที่ 25 ตุลาคม 2554 รัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตรได้เห็นชอบร่าง พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. และร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ในการประชุม ครม.ที่สนามบินดอนเมือง
- ▶ การยกร่างกฎหมาย 2 ฉบับนี้ ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่หลากหลาย ครอบคลุม
- ▶ ยังไม่ได้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 77

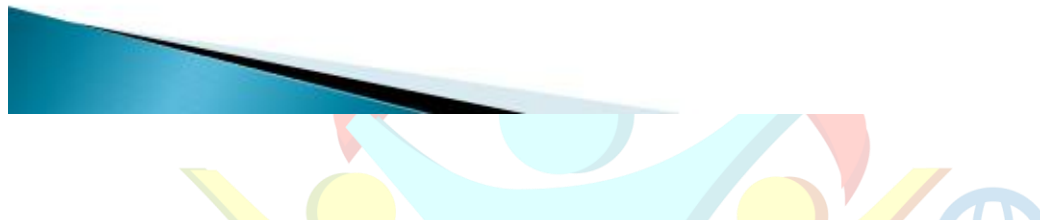
การเสี่ยงโชค ถือเป็นการพนันประเภทหนึ่งตามกฎหมายไทย

- ▶ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยการเสี่ยงโชค ถือเป็นการพนันประเภทหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 สอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศที่ควบคุมหรือกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยถือว่าการเสี่ยงโชคถือเป็นการพนันประเภทหนึ่ง

พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ. 2478

มาตรา 8 การจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค
โดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ จะต้องได้รับอนุญาตจาก
เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้

องค์ประกอบของการพนันในต่างประเทศ

ประกอบด้วย 3 ข้อคือ

1. เป็นการเล่นที่อาศัยผลที่ไม่แน่นอนเป็นสิ่งที่ชี้ขาดว่าชนะหรือแพ้
2. มีการให้รางวัลตอบแทน
3. ผู้เข้าเล่นหรือร่วมรายการจะมีค่าใช้จ่ายในการเข้าร่วมรายการ

เงื่อนไขหรือกติกาในการร่วมเสี่ยงโชคในต่างประเทศ

- ▶ **NO PURCHASE IS NECESSARY TO ENTER OR WIN.**
- ▶ **A PURCHASE DOES NOT INCREASE THE CHANCES OF WINNING.**
- ▶ **You must not require a person to:**
 - Purchase anything of value from your business to be eligible to enter the contest or receive a scratch ticket or game piece. There must be a way a person can enter a contest or receive a game piece without purchasing a product (for example, requesting one by mail).
 - Pay shipping/delivery charges or judging fees.
 - Give out credit card or bank account numbers.

เงื่อนไขหรือกติกาในการร่วมเสี่ยงโชคในต่างประเทศ

What is a Promotional Contest of Chance?

- ❖ Promotional Contests of Chance (Promotions) are “free entry” contests commercial businesses can use to promote their products and services.
- ❖ Commercial businesses do not have to register or get a license to have a promotion.
- ❖ Individuals and charitable/nonprofit organizations cannot offer promotions.

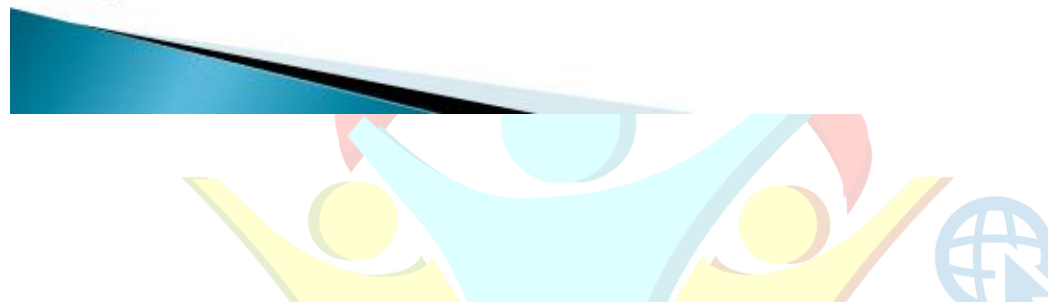
An example of a promotion is when a restaurant gives a free lunch to someone who has placed his/her business card in a jar for a drawing.

การควบคุมการเสี่ยงโชคในต่างประเทศ

กฎหมายพนันต่างประเทศมีการควบคุมการเสี่ยงโชคที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการขายหรือการประกอบธุรกิจการค้า โดยอยู่ภายใต้

- ▶ กฎหมายพนัน (Gambling law)
- ▶ กฎหมายลอตเตอรี่หรือสลาก (Lottery law)
- ▶ กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
- ▶ กฎหมายว่าด้วยการทำตลาด การส่งเสริมการขายหรือการโฆษณา
- ▶ กฎหมายกำกับการประกอบกิจการสื่อต่าง ๆ
- ▶ กฎหมายภาษี

Entering sweepstakes is gambling because:

Gambling is risking money in the hope of winning a cash or other prize.

Entering sweepstakes becomes problem gambling when it:

- Becomes an obsession
- Feels like the answer to your financial problems
- Leaves no time for family or friends
- Uses up money needed for daily expenses
- Becomes a habit you can't stop
- Creates anxiety, depression and stress

Did you know?

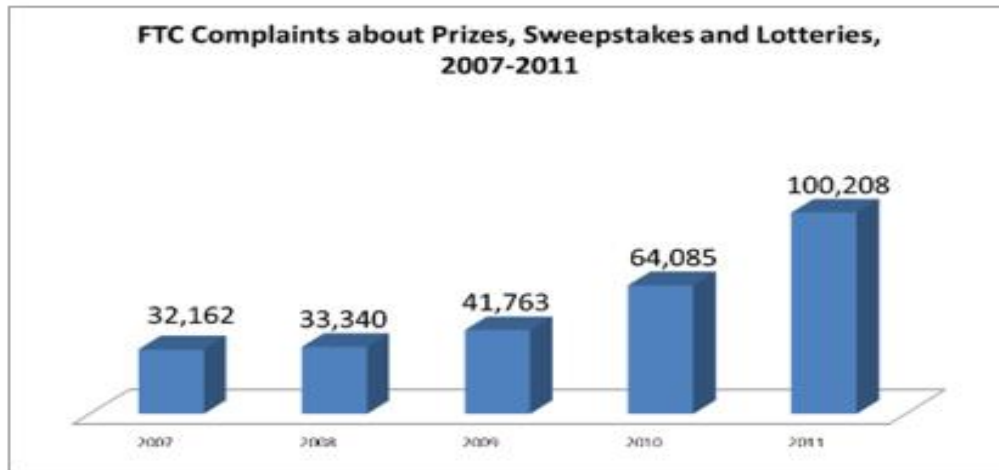
Making purchases you can't afford and don't need does not increase the odds of winning.

The odds of winning sweepstakes are extremely low. For example, the actual odds of winning the Publishers Clearinghouse \$10 million sweepstakes is 1 in 125 million!

<http://www.ccp.org>

Connecticut Council on Problem Gambling

กรณีตัวอย่างปัญหา sweepstakes ในสหรัฐ

วิเคราะห์ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.

(ฉบับคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว เรื่องเสร็จที่ 168/2559)

- ▶ หลักการของร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.
- ▶ ประเด็นความเหมาะสมของหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย
- ▶ ปัญหาการปรับใช้กฎหมาย
- ▶ ผลเสียหรือผลกระทบของร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้

หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของร่าง พ.ร.บ.

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยแยกหลักการเรื่องการจัดให้มีการแถมพหหรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ออกจากพระราชบัญญัติการพนันฯ **เนื่องจากการแถมพหหรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพไม่ใช่การเสี่ยงโชคในลักษณะที่เป็นการพนัน แต่เป็นกิจกรรมทางการตลาด** ที่ผู้ประกอบการค้าหรืออาชีพทั่วไปปฏิบัติกันเป็นปกติ เพื่อให้สินค้านั้นเป็นที่นิยม หรือติดตลาด การกระทำดังกล่าวจึงไม่ถือเป็นการพนัน สมควรมีกฎหมายควบคุมมิให้มีการเอารัด เอาเปรียบหรือหลอกลวงประชาชนในการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคดังกล่าว

(อ้างจาก บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างพระราชบัญญัติ การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.)

วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.

► ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

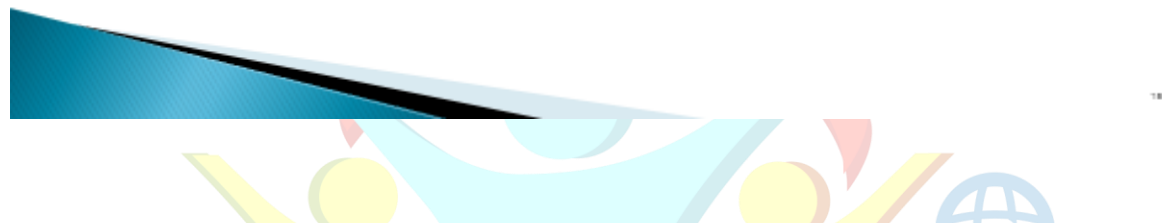
ร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยมีการควบคุมตรวจสอบ การอนุญาต การโฆษณา และปรับปรุงอัตราโทษและค่าธรรมเนียมให้เหมาะสม กับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อคุ้มครองประชาชนมิให้เกิดการกระทำอันเป็นการมอมเมาประชาชน หรือทำให้ประชาชนได้รับความไม่เป็นธรรมจากการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพที่จัดให้มี การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค

ปัญหาการปรับใช้กฎหมาย ตามร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.

- ▶ บทนิยามคำว่า “เสี่ยงโชค”/ “รางวัล” ขาดความชัดเจน ไม่สอดคล้องกับหลักสากล

“การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค” หมายความว่า การให้รางวัลแก่ผู้เข้าร่วมรายการ ด้วยวิธีการใด ๆ โดยอาศัยผลที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อชี้ขาด และผู้เข้าร่วมรายการไม่เสียประโยชน์

“รางวัล” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือบริการที่แถมพกให้แก่ผู้เข้าร่วมรายการ

๒.๕ สำนักงานอัยการสูงสุด มีความเห็นต่อร่าง ฯ ปี 2554 ดังนี้

- ▶ (๑) ควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เสี่ยงโชค” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และบทนิยามดังกล่าวแตกต่างกับการเสี่ยงโชคตามบัญชี ข ลำดับที่ ๑๖ ท้ายพระราชบัญญัติการพนันฯ อย่างไร

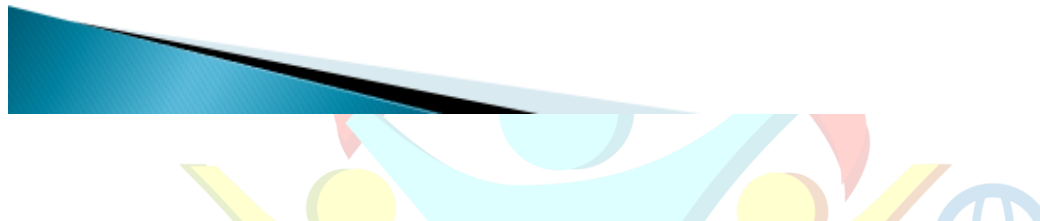
“เสี่ยงโชค” หมายความว่า การกระทำโดยวิธีใดๆ ที่เป็นการเสี่ยงซึ่งไม่อาจคาดหมายได้ถูกต้องแน่นอนและอาศัยผลที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อชี้แนะกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งโอกาสในการเข้าแข่งขันหรือได้มาซึ่งรางวัล โดยผู้เข้าร่วมรายการไม่เสียประโยชน์

(อ้างจาก บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบร่างพระราชบัญญัติ การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.)

ประเด็นขาดกลไกของหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย

- ▶ ไม่มีคณะกรรมการตามกฎหมาย
- ▶ หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายคือ กระทรวงมหาดไทย เพียงหน่วยงานเดียว ทำหน้าที่ออกใบอนุญาต แต่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการกำกับดูแลธุรกิจด้านส่งเสริมการขาย และการคุ้มครองผู้บริโภค
- ▶ ไม่มีการคานอำนาจหรือตรวจสอบการปฏิบัติงาน

17

ข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติเสี่ยงโชค

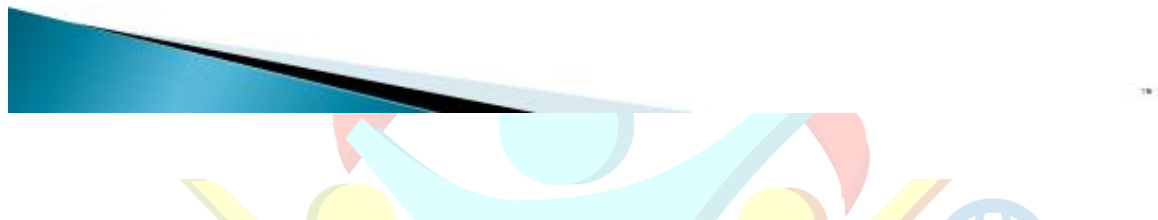
- ▶ หลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตเป็นไปตามกฎหมาย ไม่มีข้อแตกต่างที่มีนัยสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับ การออกใบอนุญาตตาม พ.ร.บ. การพนัน พ.ศ. 2478 แต่อย่างใด
- ▶ กรณีที่ไม่อนุญาตให้ขอใบอนุญาตการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค ขาดหลักเกณฑ์กำหนดรายละเอียด เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจอย่างกว้างขวาง (มาตรา 6)
- ▶ มิได้บัญญัติหลักเกณฑ์การควบคุมการโฆษณาผู้ได้รับอนุญาตให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคในร่าง พ.ร.บ. แต่ให้ออกเป็นกฎกระทรวงในภายหลัง ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภคไม่ได้รับความคุ้มครองที่เหมาะสม

18

ข้อสังเกตต่อร่างพระราชบัญญัติเสี่ยงโชค

- ▶ **ไม่มีมาตรการป้องกันปัญหาการหลอกลวงประชาชน และการคุ้มครองเด็ก เยาวชน** คือบทบัญญัติตามร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ยังขาดมาตรการป้องกันปัญหาการหลอกลวงประชาชน หรือการประกอบธุรกิจที่เอาเปรียบประชาชนจนเกินควรจากการทำธุรกิจให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค เช่น การหลอกลวงประชาชน (ไม่มีรางวัลหรือรางวัลที่ให้น้อยกว่าที่ประกาศไว้), ไม่มีมาตรการควบคุมการกำหนดมูลค่ารางวัล, ไม่มีกำหนดระยะเวลาหรือความถี่ในการให้ร่วมเสี่ยงโชค (ชิงโชค)

ผลเสียที่จะเกิดจากร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.

1. ร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. จะส่งผลทำให้ประชาชนหลงมัวเมาในการพนัน การเสี่ยงโชคเพิ่มขึ้น เพราะ**เป็นกฎหมายที่ทำให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจผิดว่า การเสี่ยงโชคไม่ใช่การพนัน** เป็นเรื่องปกติธรรมดา กระตุ้นให้เกิดความโลภ สร้างผลกระทบต่อสุขภาพ ผลกระทบทางสังคม
2. ร่างกฎหมายเสี่ยงโชคจะทำให้การส่งเสริมการขายของผู้ประกอบธุรกิจด้วยการเสี่ยงโชคเฟื่องฟู ไม่มีมาตรการควบคุมการโฆษณา การทำตลาด อาจเป็นช่องทางให้มีการหลอกลวงประชาชน

ผลเสียที่จะเกิดจากร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.

3. ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนจากการบริโภคเครื่องดื่มสำเร็จรูปที่มีปริมาณน้ำตาลสูง ซึ่งจัดกิจกรรมเสี่ยงโชคอย่างรุนแรง เป็นสาเหตุของโรคภัยไข้เจ็บ ปัญหาสุขภาพของประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก เยาวชน

เช่น อาหารที่รสหวานจัด มีไขมันสูง หรือมีโซเดียมปริมาณสูง ซึ่งเป็นสาเหตุของการเป็นโรคอ้วน โรค **NCDs** เช่น โรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดสมอง โรคไต โรคหัวใจ ฯลฯ

ผลเสียที่จะเกิดจากร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.

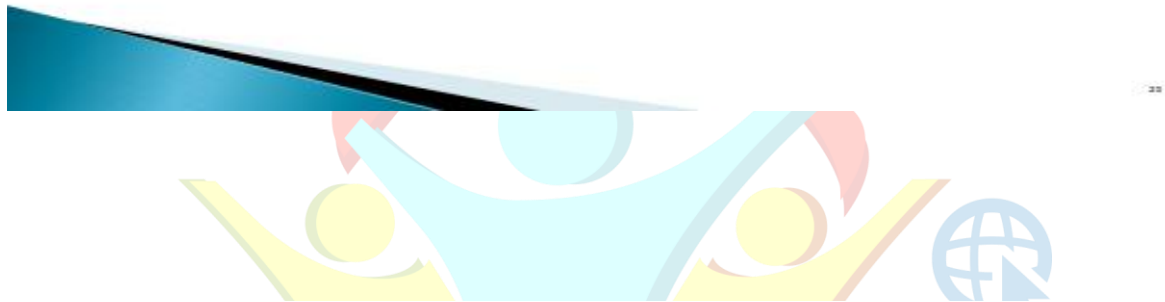
4. เนื้อหาของร่างกฎหมายเสี่ยงโชคเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก แต่ภาครัฐและประชาชนแทบจะไม่ได้ประโยชน์ใด ๆ เลย เช่น ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตที่ต่ำมาก

ใบอนุญาตอายุ 3 เดือน เสียค่าธรรมเนียมเพียง 30,000 บาท แต่ธุรกิจสามารถกำหนดรางวัลที่มีมูลค่ารวมกันหลายสิบล้านบาท เช่น แจกรางวัลเป็นทองคำหนัก 1 กิโลกรัม รถเบนซ์ บ้านหรือคอนโด ผู้ประกอบการหลายรายสร้างรายได้จากการจัดกิจกรรมเสี่ยงโชคเป็นเงินหลายร้อยล้านหรือถึงหลักพันล้านบาท แต่ภาครัฐกลับได้ค่าธรรมเนียมเพียง 3 หมื่นบาท

ผลเสียที่จะเกิดจากร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสียงโซค
พ.ศ.

5. ร่างกฎหมายเสียงโซค เป็นกฎหมายที่ให้ดุลพินิจของเจ้าพนักงาน
ค่อนข้างมาก เพราะกฎหมายมีความคลุมเครือในเรื่องเงื่อนไขการอนุญาต
หรือไม่อนุญาต อาจเสี่ยงต่อการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะการพัฒนากฎหมายกำกับ
การส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสียงโซค

ไม่มีเหตุผล ความจำเป็นเพียงพอในการเสนอร่าง พ.ร.บ.การให้
รางวัลด้วยการเสียงโซค พ.ศ. และอาจส่งผลเสียมากกว่าผลดีที่จะได้รับ

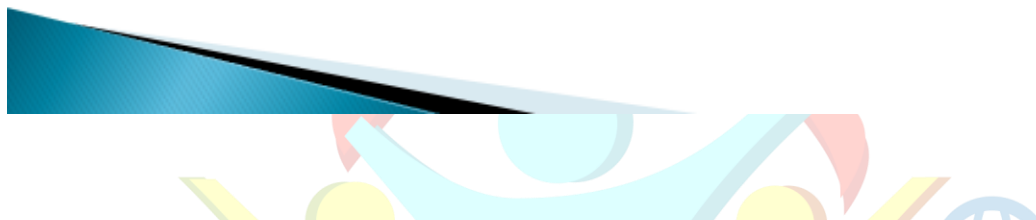
1. การให้รางวัลด้วยการเสียงโซค ควรบัญญัติเป็น หมวดหนึ่งใน
กฎหมายพนัน

รัฐบาลควรพิจารณาถอนร่าง พ.ร.บ.เสียงโซค แล้วนำไปรวมอยู่ใน
ร่าง พ.ร.บ.การพนัน พ.ศ.

ในต่างประเทศ ยังไม่พบว่ามีประเทศใด บัญญัติให้มี
กฎหมายว่าด้วยการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค
เนื่องจากเหตุผลดังนี้

- ▶ การเสี่ยงโชคมีความใกล้เคียงกับลักษณะของการพนันอย่างหนึ่ง
- ▶ สามารถใช้กฎหมาย มาตรการที่มีอยู่ในการกำกับดูแลกิจกรรม
เสี่ยงโชค แต่จะต้องมีมาตรการคุ้มครองผู้เล่นหรือประชาชนที่
เหมาะสม

28

ข้อเสนอแนะการพัฒนากฎหมายกำกับ
การส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

2. ควรกำหนดให้มี **"คณะกรรมการ/ อนุกรรมการกำกับการให้รางวัลด้วยการ
เสี่ยงโชค"** เนื่องจากมีความพร้อมและความเชี่ยวชาญด้านคุ้มครองผู้บริโภค
การกำกับดูแลผู้ประกอบการมากกว่ากระทรวงมหาดไทย

29

คณะกรรมการกำกับการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค

- ▶ **2.1 กรรมการโดยตำแหน่ง** ประกอบด้วย ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนสำนักงาน กสทช.
- ▶ **2.2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ** ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารธุรกิจหรือการตลาด ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคุ้มครองผู้บริโภค ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสุขภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย (ควรมาจากการสรรหาอย่างเปิดกว้าง)
- ▶ **2.3 กรรมการที่ได้รับการเสนอชื่อโดยองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคที่ไม่แสวงหากำไร** โดยคัดเลือกจากองค์กรคุ้มครองผู้บริโภคที่เป็นมูลนิธิซึ่งมีผลการดำเนินงานเป็นที่ประจักษ์ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 องค์กร
- ▶ **2.4 ประธานกรรมการและรองประธาน** ให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการผู้แทนองค์กรคุ้มครองผู้บริโภค

..... เป็นกรรมการและเลขานุการ

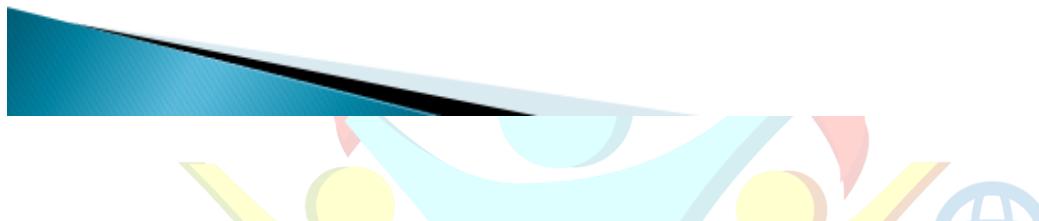
ข้อเสนอแนะการพัฒนากฎหมายกำกับการส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

3. ควรพิจารณาเปลี่ยนหน่วยงานที่รับผิดชอบจากกระทรวงมหาดไทยเป็นกระทรวงพาณิชย์ ในการออกหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตของธุรกิจที่จัดกิจกรรมเสี่ยงโชค เนื่องจากเป็นกิจกรรมของผู้ประกอบการในเชิงธุรกิจ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์มีความชำนาญมากกว่า และให้เสนอคำขอใบอนุญาตต่อ สคบ. เรื่องการอนุญาตโฆษณาการเสี่ยงโชคก่อนทุกครั้ง

4. ควรปรับเปลี่ยนหรือปฏิรูปหลักเกณฑ์การออกใบอนุญาตการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคที่ชัดเจน ไม่ใช่เกณฑ์เรื่องดุลพินิจของเจ้าหน้าที่เป็นหลัก

ข้อเสนอแนะการพัฒนากฎหมายกำกับ การส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

5. ควรมีกฎเกณฑ์กำกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชคที่ไม่เหมาะสม
6. มีมาตรการสั่งระงับวิธีการเสี่ยงโชคที่ขัดกฎหมายหรือไม่ได้รับอนุญาต บัญญัติโทษอาญาที่สูง มีโทษปรับทางปกครอง และมีมาตรการทางภาษีเพิ่มเติม

28

ข้อเสนอแนะการพัฒนากฎหมายกำกับ การส่งเสริมการขายด้วยวิธีการเสี่ยงโชค

7. มีบทบัญญัติห้ามการส่งเสริมการขายเครื่องดื่มหรืออาหารที่มีปริมาณน้ำตาล ไขมัน หรือโซเดียมสูง รวมถึงเครื่องดื่มที่มีคาเฟอีนสูง (เครื่องดื่มชูกำลัง)

30

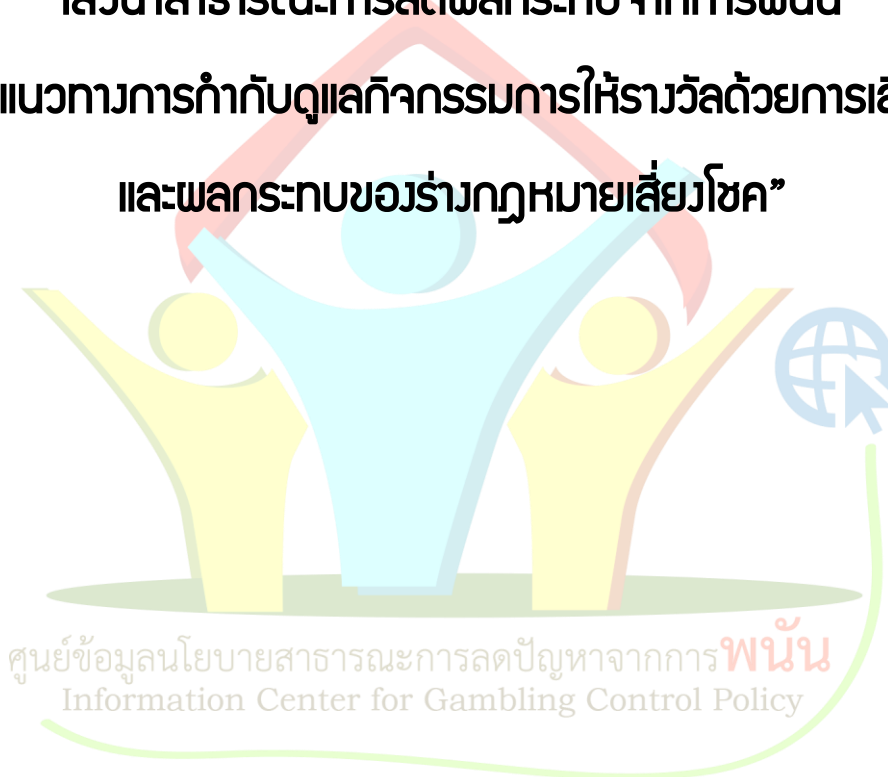
ภาคผนวก

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

เสวนาสาธารณะการลดผลกระทบจากการพนัน

เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค

และผลกระทบของร่างกฎหมายเสี่ยงโชค”

ลำดับ	ชื่อ-สกุล		หน่วยงาน
1	นพ.ประวิทย์	ลีลาพรวงศ์ษา	คณะกรรมการ กสทช.
2	พญ.พรจิรา	ปรีวัชรากุล	คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล
3	ผศ.ดร.ศรัณยพงศ์	เที่ยงธรรม	คณะบริหารธุรกิจ ม.กรุงเทพ
4	นายธาม	เชื้อสถาปนศิริ	นักวิชาการอิสระ
5	นายไพศาล	ลัมสทิพย์	ศูนย์กฎหมายสุขภาพและจริยศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์
6	นางนงนุช	จินดารัตนาภรณ์	แผนงานวิจัยนโยบายอาหารและโภชนาการ
7	นางสาวรุ่งอรุณ	ลัมพะภัก	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
8	นายอนุรักษ	ถวายเป็นทรัพย์	กสทช.
9	นายวิศุทธิ์	คณิตกุลเศรษฐ์	เครือข่ายยุวทัศน์ กทม.
10	นายสุริยันต์	บาละนัด	เครือข่ายยุวทัศน์ กทม.
11	ศ.เกียรติคุณ พญ. วรรณิ	นิธยานันท์	ประธานคณะกรรมการเครือข่ายคนไทยไร้พุง
12	คุณสมจิตต์	อมรเพชรกุล	เครือข่ายครอบครัว
13	น.ส.พัชรวรรณ	จันทร์ฝอย	มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว
14	น.ส.อรวิภา	ถิตย์จรุง	มูลนิธิเครือข่ายครอบครัว
15	นายจักรกฤษ	รักษ์โต	กรมการปกครอง
16	น.ส.ปฐมพร	เข้าเจริญ	สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
17	น.ส.สุภาวดี	พร้อมพงษ์	สำนักเฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
18	คุณจิรนนท์	ดิณสุวรรณ	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์
19	คุณธัญญาภรณ์	คำแก้ว	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์
20	น.ส.ศิริพร	ยอดกมลศาสตร์	ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
21	นางนිරนุช	วิชัยดิษฐ์	ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
22	นางสาวพรหมภัสสร	สุทธิโยธา	ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน
23	นายพชรพรรษ์	ประจบลาภ	ประธานเครือข่ายยุวทัศน์ กทม.
24	นางสาวมธุรส	มานะศรี	รองประธานเครือข่ายยุวทัศน์ กทม.
25	นายณัฐฐะวัณช์	กิจวิทยาพงศ์	สำนักวิชาการและแผนงานเครือข่ายยุวทัศน์ กทม.
26	นายพงศ์ธร	จันทร์ศรี	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
27	นางสาวสุลลย์	เมืองเจริญ	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
28	นายชาญณรงค์	สังข์อยู่ท	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
29	นางสาวกัญญารัตน์	ลบเมฆ	มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ
30	นายสรวิศ	สิริวัลญชัย	Shock gorat
31	นางสาวพรทิพย์	พุกกะนันท์	Team Admin

ลำดับ	ชื่อ-สกุล		หน่วยงาน
32	นางนุชนารถ	นาคขำ	Team Proceeding
33	นายวรุฒม์	พงศ์พิพัฒน์	ช่างภาพ
34	นางสาวพิชญา	วิฑูรกิจจา	นักสื่อสาร
35	นายพันทสร	เดชามาตย์	สื่อมวลชน (แนวหน้า)

ภาคผนวก

The News-Press

เผยแพร่ได้ทันที

นักวิชาการ “ชี้” กฎหมายเสี่ยงโชคไทยไม่เท่าทันและทำสังคมไทยเผชิญความเสี่ยงปัญหาการพนัน

ด้านหมอเด็กชี้ กิจกรรมเสี่ยงโชคกระตุ้น ลุ้น ถู ไม่ต่างกับการเล่นพนัน กระทบหนักต่อสมองเด็กและวัยรุ่น

เครือข่ายเยาวชน “วอน” มหาดไทย “เร่ง” ปรับกฎหมายเข้มเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชน

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติจับมือภาคีเครือข่าย ร่วมจัดเวทีเสวนาสาธารณะการลดผลกระทบจากการพนัน เรื่อง “แนวทางการกำกับดูแลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค และผลกระทบของร่างกฎหมายเสี่ยงโชค” วันอังคารที่ 29 สิงหาคม 2560 เวลา 08.30-12.00 น. ณ ห้องบุษบา โรงแรมแมนดาริน สามย่าน กรุงเทพฯ เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดมาตรการควบคุมการเสี่ยงโชค

นายธามเชื้อสถาปนศิริ นักวิชาการด้านสื่อ กล่าวถึงนิยามการเสี่ยงโชคว่า นานาประเทศนิยามชัดเจนว่าการเสี่ยงโชคเป็นการพนัน กรณีการจัดกิจกรรมการเสี่ยงโชคจากสินค้าประเภทเครื่องดื่มชาเขียว โดยใช้ข้อความในการโฆษณาที่โอ้อวดเกินจริง ผู้นำเสนอหรือฟรีเซ็นเตอร์เป็นคนตั้ง มูลค่าของรางวัลสูงมาก และมีความถี่สูงในการจัดกิจกรรมเหล่านี้ อีกทั้งค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ เช่น ในประเทศอเมริกา กฎหมาย BCAP/CAP -ของสมาคมโฆษณาแห่งอเมริกา กำหนดชัดเจนในการใช้เนื้อหาหรือข้อความในการโฆษณาต้องไม่โอ้อวดอ้างเกินจริง “ยิ่งส่งมาก ยิ่งมีสิทธิ์มาก” ไม่สามารถใช้ได้

ขณะที่ประเทศญี่ปุ่น กำหนดมูลค่าของรางวัลสูงสุดต่อชิ้นไม่เกิน 20 เท่าของมูลค่าสินค้า อีกทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบคือกรมการค้าพาณิชย์ เพราะเพิ่งกิจกรรมเสี่ยงโชคเป็นช่องทางกำกับธุรกิจที่เป็นธรรม

ถึงแม้ประเทศไทยจะมีร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคยังขาดการควบคุมที่ชัดเจนและครอบคลุม ดังนั้น ควรมีกำหนดนิยามการเสี่ยงโชคให้ชัดเจน สินค้าบางประเภทไม่ควรให้มีการจัดกิจกรรมเสี่ยงโชค กำหนดความถี่ในการจัดกิจกรรมและการส่งข้อความร่วมกิจกรรม เจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถทำการระงับ ยับยั้ง ยกเลิก หรือแทรกแซงกิจกรรมได้ นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยควรทบทวนร่างพระราชบัญญัติพนันและร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ และ

ศึกษาจัดทำรายงานผลกระทบทางนโยบายของกฎหมายต่อสาธารณะและการทำประชาพิจารณ์ ตามรัฐธรรมนูญไทย 2560 มาตรา 77

รศ.พญ.พรจิรา ปรีวัชรากุล คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล กล่าวว่า ในทางการแพทย์การพนันและการเสี่ยงโชคมีความเกี่ยวข้องกับการทำงานของสมองเหมือนกัน โดยเฉพาะสมองที่เกี่ยวข้องกับความสุขและรางวัล ข้อมูลจากงานวิจัยพบว่า เมื่อมีสิ่งกระตุ้นเกี่ยวกับการพนัน สารเสพติด และความเครียด คนที่ติดพนันจะเกิดความอยากเล่นพนันมากกว่าคนทั่วไปถึง 3 เท่า ดังนั้น คนติดพนันจึงรักษายากกว่าคนติดยาเสพติดและโรคติดพนันไม่มียารักษา ยิ่งไปกว่านั้น การจัดกิจกรรมเสี่ยงโชคเป็นการกระตุ้นสมองให้ลื่นและตื่นเต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อพัฒนาการสมองและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เพราะสมองของเด็กกลุ่มเหล่านี้กำลังเจริญเติบโต ทำให้สมองที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ การควบคุมตัวเอง และการตัดสินใจ การยับยั้งชั่งใจชะลอการเติบโตได้อย่างเหมาะสม อีกทั้ง กิจกรรมดังกล่าวมีผลต่อการทำลายโครงสร้างทางสมองอย่างถาวร และเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคจิตเวชในอนาคตการป้องกันเยาวชนให้ห่างไกลจากกิจกรรมเหล่านี้จึงเป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรคติดพนันที่ได้ผลโดยตรง

ผศ. ดร.ศรัณยพงศ์ เทียงธรรม อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เสริมว่า กิจกรรมเสี่ยงโชคทางการตลาดหรือลอตเตอรี่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมที่พึงระวังในการดำเนินการ นอกจากนี้ การส่งเสริมการขายด้วยการลด แลก แจก แถม ซึ่งโชคเป็นผลพลอยได้จากการซื้อผลิตภัณฑ์ช่วยเพิ่มความคุ้มค่า ข้อมูลวิชาการยืนยันว่า ผู้บริโภคที่มีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมเสี่ยงโชคทางการตลาด เช่น เป็นคีนก่าไร ปลดหนี้ ให้แก่ผู้บริโภค มีแนวโน้มจะเข้าร่วมกิจกรรมและมีความรู้สึกชื่นชอบการเสี่ยงโชคและการพนัน เพราะรู้สึกสนุกสนานและตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมเสี่ยงโชคและการพนันในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรป้องกันกลุ่มเปราะบางในสังคม เช่น เด็กและเยาวชนจากกิจกรรมการเสี่ยงโชคการสื่อสารให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจว่ากิจกรรมเสี่ยงโชคมีโอกาสรสร้างผลกระทบได้แบบเดียวกับการเสพติดการพนัน และควรกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ละเมิดหรือกระทำผิดในอัตราที่สูง ในส่วนของผู้ประกอบการควรแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และระงับการจัดกิจกรรมเสี่ยงโชค เนื่องจากผู้บริโภคเริ่มอึดอัดกับกิจกรรมเหล่านี้และเกิดความไม่เชื่อมั่นผู้ประกอบการว่ามีความจริงใจกับผู้บริโภคหรือไม่

นายไพศาล ลัมสทธิต ศูนย์กฎหมาย สุขภาพและจริยศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ย้ำว่าการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายด้วยการเสี่ยงโชค ถือเป็นการพนันประเภทหนึ่ง ตามพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 สอดคล้องกับกฎหมายต่างประเทศที่ควบคุมหรือกำกับลกิจกรรมการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยถือว่าการเสี่ยงโชคถือเป็นการพนันประเภทหนึ่ง เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบของร่าง พ.ร.บ.การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. ฉบับผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 168/2559 พบว่า หลักการ

ของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาของร่าง พ.ร.บ. เนื่องจากการเล่นเกมหรือการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพไม่ใช้การเสี่ยงโชคในลักษณะที่เป็นการพนัน แต่เป็นกิจกรรมทางการตลาด นอกจากนี้ บทนิยามคำว่า “เสี่ยงโชค”/ “รางวัล” ขาดความชัดเจน ไม่สอดคล้องกับหลักสากล การขาดกลไกของหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมาย เช่น ไม่มีคณะกรรมการตามกฎหมาย หน่วยงานผู้รับผิดชอบตามกฎหมายคือ กระทรวงมหาดไทย เพียงหน่วยงานเดียว ทำหน้าที่ออกใบอนุญาต แต่ไม่มีความเชี่ยวชาญในการกำกับดูแลธุรกิจด้านส่งเสริมการขาย และการคุ้มครองผู้บริโภค และไม่มีการคานอำนาจหรือตรวจสอบการปฏิบัติงาน หากกระทรวงมหาดไทยไม่ปรับปรุงและแก้ไขร่างพ.ร.บ. ฉบับนี้ จะเกิดผลเสียที่จะส่งผลทำให้ประชาชนหลงมัวเมาในการพนันและการเสี่ยงโชคเพิ่มขึ้น เพราะเป็นกฎหมายที่ทำให้คนในสังคมเกิดความเข้าใจผิดว่า การเสี่ยงโชคไม่ใช่อะไรที่ผิด เป็นเรื่องปกติธรรมดา กระตุ้นให้เกิดความโลภ อีกทั้งเป็นการส่งเสริมการขายของผู้ประกอบการธุรกิจด้วยการเสี่ยงโชคเพื่องู ไม่มีมาตรการควบคุมการโฆษณาการทำตลาด อาจเป็นช่องทางให้มีการหลอกลวงประชาชนก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนจากการบริโภคเครื่องดื่มสำเร็จรูปที่มีปริมาณน้ำตาลสูง ซึ่งเป็นสาเหตุของโรคภัยไข้เจ็บและเป็นปัญหาสุขภาพของประชากรทุกกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน ดังนั้น เนื้อหาของร่างพ.ร.บ. นี้ จึงเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก แต่ภาครัฐและประชาชนแทบจะไม่ได้ประโยชน์ใดๆ เลย

นายวิศุทธิ์ คณิตกุลเศรษฐ์ รองประธานเครือข่ายยุวทัศน์ กรุงเทพมหานคร เสนอว่า เด็กและเยาวชนเหมือนเป็นเหยื่อของการทำการตลาดของสินค้าที่ไม่ดีต่อสุขภาพ เพราะเด็กและเยาวชนยังขาดความรู้เท่าทันการทำการตลาดในลักษณะนี้ และไม่คิดว่าการเสี่ยงโชคคือการพนัน รวมทั้งขาดความรู้และความเข้าใจถึงผลกระทบของการเสี่ยงโชคที่มีต่อตนเอง การมีกฎหมายควบคุมการเสี่ยงโชคจึงถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญในการปกป้องและคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน ดังนั้น ในระยะสั้นกระทรวงมหาดไทยควรมีการออกระเบียบควบคุมกิจกรรมการเสี่ยงโชค เช่น การจำกัดความถี่ในการจัดกิจกรรมและการให้รางวัล เพื่อควบคุมกิจกรรมการเสี่ยงโชคที่กระตุ้นให้คนในสังคมไทย โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนลุ่มหลงมอมเมา และในระยะยาวควรเร่งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างพ.ร.บ. นี้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม

นายชาญณรงค์สังข์อวยุทธ

มือถือ: 081-903-0304

E-mail: channarong@thainhf.org

ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ

ภาคผนวก

ร่าง พ.ร.บ. การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ.....

ร่างฯ ที่ สคก. ตรวจสอบพิจารณาแล้ว

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๘/๒๕๕๙

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสียโชค
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้รางวัลด้วยการเสียโชค

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการจัดให้มีการเล่นเกมหรือให้รางวัลด้วยการเสียโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพมีขึ้นเป็นจำนวนมากและมีวิธีการที่ซับซ้อน ซึ่งบางกรณีเป็นการมอมเมาหรือก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน ประกอบกับกฎหมายที่ใช้บังคับในกรณีนี้ คือ พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน และมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการเล่นเกมและการให้รางวัลด้วยการเสียโชค ตลอดจนบทกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรให้มีการควบคุมตรวจสอบ การอนุญาต การโฆษณา ตลอดจนการปรับปรุงอัตราโทษและค่าธรรมเนียมให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การให้รางวัลด้วยการเสียโชค
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการให้รางวัลด้วยการเสียโชค

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสียโชค
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“การให้รางวัลด้วยการเสียโชค” หมายความว่า การให้รางวัลแก่ผู้เข้าร่วมรายการ
ด้วยวิธีการใด ๆ โดยอาศัยผลที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อชี้ขาด และผู้เข้าร่วมรายการไม่เสียประโยชน์
“รางวัล” หมายความว่า เงิน ทรัพย์สิน หรือบริการที่แถมพกให้แก่ผู้เข้าร่วมรายการ
“ผู้เข้าร่วมรายการ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นลูกค้า ผู้รับบริการ หรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอ
หรือชักชวนให้ร่วมรายการโดยมีการเสียโชค
“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้
และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้น
ค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
การให้รางวัลด้วยการเสียโชค

มาตรา ๕ การจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ จะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตก่อนจึงจะทำได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาต รวมทั้งแบบใบอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖ การจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียโชคในกรณีดังต่อไปนี้ จะอนุญาตมิได้

(๑) กิจการที่มีลักษณะเป็นอันตรายต่อประชาชน ชัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือที่มีกฎหมายอื่นห้ามจัดหรือโฆษณาให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียโชค

(๒) การจัดที่มีลักษณะมอมเมาประชาชน เอาเปรียบหรือไม่เป็นธรรมต่อผู้เข้าร่วมรายการหรือเป็นการจัดที่มีข้อขัดแย้งกฎหมาย

(๓) ให้รางวัลที่มีลักษณะเป็นอันตรายต่อประชาชนหรือมีมูลค่าที่ไม่เหมาะสมอันเป็นการเอาเปรียบผู้เข้าร่วมรายการ

มาตรา ๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียโชคโดยวิธีที่แตกต่างไปจากวิธีที่ระบุไว้ในใบอนุญาตมิได้

มาตรา ๘ ในสถานที่จัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียโชค ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความ ดังต่อไปนี้

(๑) ใบอนุญาต

(๒) ข้อความอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ผู้ได้รับใบอนุญาตจะจัดให้มีการโฆษณาหรือชี้ชวนเกี่ยวกับการให้รางวัลด้วยการเสียโชคก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๒
การออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการสำนักงานการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๒) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่สำหรับในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร

มาตรา ๑๑ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ออกใบอนุญาต-

(๒) สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวง
ซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร

(๓) เพิกถอนใบอนุญาต

(๔) จัดเก็บค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๒ ผู้ขอใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) มีภูมิลำเนาหรือสถานที่ทำการอยู่ในราชอาณาจักรไทย

(๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้หรือเคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต

แต่เวลาได้ล่วงพ้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

ในกรณีที่ผู้ขอใบอนุญาตเป็นนิติบุคคล ผู้แทนนิติบุคคลนั้นทุกคนต้องมีคุณสมบัติ
และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง และต้องไม่เคยเป็นผู้แทนนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาต
ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตชำระค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ ใบอนุญาตให้มีอายุตามที่กำหนดในใบอนุญาต แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา ๑๕ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับใบอนุญาตขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒

(๒) ผู้ได้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตาม

มาตรา ๑๑ (๒)

(๓) การจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคมีลักษณะตามมาตรา ๖=

หมวด ๓

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี
หรือปรับไม่เกินแปดหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๘ ผู้ได้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ หรือมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๙ นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ต้องระวางโทษปรับเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๒๐ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวกับการจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๑ คำขออนุญาตจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพที่ได้ยื่นไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการพนันและยังอยู่ในระหว่างพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่คำขออนุญาตมีข้อแตกต่างไปจากคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจสั่งให้แก้ไขได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ใบอนุญาตจัดให้มีการเล่นเกมหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน ให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ใช้ได้จนกว่าใบอนุญาตดังกล่าวจะสิ้นอายุ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียมท่ายพระราชบัญญัตินี้

อายุใบอนุญาตจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค		
(๑) ไม่เกิน ๑ วัน	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๒) ไม่เกิน ๗ วัน	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๓) ไม่เกิน ๑๕ วัน	ฉบับละ	๘,๐๐๐ บาท
(๔) ไม่เกิน ๑ เดือน	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๕) ไม่เกิน ๓ เดือน	ฉบับละ	๓๐,๐๐๐ บาท
(๖) ไม่เกิน ๖ เดือน	ฉบับละ	๕๐,๐๐๐ บาท
(๗) ไม่เกิน ๙ เดือน	ฉบับละ	๘๐,๐๐๐ บาท
(๘) ไม่เกิน ๑ ปี	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสียโชค พ.ศ.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๒๒๙๕๐ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสียโชค พ.ศ. ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา โดยให้ความเห็นของกระทรวงการคลังและกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา ก่อนเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ได้มีหนังสือที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้เสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) พิจารณา โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) กระทรวงการคลัง (สำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานปลัดกระทรวง) กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการปกครอง) กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) สำนักงานศาลยุติธรรม และสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงรายละเอียด และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้รางวัลด้วยการเสียโชค โดยแยกหลักการเรื่องการจัดให้มีการแถมพหหรือการให้รางวัลด้วยการเสียโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ออกจากพระราชบัญญัติการพนันฯ เนื่องจากการแถมพหหรือการให้รางวัลด้วยการเสียโชคในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพไม่ใช่การเสียโชคในลักษณะที่เป็นการพนัน แต่เป็นกิจกรรมทางการตลาดที่ผู้ประกอบการค้าหรืออาชีพทั่วไปปฏิบัติกันเป็นปกติ เพื่อให้สินค้าหรือบริการนั้นเป็นที่นิยมหรือติดตลาด การกระทำดังกล่าวจึงไม่ถือเป็นการพนัน สมควรมีกฎหมายควบคุมมิให้มีการเอารัดเอาเปรียบหรือหลอกลวงประชาชนในการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียโชคดังกล่าว

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กระทรวงการคลัง ไม่ขัดข้องในหลักการแยกการจัดให้มีการแถมพหหรือรางวัลด้วยการเสียโชคโดยวิธีใด ๆ ในการประกอบการค้าหรืออาชีพออกจากกฎหมายว่าด้วยการพนัน โดยมีความเห็นเพิ่มเติม ๒ ประการ คือ

(๑) การยกเลิกเฉพาะมาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ น่าจะไม่ถูกต้องแต่ควรเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งต่างหาก

(๒) บทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการ” ในร่างมาตรา ๔ ควรครอบคลุมไปถึงคำว่า “ผู้ใด” ตามร่างมาตรา ๗ ด้วย

๒.๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้

๒.๓ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยมีข้อสังเกตว่ากฎกระทรวงที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอใบอนุญาตและการออกใบอนุญาตตามร่างมาตรา ๗ ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในกรณีเป็นการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและบังคับใช้ได้ต่อไป

๒.๔ กระทรวงยุติธรรม เห็นด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่มีข้อสังเกตว่ากรณีมีการกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๗ หรือร่างมาตรา ๑๐ เจ้าพนักงานจะเพิกถอนใบอนุญาต หรือร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีต่อไป และอำนาจเข้าไปในสถานที่ที่ทำการเสี่ยงโชคและอำนาจค้นเพื่อตรวจสอบใบอนุญาตและการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตตามร่างมาตรา ๑๖ (๔) เป็นอำนาจที่เกินความจำเป็น เพราะเจ้าพนักงานมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงและเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำตามร่างมาตรา ๑๖ (๑) และ (๓) อยู่แล้ว

๒.๕ สำนักงานอัยการสูงสุด มีความเห็นดังนี้

(๑) ควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เสี่ยงโชค” ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และบทนิยามดังกล่าวแตกต่างกับการเสี่ยงโชคตามบัญชี ข ลำดับที่ ๑๖ ท้ายพระราชบัญญัติการพนันฯ อย่างไร

(๒) คำว่า “ผู้แทนนิติบุคคล” ในร่างมาตรา ๒๑ ควรแก้ไขเป็น “กรรมการหรือผู้จัดการ หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น” เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัตินับอื่น ๆ

(๓) ควรบัญญัติเพิ่มเติมเกี่ยวกับกระบวนการนำเรื่องเข้าสู่คณะกรรมการเปรียบเทียบไว้ด้วย และกำหนดทางเลือกอื่นในการระงับคดีนอกจากการเปรียบเทียบตามร่างมาตรา ๒๒ วรรคสาม เท่านั้น

๓. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้ตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค พ.ศ. แล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

๓.๑ แก้ไขการอ้างบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยตัดบทจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญออก เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มิได้บัญญัติให้ต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลไว้ด้วย

๓.๒ ตัดร่างมาตรา ๓ เดิม ซึ่งเป็นบทบัญญัติยกเลิกกฎหมายออก เนื่องจากพระราชบัญญัติการพนันฯ ถูกยกเลิกทั้งฉบับตามร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ที่เสนอมาพร้อมกับร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติยกเลิกมาตรา ๘ และมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการพนันฯ อีก ส่วนข้อความในวรรคสองที่กำหนดให้บรรดากฎหมาย กฎ

หรือข้อบังคับใดซึ่งขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน เป็นไปตามหลักทั่วไปว่ากฎหมายใหม่ย่อมยกเลิกกฎหมายเก่า จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้

๓.๓ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๔ เดิม (ร่างมาตรา ๓) ซึ่งเป็นมาตรากำหนดบทนิยาม ดังนี้

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผู้เข้าร่วมรายการ” โดยตัดข้อความว่า “ผู้ทำนิติกรรมกับผู้ประกอบการ” ออก เนื่องจากอยู่ในความหมายของลูกค้าหรือผู้รับบริการแล้ว และได้ตัดคำว่า “ไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม” ออก เนื่องจากในการเสี่ยงโชค ผู้เข้าร่วมรายการจะต้องไม่เสียประโยชน์ เพราะหากผู้เข้าร่วมรายการเสี่ยงโชคต้องเสียประโยชน์จะเข้าลักษณะเป็นการพนันซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้

(๒) ตัดบทนิยามคำว่า “เสี่ยงโชค” ออก และกำหนดบทนิยามคำว่า “การให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค” แทน เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้นว่าเป็นการให้รางวัลแก่ผู้เข้าร่วมรายการด้วยวิธีการใด ๆ โดยอาศัยผลที่ยังไม่แน่นอนเป็นข้อชี้ขาด และผู้เข้าร่วมรายการไม่เสียประโยชน์

(๓) ตัดบทนิยามคำว่า “ใบอนุญาต” ออก เนื่องจากในเนื้อหาของร่างเป็นที่ยืนยันอยู่แล้วว่าเป็นใบอนุญาตจึงได้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค จึงไม่จำเป็นต้องมีบทนิยามคำนี้

(๔) ตัดบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการ” ออก เนื่องจากได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และไม่ปรากฏคำว่าผู้ประกอบการในร่างอื่นแล้ว

(๕) ตัดบทนิยามคำว่า “การสื่อสารมวลชน” ออก เนื่องจากเป็นบทนิยามที่ขยายบทนิยามคำว่า “ผู้ประกอบการ” ซึ่งได้ตัดบทนิยามดังกล่าวออกแล้วตาม (๔) ข้างต้น

(๖) ตัดบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ออก เนื่องจากผู้มีอำนาจสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ และในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ยกเลิกอำนาจของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองในการสืบสวนสอบสวนความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนันแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามบทนิยามและตามร่างมาตรา ๑๖ เดิม ไว้เป็นการเฉพาะ

(๗) ตัดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต” ออก เนื่องจากตามร่างมาตรา ๑๐ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้งเจ้าพนักงานในตำแหน่งใดบ้างเป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

๓.๔ ตัดร่างมาตรา ๕ เดิม ซึ่งกำหนดว่าพระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับกับส่วนราชการ หน่วยงานอิสระ และรัฐวิสาหกิจ ออก เนื่องจากไม่มีเหตุผลหรือความจำเป็นใดที่จะกำหนดยกเว้นดังกล่าว โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่มีการดำเนินการในลักษณะแสวงหากำไรอยู่ด้วย

๓.๕ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖ เดิม ซึ่งเป็นมาตรารักษาการ โดยตัดข้อความว่า “และออกประกาศแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต” ในวรรคหนึ่ง และข้อความว่า “และประกาศนั้น” ในวรรคสอง ออก เนื่องจากการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กระทำโดยการออกประกาศ แต่ร่างมาตรา ๑๐ ได้กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔)

๓.๖ แก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำในร่างมาตรา ๗ เดิม ซึ่งกำหนดห้ามผู้ใดหรือผู้ประกอบการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต โดยใช้ถ้อยคำในลักษณะเดียวกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช ๒๔๗๘ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความหากมีการใช้ถ้อยคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (ร่างมาตรา ๕)

๓.๗ ย้ายร่างมาตรา ๙ เดิม ซึ่งเป็นบทบัญญัติกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอใบอนุญาตไปอยู่ในหมวด ๒ ว่าด้วยการออกใบอนุญาต และแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำเล็กน้อย เพื่อให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น (ร่างมาตรา ๑๒)

๓.๘ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑ เดิม ซึ่งกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องโฆษณาข้อความที่เกี่ยวกับการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยเปลี่ยนจากการกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องโฆษณาให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความตามที่ร่างมาตราดังกล่าวกำหนด เป็นการกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องแสดงในสถานที่จัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคให้ประชาชนเห็นหรือทราบข้อความตามที่ร่างมาตราดังกล่าวกำหนดแทน และแก้ไขข้อความใน (๑) จากเฉพาะเลขที่ใบอนุญาตเป็นใบอนุญาตทั้งฉบับ เพื่อให้ประชาชนทราบรายละเอียดทั้งหมดของการอนุญาตให้จัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชค และตัด (๒) ออก เนื่องจากสถานที่ออกใบอนุญาตปรากฏในใบอนุญาตซึ่งต้องแสดงตาม (๑) อยู่แล้ว สำหรับการโฆษณาให้ประชาชนทราบถึงการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงชคนั้น ร่างพระราชบัญญัตินี้มีได้บังคับให้ต้องโฆษณา แต่หากจะโฆษณาหรือชี้ชวนเกี่ยวกับการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๙)

๓.๙ ตัดข้อความในวรรคสองของร่างมาตรา ๑๒ เดิม ซึ่งกำหนดว่ากรณีมีพฤติการณ์จำเป็นที่ไม่อาจคาดหมาย เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตสามารถขยายระยะเวลาได้ แต่ต้องไม่เกินอายุใบอนุญาต ออก เนื่องจากในวรรคหนึ่งได้กำหนดให้ใบอนุญาตมีอายุตามที่กำหนดในใบอนุญาตแล้ว ประกอบกับในการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคจะต้องมีการขออนุญาตทุกครั้ง และระยะเวลาในการอนุญาตจะไม่นานกว่าหนึ่งปี จึงไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติที่ขยายระยะเวลาการอนุญาตออกไปอีก (ร่างมาตรา ๑๔)

๓.๑๐ เพิ่มบทบัญญัติกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งเจ้าพนักงานดังต่อไปนี้ เป็นเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต คือ (๑) ผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และ (๒) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแห่งท้องที่ สำหรับในเขตจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร (ร่างมาตรา ๑๐)

๓.๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓ เดิม โดยตัด (๓) ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๖ เดิม ออก เนื่องจากร่างมาตรา ๑๖ เดิม ได้ถูกตัดออก เพราะอำนาจสืบสวนสอบสวนความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้อยู่ในความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีอำนาจต่าง ๆ ตามที่ร่างมาตรา ๑๖ เดิมกำหนดไว้อยู่แล้ว ร่างมาตรา ๑๖ เดิม จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ นอกจากนี้ ได้เพิ่มความเป็น (๒) กำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่เห็นสมควร และเพิ่ม (๔) เรื่องอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๑)

๓.๑๒ เพิ่มบทบัญญัติให้ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องชำระค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง (ร่างมาตรา ๑๓)

๓.๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔ เดิม ซึ่งกำหนดเหตุในการเพิกถอนใบอนุญาตโดยขยายเหตุในการเพิกถอนใบอนุญาตให้มากขึ้น จากเดิมที่กำหนดใน (๒) เฉพาะการฝ่าฝืนตามมาตรา ๑๐ คือ จัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีพลิกแพลงจากเงื่อนไขในใบอนุญาต เป็น “ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๑ (๒) คือ การไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานที่สั่งให้ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงซึ่งออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือเงื่อนไขที่ระบุไว้ในใบอนุญาต” และแก้ไขเพิ่มเติม (๓) ที่กำหนดให้เจ้าพนักงานเพิกถอนใบอนุญาตได้เฉพาะกรณีการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงช้อนั้นอาจเกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะหรือต่อประชาชนอันจำเป็นต้องป้องกันหรือขจัดเหตุ เป็น “การจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคมีลักษณะตามมาตรา ๖” (ร่างมาตรา ๑๕)

๓.๑๔ ตัดร่างมาตรา ๑๕ เดิม ซึ่งกำหนดวิธีการแจ้งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตออกเนื่องจากการส่งคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต แม้จะไม่ได้กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานก็สามารถปฏิบัติตามบทบัญญัติในหมวด ๔ ว่าด้วยการแจ้งคำสั่งทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้ ซึ่งมีวิธีการแจ้งคำสั่งที่หลากหลายกว่าการส่งทางไปรษณีย์เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตเลือกใช้วิธีการแจ้งที่เหมาะสมกับการเพิกถอนใบอนุญาตแต่ละราย

๓.๑๕ ตัดร่างมาตรา ๑๖ เดิม ซึ่งกำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่และร่างมาตรา ๑๗ เดิม ซึ่งกำหนดให้เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตและพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัว ออก เนื่องจากอำนาจหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนการกระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้เป็นของเจ้าพนักงานตำรวจ ซึ่งมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน รวมถึงการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติดังกล่าว และไม่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับบัตรประจำตัวของเจ้าพนักงาน เนื่องจากได้ตัดหลักการที่กำหนดให้มีพนักงานเจ้าหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัตินี้ออกแล้ว

๓.๑๖ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๘ เดิม ซึ่งกำหนดบทกำหนดโทษกรณีที่มีผู้ฝ่าฝืนร่างมาตรา ๗ วรรคหนึ่งเดิม คือ การจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยไม่ได้รับอนุญาต และร่างมาตรา ๑๐ เดิม คือ การจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีพลิกแพลงหรือวิธีที่แตกต่างไปจากเงื่อนไขในใบอนุญาต ที่มีระวางโทษเท่ากัน เป็นกำหนดให้ผู้จัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยไม่ได้รับอนุญาตมีโทษหนักกว่าผู้จัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคโดยวิธีที่แตกต่างไปจากวิธีที่ระบุไว้ในใบอนุญาต โดยแยกออกเป็นสองร่างมาตรา คือ ร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๗ นอกจากนี้ ในส่วนของโทษปรับรายวันได้ตัดออก เนื่องจากไม่ใช่ความผิดที่ร้ายแรงถึงขนาดต้องมีโทษปรับรายวัน และเพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดระวางโทษตามร่างพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. ซึ่งตัดหลักการเรื่องการกำหนดโทษปรับรายวันออก (ร่างมาตรา ๑๖ และร่างมาตรา ๑๗)

๓.๑๗ แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๙ เดิม ซึ่งกำหนดบทกำหนดโทษสำหรับผู้ได้รับใบอนุญาตที่ไม่โฆษณาข้อความตามร่างมาตรา ๑๑ เดิม โดยเพิ่มบทกำหนดโทษสำหรับผู้ไม่โฆษณาข้อความที่เกี่ยวกับการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งเป็นหลักการที่เพิ่มขึ้นใหม่ ให้มีระวางโทษเท่ากัน (ร่างมาตรา ๑๘)

๓.๑๘ ตัดร่างมาตรา ๒๐ เดิม ซึ่งกำหนดบทกำหนดโทษสำหรับผู้ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงาน ออก เนื่องจากบทบัญญัติที่ให้อำนาจหน้าที่แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและเข้าไปในสถานที่ที่ทำการเสี่ยงโชคได้ถูกตัดออกไปแล้ว

๓.๑๙ ตัดร่างมาตรา ๒๑ เดิม ซึ่งกำหนดความรับผิดของนิติบุคคลออก เนื่องจากมีลักษณะคล้ายกับมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย ที่ ๑๒/๒๕๕๕ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ว่า พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลโดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

๓.๒๐ เพิ่มโทษปรับสำหรับนิติบุคคลที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยกำหนดให้ต้องรับโทษปรับตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นเป็นสองเท่า (ร่างมาตรา ๑๙)

๓.๒๑ ตัดร่างมาตรา ๒๒ เดิม ซึ่งบัญญัติให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบความผิดตามมาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ ออก เนื่องจากความผิดตามร่างมาตรา ๑๙ เดิม คือ การฝ่าฝืนไม่โฆษณาข้อความที่เกี่ยวกับการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทนั้น พนักงานสอบสวนมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามมาตรา ๓๘ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่วนความผิดตามร่างมาตรา ๒๐ เดิม คือ การขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานได้ถูกตัดออกไปแล้ว

๓.๒๒ ตัดร่างมาตรา ๒๓ เดิม ซึ่งบัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาออก เนื่องจากข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงกำหนดการสอบสวนความผิดอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานครโดยพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครอง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ยกเลิกอำนาจของพนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองในการสืบสวนสอบสวนความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนันซึ่งรวมถึงการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสี่ยงโชคด้วยแล้ว อำนาจสืบสวนสอบสวนความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้จึงเป็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และไม่จำเป็นต้องบัญญัติให้พนักงานสอบสวนฝ่ายปกครองเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามร่างมาตรา ๒๓ เดิม

นอกจากนี้ ได้แก้ไขบันทึกหลักการและเหตุผลของร่างพระราชบัญญัตินี้ให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

๔. ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

ร่างพระราชบัญญัติการให้รางวัลด้วยการเสียงโชค พ.ศ. มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียงโชค โดยมีการควบคุมตรวจสอบ การอนุญาต การโฆษณา และปรับปรุงอัตราโทษและค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อคุ้มครองประชาชนมิให้เกิดการกระทำอันเป็นการมอมเมาประชาชนหรือทำให้ประชาชนได้รับความไม่เป็นธรรมจากการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพที่จัดให้มีการให้รางวัลด้วยการเสียงโชค

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙